

Årsrapport 2018-2019

Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo
The Oslo School of Architecture and Design

Årsrapport (2018–2019)

Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo (AHO)

Innhold

Styrets beretning.....	4
Introduksjon til virksomheten og hovedtall	7
Årets aktiviteter og resultater.....	9
Sektormål 1. Høy kvalitet i utdanning og forskning.....	9
Sektormål 2. Forskning og utdanning for velferd, verdiskaping og omstilling.....	22
Sektormål 3. God tilgang til utdanning.....	26
Sektormål 4. Effektiv, mangfoldig og solid høyere utdanningssektor og forskningssystem	30
Styring og kontroll i virksomheten.....	34
Vurdering av framtidssikter.....	37
Sektormål 1. Høy kvalitet i utdanning og forskning.....	37
Sektormål 2. Forskning og utdanning for velferd, verdiskaping og omstilling.....	44
Sektormål 3. God tilgang til utdanning.....	46
Sektormål 4. Effektiv, mangfoldig og solid høyere utdanningssektor og forskningssystem	48
Budsjett 2019.....	50
Styret sine kommentarer til AHOs regnskap for 2018	51
Årsregnskap 2018	55

Styrets beretning

Styret har i 2018 hatt 6 styremøter og ett styreseminar. Styreseminaret hadde strategi, forskningsevaluering og utviklingsavtale som tema. Styret har behandlet 52 vedtakssaker, 4 fullmaktsaker og fått 47 orienteringer.

Styret har tilsatt Ole Gustavsen som rektor for en ny åremålsperiode 2018–2021.

AHO har over flere år arbeidet med utvidelse av campus, styret har i 2018 både blitt presentert en mulighetsstudie for campus og vedtatt å inngå leieavtale for lokaler i Akersbakken 12.

Gjennom arbeidet med utviklingsavtalen, som for AHO sin del vil gå over to strategiperioder, har styret diskutert hva som er viktig å ta med videre fra den nåværende strategien og hva som vil være viktig inn i en ny strategi. Styret har hatt innledende diskusjoner om rammer for en ny strategi og vil i 2019 arbeide videre med en ny strategi.

Styret har vært holdt løpende orientert om NOKUTs evaluering av studiekvalitetsarbeidet ved AHO og det har vært et fokus på studiekvalitet gjennom dette arbeidet, med løpende orienteringer om studiekvalitet. Styret har vedtatt revisjoner både av Forskrift om opptak, studier og eksamen og Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo (AHO).

Styret har fulgt opp fellesgraden i landskapsarkitektur, både gjennom budsjett og ansettelsesplaner, men også gjennom opptakstall og studiekvalitet.

I tillegg har styret fulgt opp arbeidsmiljøundersøkelsen som ble gjennomført i 2017/2018, arbeid mot seksuell trakassering, revisjon av etiske retningslinjer og implementeringen av GDPR. I tillegg til den ordinære gjennomgangen av informasjonsikkerhetsarbeidet (ledelsens gjennomgang) har styret fått en overordnet vurdering av informasjonsikkerhetsarbeidet utført av AHOs eksterne personvernombud.

Styret har vedtatt en ny organisasjonsstruktur for administrasjonen.

Vurdering av de samlede resultater, ressursbruk og måloppnåelse for 2018

Styret vurderer de samlede resultatene ved AHO som gode. Resultatene på de nasjonale utdanningsparameterne er gode og styret er også tilfreds med NOKUTs vurdering av AHOs kvalitetsarbeid. Til tross for at AHO fikk opprettingspunkter, er styret godt tilfreds med at NOKUT vurderer kvalitetsarbeidet ved AHO som godt forankret i styret og ledelse på alle nivåer, og at AHOs kvalitetsarbeid styrker kvalitetskulturen blant studenter og ansatte.

Styret er stolt av opptakstallene og studenttilfredsheten ved AHO og at skolen beholder plassen som en av de mest populære høgskolene i landet. Det er stor interesse for AHOs studier, høy grad av medvirkning og stor generell tilfredshet hos studentene noe AHO skal være stolt av.

Til tross for et godt kvalitetsarbeid knyttet til doktorgradsutdanningen merker styret seg at AHO ikke har lyktes i å nå målsetningen om gjennomstrømming på et nasjonalt gjennomsnittsnivå og heller ikke i å ha et snitt på over 7 disputaser i året i den siste treårsperioden.

Styret merker seg med tilfredshet at bidragsinntekter fra NFR igjen øker, samt at AHO har lykket med å vinne EU-prosjekter.

Etter mange års vekst og tiltagende trangboddhet har AHO i 2018 overtatt nærmere 3000 kvadratmeter i Maridalsveien 29 og Akersbakken 12.

Årsregnskapet presenterer en akseptabel økonomisk situasjon, men styret merker seg at med økte forpliktelser vil det bli en strammere økonomisk situasjon fremover. Styret er fornøyd med økonomistyringen, og at AHO har sikret en fremtidsrettet bruk av reserven.

Prioriteringer for 2019

Hovedfokus for styret i 2019 vil være arbeidet med en ny strategi, samt å sikre en god oppfølging av utviklingsavtale, forskningsevaluering, digitalisering og organisasjonsendringer.

I utviklingsavtalen er samarbeid og kompetanseutvikling gjennomgående hovedpunkter, og styret vil ha fokus på oppfølging av samarbeid både nasjonalt og internasjonalt, og innen sektoren og med arbeidslivet. Fokus på kompetanseutvikling på alle nivåer vil være viktig, med hovedfokus på å etablere et felles program for pedagogisk basiskompetanse i samarbeid med danske samarbeidspartnere.

Forskningsevalueringen skal danne grunnlag for videre satsninger og strategier. Digitalisering knyttet både til nasjonal strategi og AHOs interne kartlegging vil følges opp, både strategisk og operasjonelt gjennom 2019.

Styret vil i 2019 følge opp organisering av både administrasjon, etter- og videreutdanning og programledelse for å sikre en effektiv og god støtte for primærvirksomheten, og for å sikre god forsknings- og utdanningskvalitet. Det vil bli gjort vurderinger av om den faglige organiseringen støtter opp under AHOs målsetninger.

Det er viktig for styret å sikre at AHO har god økonomisk styring og forvalter sine ressurser effektivt, i tillegg til å sikre en fremtidsrettet bruk av skolens reserve.

AHOs muligheter og utfordringer

Målet til styret er at AHO skal beholde posisjonen som en av de internasjonalt ledende arkitektur- og designhøgskolene. Dette er et ambisiøst, men realistisk mål.

AHO er godt stilt med henblikk på hovedsatsningene i Langtidsplan for forskning og høyere utdanning. Det er vesentlig at AHO evner å videreutvikle og benytte denne posisjonen, og at dette sammen med forskningsevalueringen danner grunnlag for strategisk utvikling av både undervisning- og forskningsaktiviteten ved AHO.

Det er viktig å sikre tilstrekkelig antall kandidater i designutdanningen for å møte etterspørselen etter interaksjon- og tjenestedesignere. Kandidatene fra disse spesialiseringene er viktige bidragsytere i møtet med utfordringene skissert i Langtidsplanen. AHO har derfor bedt om nye studieplasser innen design i sitt innspill til statsbudsjett for 2020.

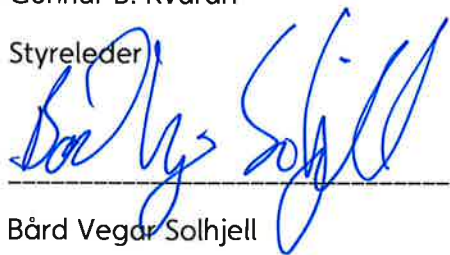
AHO må utnytte fordelene ved å være en liten og fleksibel institusjon, samtidig som det må sikres en god og effektiv forvaltning.

Oslo, 6 mars 2019

Gunnar B. Kvaran

Styreleder

Bård Vegar Solhjell

Gro Bonesmo

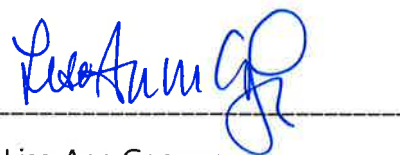
Solveig Sandness

Frida McIntosh

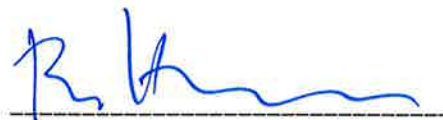
Jonas Johansen Lippestad

Lisa Ann Cooper

Mathilde Aggebo

Peter Hemmersam

Reier Møll Schoder

Maria Skarvatun

Introduksjon til virksomheten og hovedtall

Hovedtall

Antall årsverk	143
Antall registrerte studenter	670
Totale inntekter	197,96
Total tildeling fra Kunnskapsdepartementet og andre departementer	175,25

AHOs departementstilørighet, tilknytningsform og samfunnsoppdrag

Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo (AHO) er en statlig vitenskapelig høyskole som tilbyr utdanning i arkitektur, design og landskapsarkitektur og tildeler gradene master og ph.d. AHO tilbyr også spesialisert videreutdanning i urbanisme og i arkitekturvern. I 2018 hadde AHO 670 studenter og 54 ph.d.-kandidater. 22,4 % av studentene kommer fra andre land enn Norge. AHO har 143 årsverk, av dette 101 i undervisnings-, forskings- og formidlingsstillinger. Det er 1 lærer per 7 student noe som gir tett oppfølging og god kobling mellom forskere, profesjonsutøvere og studenter. AHO har en liten administrasjon sammenlignet med andre institusjoner i sektoren, og hadde 42 administrativt ansatte i 2018. Årsomsetningen var på 197,96 millioner, der 175,2 mill. er statlige bevilgninger og 22,71 mill. eksterntfinansiert.

Som en spesialisert vitenskapelig utdannings- og forskingsinstitusjon er AHO i en særstilling. AHO har godt kvalifiserte studenter, svært gode søkertall og høy studenttilfredshet. Skolen har høyt kvalifiserte faglige og administrativt ansatte, høy nasjonal og internasjonal anerkjennelse, oppnår topprangeringer innen flere områder, har god næringslivskontakt og innovasjonsevne, stor internasjonal kontaktflate og en tydelig rolle innen våre fagfelt: design, arkitektur, landskapsarkitektur, urbanisme og arkitekturvern.

Historie

Arkitektutdanningen i Oslo ble etablert i 1945 som et krisekurs for arkitektstudenter som fikk utdanningen avbrutt av andre verdenskrig. Utdanningen var i starten en del av Statens håndverks- og kunstindustriskole (SHKS), fram til etableringen av en selvstendig høyskole i arkitektur i 1962. Norges første utdanning i industridesign ble etablert i 1979 som et toårig etterutdanningskurs. En fullstendig utdanning ble startet i 1983. Fra 1989 var også denne en del av SHKS, men i 1996 var industridesign overført til Arkitektthøgskolen i Oslo (AHO), som i 2005 byttet navn til Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo. I 2004 opprettet AHO et masterstudium i landskapsarkitektur, og i 2016 fikk AHO i samarbeid med UiT - Norges arktiske universitet en ny femårig integrert master i landskapsarkitektur. Det første opptaket av studenter til denne graden skjedde høsten 2018.

AHOs pedagogiske modell

AHO har de siste årene vendt seg sterkere mot forskning og dette har i igjen styrket undervisningen. Forskningsbasert undervisning og undervisningsinformert forskning er gjennomgående i alle studieprogrammer. Undervisningen, som for en stor del foregår på tegnesaler og i velutrustede verksteder er også nært knytt til praksis og profesjonsutøving. Flere av de faglige ansatte har egen praksis, og AHO sikrer kontakt med praksis gjennom å invitere eksterne spesialister og praktiserende fagpersoner som lærerkrefter.

Lokalisering, toppledelse og organisasjonsstruktur.

AHO holder til i spesialtilpassede lokaler ved Akerelva, og har i 2018 tatt over større arealer. Skolen har ansatt rektor og ekstern styreleder. Skolen er organisert i fire institutter, og ni små avdelinger lagt inn under to direktører. Styret har vedtatt en ny administrativ organisering fra 2019.

Årets aktiviteter og resultater

Sektormål 1. Høy kvalitet i utdanning og forskning.

Målsetningen til Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo (AHO) er å være en av de internasjonalt ledende arkitektur- og designhøgskolene i verden. For å opprettholde en slik posisjon er det igangsatt prosjekter knyttet til studiekvalitet, studentdemokrati, campusutvikling, digitalisering, forskningsstrategi og personalpolitikk i 2018.

AHO har i 2018 jobbet godt og målbevisst med kvalitetskultur. NOKUT gjennomførte tilsyn med AHOs systematiske kvalitetsarbeid våren 2018. Tilsynet fra NOKUT medførte et ekstra fokus på kvalitetsstyringen ved institusjonen og besøket var med på å samle både studenter og ansatte på alle nivåer i en felles forståelse for det systematiske arbeidet som foregår på AHO.

Virksomhetsmål 1.1:

AHO skal utdanne mastergradkandidater som holder et høyt internasjonalt nivå innenfor arkitektur, urbanisme, landskapsarkitektur og design og som er kvalifisert for regionale, nasjonale og globale arbeidsmarkeder.

Med forankring i skolens pedagogiske plattform bygger AHO opp sine utdanningsprogrammer i form av læringsutbyttebeskrivelser, faglig forankrede og godt utprøvde undervisningsopplegg og gode rutiner for evaluering og justering av programmene. Viktige faktorer for å sikre god kvalitet er tett studentoppfølging, hyppige gjennomganger, systematiske semester- og programevalueringer, en velfungerende studentorganisasjon, kollegaveiledning i faggrupper og nært samvirke med eksterne sensorer og samarbeidspartnere.

Gjennomgangen står sentralt i AHOs kvalitetsarbeid. Den samler studenter, lærere og eksterne kritikere/sensorer i et dynamisk og åpent evaluering- og diskusjonsforum der alle sider ved studentenes prosjektarbeid blir berørt: faglig kvalitet, metode, tematikk, relevans, fremstillingsform, progresjon, utviklingspotensial m.m. Studentene presenterer selv sitt prosjekt i plenum i form av modeller, tegninger og digitale fremstillinger, og medstudenter, lærere og eksterne kritikere deltar aktivt med kommentarer og anbefalinger. Gjennomgangen gir studentene og de eksterne kritikerne anledning til å gi fagansvarlige tilbakemeldinger og muligheten til å justere det pedagogiske opplegget underveis. Det gjennomføres normalt 4-5 gjennomganger i løpet av semesteret, med særlig vekt på en midtveisgjennomgang og en sluttgjennomgang. Gjennomgangsformatet gir studentene tett faglig oppfølging, aktiv deltagelse i egen læring og nær kontakt med eksterne fagmiljøer. Dette forbereder også studentene på den arbeidsformen som venter dem etter endt studium.

NOKUT tilsyn og studiekvalitet

Studieåret 2017/2018 har vært et år hvor studiekvalitet hatt et spesielt fokus ved AHO, med bakgrunn i NOKUT sitt tilsyn. AHO har vært deltaker i pilotprosjektet til NOKUT hvor det skal lages en ny tilsynsordning i henhold til den nye studietilsynsforskriften vedtatt i 2017. Dette har vært en arbeidskrevende, men lærerik prosess for hele skolen. I løpet av studieåret 2017/2018 har en arbeidsgruppe ledet arbeidet frem mot tilsynsbesøket i april 2018 og involvert hele organisasjonen i å kartlegge og definere AHOs kvalitetsarbeid. Dette arbeidet har medført at AHO fikk dokumentert alt det gode kvalitetsarbeidet som foregår ved

institusjonen, men også avdekket noen området som skolen må jobbe videre med. Gjennom arbeidet med å kartlegge kvalitetsarbeidet ved AHO har skolen også redefinert noen av kvalitetsparameterne som ble godkjent av NOKUT som del av AHOs kvalitetssikringssystem i 2010.

I rapporten fra NOKUT får AHO overordnet gode tilbakemeldinger for sitt kvalitetsarbeid og det er ifølge den sakkyndige komiteen ingen tvil om at det er stort fokus på kvalitetsarbeid ved hele skolen.

Kvalitetsarbeidet er godt forankret i styret og ledelse på alle nivåer, og AHO fremmer en kvalitetskultur blant ansatte og studenter gjennom kvalitetsarbeidet.¹

NOKUT godkjente AHOs kvalitetssikringsarbeid i henhold til kravene i studietilsynsforskriften, med ett unntak. AHO må dokumentere skriftlig hvordan skolen har ordninger for å systematisk kontrollere at alle studietilbud tilfredsstiller kravene i studietilsynsforskriften og studiekvalitetsforskriften, og innføre ordninger for å periodisk evaluere alle studietilbud. Dette arbeidet er påbegynt og vil bli iverksatt ved AHO første del av 2019.

AHO har i 2018 hatt oppstart på en ny fellesgrad i Landskapsarkitektur sammen med UIT. Fellesgraden er organisert inn under et konsortiumstyre som styret ved AHO og styret ved UIT har godkjent. Arbeidet med fellesgraden har bidratt positivt på kvalitetsrutinene ved AHO siden etableringen av et så komplekst studieprogram ikke er en hyppig hendelse. Studieplanarbeidet har bidratt til at AHO har gjennomgått sine rutiner for etablering og intern akkreditering av egne studieprogrammer

Tidsbruk og studentdemokrati

NASJONALT STYRINGSPARAMETER MED ÅRLIG VIRKNING	RESULTAT			MÅLSETNING
	2016	2017	2018	2018
Faglig tidsbruk (timer) per uke blant heltidsstudenter	53,9	51,9	48,8	50
Tall på hvordan studentene oppfatter studiekvaliteten	4,5	4,5	4,3	4,5

AHO scorer også dette året høyt på indikatorene i NOKUTs studiebarometer, noe som viser at studentene ved AHO jevnt over er fornøyd med AHOs studietilbud og studiekvalitet. Skolen har en liten nedgang i både faglig tidsbruk og hvordan studentene oppfatter studiekvalitet. AHO har sett det som problematisk at studentene bruker over 50 timer i uken på studier, grunnet det presset det kan medføre. Nedgangen i tidsbruk er i stor grad egeninnsats og ikke organiserte faglige aktiviteter. Nedgangen i faglig tidsbruk blant studentene er derfor ikke bekymringsfullt, og det er fremdeles blant det høyeste i sektoren.

Nedgangen i studentenes oppfatning av studiekvalitet er marginal, men AHO vil holde oppsyn med om det er en engangshendelse eller en trend. AHO ser ikke den samme tendensen i våre egne evalueringer, men AHO har de siste årene opplevd lav studentdeltagelse på ulike undersøkelser. Dette har ført til så lav svarprosent på evalueringer at det ikke alltid har vært en tilstrekkelig mengde tilbakemeldinger for å få tatt ut et statistisk signifikant tallmateriale. Det kan synes at det eksisterer en evalueringstretthet hos skolens studenter, noe som også gir seg utslag i lav svarprosent på undersøkelser som Studiebarometeret. AHO gjennomfører jevnlig semesterevalueringer hvor studentenes tilbakemeldinger videreføres inn i arbeidet med kvalitetssikring av det faglige innholdet på

¹ Nokut: Tilsyn med det systematiske kvalitetsarbeidet ved Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo, s.18

kursnivå. Skolen har igangsatt et prosjekt for å øke studenttilbakemeldingene ved å legge om evalueringsmetodene og håper å se effekten av dette i 2019.

Det har blitt jobbet systematisk med å bygge opp et velfungerende studentdemokrati ved skolen og i 2018 har dette vist seg gjennom en meget synlig og tilstedeværende studentorganisasjon (SAHO). Organisasjonen er blitt mer stabil og studentrepresentanter fra SAHO er tilstede i alle skolens utvalg. Studentrepresentantene spiller en viktig rolle i programdesignstrukturen da de både er representert i programutvalgene og i undervisningsutvalget. I tillegg arbeides det med opprettelse av et tillitsvalgssystem hvor det jevnlig skal være møter mellom tillitsvalgte for et kurs, instituttledere og studieadministrasjon.

Inntakskvalitet

LOKALT STYRINGSPARAMETER MED ÅRLIG VIRKNING ANTALL SØKERE PER STUDIEPLASS	RESULTAT			MÅLSETNING
	2016	2017	2018	2018
<i>Antall førstevalgsøkere per studieplass (1. år)</i>				
DESIGN (30 plasser)	4,2	4,9	4,87	5
ARKITEKTUR (60 Plasser)	11,2	12,78	12,23	12
FELLESGRAD LANDSKAPSARKITEKTUR (UiT/AHO) (20 plasser)	-	-	3,50	4
<i>Antall Innpassingssøkere per studieplass (4. år)</i>				
ARKITEKTUR (15 plasser)	39,6	38,8	35,3	35
<i>Antall søkere til master (2 år)</i>				
LANDSKAPSARKITEKTUR (30 Plasser)	5,4	6,9	6,5	12
DESIGN ² (15 plasser)	11,9	8,0 (30 plasser)	20,3	12

En av risikofaktorene i fjorårets årsrapport var etableringen av den nye 5-årige fellesgraden i landskapsarkitektur mellom AHO og UiT- Norges arktiske universitet, da med fokus på studentantall, etablering og rekruttering av faglig personell. Opptaket 2018 var det første opptaket av studenter og begge institusjoner har jobbet målrettet med rekruttering til det nye studiet gjennom ulike kanaler. Resultatet av opptaket har vært gledelig for fellesgradens styre og programledelse, og ligger tett på målsetningen. Søker tallene må anses som gode for et nytt studium og andelen studenter som har hatt studiet på førsteprioritet kan si noe om en motivert studentgruppe. Studiet er med andre ord allerede attraktivt på lik linje med AHOs andre integrerte mastergrader og det hadde vært mulig å

² Nytt toårig studium i 2017. Fram til 2017 søkte studenter innpassing på den femårige mastergraden i design

ta opp betydelig flere studenter til alle AHOs integrerte mastergrader enn det er studieplasser til.

2018 var fjerde året hvor AHO utarbeidet ulike skoleoppgaver for søkere til design og søkere til arkitektur. Denne ordningen har høstet utelukkende gode erfaringer. For det nye studieprogrammet i landskapsarkitektur valgte imidlertid konsortiumstyret å ha samme prøve som arkitektstudiet. Før neste års opptak vil disse prosedyrene bli gjennomgått for å vurdere om opptaksprøven for arkitektur og landskap skal skilles.

For første gang er det en stagnasjon i søkertallene på masternivå, totalt sett. Nedgangen i søkere til arkitekturprogrammet er trolig et resultat av skjerpede opptakskravene som ble innført til opptaket 2017, der det ble stilt krav til fagsammensetning i grunnutdanningen for å kvalifisere til opptak. Designprogrammet hadde imidlertid en stor økning på hele 26% og søkermassen ligger høyt over målsetningen. Designutdanningen AHO tilbyr er etterspurt både nasjonalt og internasjonalt. Spesielt spesialiseringer innen interaksjonsdesign og tjenestedesign er etterspurt i nærings- og arbeidslivet, og er også meget populært blant de som søker seg til AHO.

Internasjonal inntakskvalitet

AHO har søkere fra hele verden. Den største søkermassen (i underkant av 50 % av søkerne) kommer fra Asia, av disse er majoriteten (nesten 50 %) fra Kina. I underkant av 20 % av søkerne er fra Europa og i overkant av 15 % er fra Norden og Norge. De resterende søkerne (7,5 %) er fra Nord-, Sør- og Mellom Amerika, Afrika (i overkant av 5%) og Oseania.

På grunn av den høye andelen kinesiske søkere til designprogrammet ble det i forkant av opptaket i 2018 besluttet å sette i gang en pilot med eksterne opptaksprøver i Kina. Bakgrunnen var i hovedsak å kvalitetssjekke samsvar mellom søkerens dokumenterte ferdigheter og faktiske ferdigheter, da AHO har opplevd dette som et problem ved tidligere opptak. Det ble gjort en avtale med Hunan Universitet i Kina og alle søkere som var formelt godkjent ble invitert til å gjøre en praktisk opptaksprøve der. Det ble i forkant satt av en kvote på 5 plasser. 34 søkere ble invitert til opptaksprøver og 20 møtte opp. Etter opptaket fikk syv søkere tilbud, og fem av disse takket ja. Alle møtte til studiestart. Piloten er kostnadskreven for AHO, men har bidratt til at inntakskvaliteten er kvalitetssikret i mye større grad enn tidligere opptak. Piloten vidererføres ved opptaket i 2019 før den evalueres.

Av studentene som ble tatt opp til masterstudium ved AHO i 2018 finner vi studenter fra Bangladesh, Canada, Finland, Frankrike, India, Iran, Italia, Island, Norge, Polen, Serbia, Storbritannia, Spania, Sør-Korea, Tyskland og USA.

Gjennomføring og frafall

NASJONALT STYRINGSPARAMETER MED ÅRLIG VIRKNING	RESULTAT			MÅLSETNING
	2016	2017	2018	2018
Antall studenter på masterutdanning som gjennomførte på normert tid (%)	45	58,8	47	70

LOKAL STYRINGSPARAMETER MED ÅRLIG VIRKNING	RESULTAT			MÅLSETNING
	2016	2017	2018	2018
Studiepoengsproduksjon (60 stp enheter)	524	557	572	570

LOKALT STYRINGSPARAMETER MED ÅRLIG VIRKNING	RESULTAT		MÅLSETNING	
GJENNOMFØRING:	2016	2017	2018	2018
Tall kandidater med fullførte vitnemålsgivende mastergrad:				
DESIGN	34	36	28	45
ARKITEKTUR	53	55	76	60
LANDSKAPSARKITEKTUR	18	17	15	20

Tallet på studenter som gjennomførte utdanningen på normert tid har vært stabil i overkant av 50 % de siste årene, men faller i år under 50 %. Det er kun master i landskapsarkitektur (2 år) ved AHO som faller inn under styringsparameteret. Tallmaterialet er lite og små utslag i faktiske tall får store effekter, noe statistikken for de siste årene tydelig viser. Det bør understrekes at de faglige kravene i studiet er styrket, og dermed opplever noen studenter å ikke bestå deler av utdanningen, noe som igjen fører til forsinkelse. Frafallet fra studiet er tilnærmet ikke-eksisterende, noe AHO er godt fornøyd med.

På master i arkitektur (5,5 år) er det gledelig å se at uteksamineringstallene har nådd samme nivå som inntakstallene (75 tas opp hvert år, inkludert innpassing på master). Uteksaminering av kandidater på de to programmene i design (femårig) og landskapsarkitektur (toårig) ligger rundt samme snitt som tidligere, med en liten nedgang.

AHO forespeilet en økning i studiepoengsproduksjon i fjorårets årsrapport i sammenheng med at AHO har tatt opp 20 nye studenter på den integrerte masteren i landskapsarkitektur sammen med UiT. Denne har materialisert seg og ligger litt over målsetningen.

AHO er positive til at skolens studenter tar permisjon for å ha praksis i næringslivet. De fleste studentene ved de integrerte mastergradene ved skolen har et års permisjon i løpet av studiet for å arbeide i arkitektur- eller designpraksis. Dette bidrar til økt læring og økt kunnskap om arbeidslivet de senere skal ut i. Men det bidrar også til at gjennomføringstiden for AHOs kandidater ofte ligger over den normerte gjennomføringstiden. Dette ser ikke skolen som et problem, da AHO ønsker å uteksaminere kvalitativt gode kandidater som er forberedt på det arbeidsmarkedet de skal ut i senere.

Frafall integrerte mastergrader

Det finnes ingen klare nasjonale statistikker for frafall på integrerte 5-årige eller 5,5-årige mastergrader. AHOs egne tall har noe usikkerhet rundt seg grunnet hvordan studentdata ble registrert i 2010 og 2011. Datakvaliteten vil i fremtiden bli bedre da AHO de siste årene har gjort tiltak for å sikre bedre datakvalitet rundt studieprogresjon.

AHO har allikevel forsøkt å gjøre en innledende analyse for å få et innblikk i hvor mange som faller fra studiene på to startkull på de to integrerte mastergradene AHO tilbyr, arkitektur og design. Med frafall mener vi studenter som ikke fullfører graden de er tatt opp på.

For kullene som startet på master i arkitektur 2010 og 2011 er frafallet mellom 15-20 % av de rundt 60 studentene som startet. Det største frafallet er allerede de to første semestrene. Grunnet for frafallet har skolen ikke klarlagt, men det er trolig en overvekt av studenter som trekker seg helt i starten av studieløpet grunnet opptak på andre institusjoner. Frafallet etter to semester er tilnærmet fraværende.

For kullene som startet på master i design 2011 og 2012 viser det seg at frafallet fra disse kullene er høyt, fra 30% til opp mot 50 % av de rundt 30 studentene som startet. Det største frafallet er også her de to første semestrene. Frafallet etter to semester er tilnærmet fraværende. Årsaken til et så stort frafall er trolig at mange studenter søkte overgang til master i arkitektur tidlig i studieløpet, og dermed ikke fullførte graden i design. Fra 2013 er denne overgangsmuligheten stengt, og det vises også på de foreløpige frafallstallene at frafallet har hatt en markant nedgang.

Virksomhetsmål 1.2: AHO skal ha et utstrakt nasjonalt og internasjonalt utdanningssamarbeid av høy kvalitet, som bidrar til økt utdanningskvalitet.

AHO samarbeider om utdanning med en rekke partnere i inn- og utland, både utdanningsinstitusjoner og bedrifter. Alle masterprogrammene deltar og drar nytte av slike samarbeid. Ikke minst bidrar de mange møtepunktene mellom programmene og profesjonsutøvere nasjonalt og internasjonalt til at utdanningen er tett på samfunnsutviklingen. Studentene får hele tiden jobbe med aktuelle problemstillinger og kvalifisere seg for morgendagens behov.

AHO har en klar egeninteresse av utstrakt internasjonal kontakt. Strategidokumentet Strategi 2020 slår fast at AHO skal være et fremragende, internasjonalt orientert og spesialisert universitet med ambisjon om å være internasjonalt konkurransedyktig. For at internasjonalisering skal være et middel for å oppnå dette er det avgjørende å være oppmerksom på viktigheten av å kvalitetssikre faglig relevans, faglig nivå og at studentene utveksler til institusjoner med et godt faglig renommé.

Nasjonalt utdanningssamarbeid

AHO må trekke på erfaringer og kunnskap hos andre institusjoner for opprettholde høy kvalitet i utdanning og forskning, og erfaringene fra 2018 understreker at dette er nyttig og lærerikt på et faglig og administrativt plan.

Hovedsatsningen i 2018 har vært å få etablert og igangsatt Norges første integrerte femårige fellesgrad i samarbeid med Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet. Det har blitt lagt inn mye ressurser faglig og administrativt fra begge institusjoner for å få fellesgraden etablert med høy faglig kvalitet. Gjennom møter i felles konsortiumsstyre, programstyre og andre møtearenaer har AHO og UiT utviklet en felles forståelse og delt erfaringer som har vært lærerike for begge parter. Dette er et samarbeid AHO verdsetter veldig høyt, både faglig og administrativt, og som skolen håper å videreutvikle i enda større grad i årene fremover.

Piloten med felles undervisning i designhistorie mellom AHO og Kunsthøgskolen i Oslo (KHIO) sine designstudenter ble evaluert i 2018, og er nå en permanent løsning. Dette har vært et vellykket samarbeid med gode tilbakemeldinger fra begge institusjoner.

AHO har deltatt i en arbeidsgruppe for å se på muligheten for å starte opp en fellesgrad i kunstnerisk utviklingsarbeid, da AHO ikke har ressurser til å drive en slik doktorgrad alene. Institusjonene som har deltatt i prosessen er UiT, UiA, Høgskolen Kristiania, UiS, INN (Filmskolen på Lillehammer) og Oslo Met. Prosessen videre er avhengig av avklaring av regelverk både hos NOKUT og Kunnskapsdepartementet, men AHO håper dette arbeidet vil kunne formaliseres i større grad fremover.

Internasjonalt utdanningssamarbeid

Sentralt i AHOs arbeid med internasjonalisering står utvekslingsavtalene. AHO har utvekslingsavtaler med 50 ulike læresteder, fordelt på studieprogrammene master i arkitektur, master i landskapsarkitektur og master i design. Majoriteten av disse er Erasmus+ avtaler. I henhold til regjeringens mål om økt deltagelse i Erasmus+, har AHO hatt særlig fokus på disse avtalene og på forvaltningen av dem. Samtidig er det viktig for AHO å fremme årelangt samarbeid med læresteder utenfor Europa, og da særlig Kina, Japan og

Thailand. Det ble i 2018 igangsatt et kvalitetsikringsarbeid knyttet til skolens samarbeidsavtaler. Gjennomgangen av avtalene skal sluttføres sommer 2019 og da skal alle avtaler ha vært gjennomgått med faglig og administrativt fokus, samt at mange lærersteder skal ha hatt et kvalitetsbesøk av en tverrfaglig gruppe fra AHO. Studentevalueringer innføres nå også spesielt knyttet utenlandsoppholdet.

AHO er stolte av resultatene fra en nylig rapport fra Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høyere utdanning (DIKU) der AHO en av syv institusjoner hvor over 20 % av de uteksaminerte har utveksling som en del av sin fullførte grad, i tråd med det politisk fastsatte målet for 2020. Skolens strategiske fokus på internasjonalisering og mobilitet de siste årene vil trolig føre til at mobilitetsandelen blant de som uteksamineres vil stige fremover. Det er en klar målsetning fra AHO sin side.

Utteksling og internasjonale studenter

NASJONALT STYRINGSPARAMETER MED ÅRLIG VIRKNING	RESULTAT			MÅLSETNING
	2016	2017	2018	2018
Del av utreisende utvekslingsstudenter på Erasmus+ av totaltallet studenter	5,98	2,80	4,36	3,50

LOKALT STYRINGSPARAMETER MED ÅRLIG VIRKNING	RESULTAT			MÅLSETNING
	2016	2017	2018	2018
Tall utreisende studenter per år	42	25	35	35
Tal innreisende per år	58	55	58	60

AHO har vært opptatt av å knytte faglig kontakt med institusjoner innenfor Erasmus+ nettverket, noe som også har gitt resultater for studentutveksling. Vi anser det som gledelig at skolen igjen har en økning av studenter som reiser ut på Erasmus+ avtaler, etter nedgangen i 2017 da AHO innførte strengere kvalitetskontroll. AHO har i flere år vært blant de fremste i sektoren til å fremme Erasmus+ utveksling og tallene fra 2018 viser at det er mulig å forene et relativt høyt antall utreisende med strengere kvalitetskontroll.

Som tidligere år, er det et avvik mellom ut- og innreisende utvekslingsstudenter. Avviket er dog blitt mindre. Dette skyldes to forhold; På grunn av kapasitetsproblemer med hensyn til lokaler og antall kurs, ble det våren 2017 besluttet å sette et tak på antall innreisende til det ene studieprogrammet (arkitektur). Samtidig har det funnet sted en økning i antall utreisende utvekslingsstudenter. Det er imidlertid stort potensial for flere utreisende utvekslingsstudenter, og flere grep er blitt tatt. For det første er det iverksatt et kvalitetssikringsarbeid med den hensikt å revidere avtaleporteføljen. For det andre er det blitt lansert nye nettsider og satt økt fokus på rekruttering, i form av informasjonsarbeid og opprettelse av møtesteder for tidligere og potensielle utvekslingsstudenter. For det tredje er det funnet sted organisatoriske endringer som har frigjort ressurser til og økt fokuset på arbeidet med internasjonalisering.

Virksomhetsmål 1.3:

AHO skal tilby forskerutdanning av høy kvalitet som både bygger på skolens akademiske tradisjon og skolens praksisforankring.

AHO er en liten institusjon i norsk sammenheng, men med en klar og tydelig fagprofil. Forskerutdanningen ved AHO har lange tradisjoner helt tilbake til 1985 og bygges på masterstudiene i arkitektur, design og landskapsarkitektur. Forskningen til AHO er knyttet til denne profilen, men et særtrekk er at den er tverrfaglig og prosjektbasert i mye større grad enn den er disiplinbasert. Dette gjør på den ene siden at det eksperimentelle blir prioritert, noe som gir spennende og ofte overraskende resultater. På den andre siden gjør det at kandidatene trenger tid for å orientere seg i ulike fagmiljøer og disipliner, noe som ofte går ut over gjennomføringstiden.

Et av de viktigste fokusområdene til forskerutdanningen og AHO har vært NOKUT sitt tilsyn i 2018. I forkant av dette tilsynet gjennomførte AHO en egen kvalitetsvurdering av programmet, både faglig og administrativt, som ledet til endringer ved oppstart høsten 2018. Dette kontinuerlige fokuset på kvalitet og kvalitetsforbedring fikk skryt av NOKUT som uttalte følgende i sin tilsynsrapport:

«Komiteen ser at AHO skiller seg positivt ut i sektoren når det gjelder det systematiske arbeidet med å sikre og videreutvikle kvaliteten på ph.d.-programmet. Resultater fra kvalitetsarbeidet brukes aktivt for å forbedre kvaliteten på selve ph.d.-programmet, og ikke bare når det gjelder kvaliteten på avhandlingen og kandidatene. Komiteens inntrykk er at ph.d.-studentene selv har spilt en viktig pådriverrolle for å få til et aktivt kvalitetsarbeid.»³

AHO har i studieåret 2017/2018 hatt et økt fokus på inntakskvaliteten til de som skal delta i forskerutdanningen. Det har vært et klart mål at allerede ved utlysning skal det være klarlagt hvem som er veileder og hvilket fagmiljø kandidaten skal knyttes til. Bakgrunnen for dette er å sikre at AHO tar opp kandidater som er godt forberedt til å ta en doktorgrad og gjennomfører den på normert tid. Responsen på prosessen har vært god og AHO håper at det vil vise seg i lavere gjennomføringstid for kandidatene som tas opp på programmet.

Det har vært gjennomført en ny måte å følge opp framdriftsrapportering for doktorgradsstudenter. Ut av dette ble det forfattet en rapport som ble fremlagt for flere strategiske utvalg ved AHO. Resultatet av rapporten har blitt at selve kurskomponentene i programmet har blitt redesignet for å sikre at kandidatene får den opplæringen de etterspør. Veiledere har i større grad blitt ansvarliggjort og det er skapt et tydeligere skille mellom ansvaret til programmet og veiledere.

AHO har kun arrangert 2 disputaser i 2018, mot 10 i 2017. 2017 var et unntaksår med en unormal høy grad av disputaser. Den skarpe nedgangen i 2018 henger i stor grad sammen med at kandidater skolen antok vil disputere i 2018 ikke vil disputere før 2019. På en liten skole som AHO som opererer med små tall, så vil ofte tallmateriale variere fra år til år.

---

³ Nokut: Tilsyn med det systematiske kvalitetsarbeidet ved Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo, s.15.

Gjennomstrømming

NASJONALT STYRINGSPARAMETER MED ÅRLIG VIRKNING	RESULTAT			MÅLSETNING
	2016	2017	2018	2018
Antall uteksaminerte kandidater tatt opp på doktorgradsprogrammet 6 år tidligere	50 % 1 av 2	60 % 6 av 10	41,6 % 5 av 12	66,6% 8 av 12

LOKALT STYRINGSPARAMETER MED TREÅRLIG GJENNOMSNITT	RESULTAT			MÅLSETNING
	2014-2016	2015-2017	2016-2018	2016-2018
Antall doktorgrader i gjennomsnitt	6,6	7,33	6,33	7,50
Avbrutte doktorgradsavtaler i 1. år	0	0	0	0

Målsetningen for uteksaminering etter 6 år ble ikke oppnådd. 2018 har vært et mellomår for AHO og antall disputaser er lavere enn ønskelig. Det henger i stor grad sammen med at kandidater skolen antok ville disputere i 2018 ikke vil disputere før 2019. Dette viser seg også på måltallene ved at de er lavere enn antatt. I tillegg er det flere kandidater, som av ulike grunner har permisjon, ikke har fått gjort arbeidet ferdig. AHO har gjennomført mange tiltak med målsetning om å øke gjennomstrømming og skolen er fornøyd med at dette ble anerkjent av NOKUT under deres tilsyn. Skolen håper at tiltakene vil føre til økt gjennomføring de nærmeste årene.

Nye doktorgradskandidater

LOKALT STYRINGSPARAMETER MED ÅRLIG VIRKNING	RESULTAT			MÅLSETNING
	2016	2017	2018	2018
Nye doktorgradskandidater med ekstern finansiering	0	3	0	3

Det er et lite varsko at AHO ikke lyktes med å hente inn doktorgradskandidater med ekstern finansiering i 2018. Det er trolig flere grunner til det. Skolen gjennomgår et generasjonsskifte hvor mange seniorer går av med pensjon og dermed er det færre faglige veiledere frem til stillingene er nytilsatte. I tillegg har AHO satt høyere krav til inntakskvalitet og kvalitetssikring til de prosjektene skolen tar opp. Dette gjøres for å sikre at kandidatene gjennomfører studiet til normert tid. Av den grunn har det skjedd at eksternfinansierte prosjekter har blitt avvist på grunn av for dårlig kvalitet, usikkerhet rundt tidsplan eller på grunn av uklar finansiering.

Virksomhetsmål 1.4:

AHO skal være et ledende nordisk miljø for forsknings- og utviklingsarbeid innen de prioriterte fagfeltene våre. AHO driver kunnskapsutvikling innen praktiske, akademiske og kunstneriske felt og skal forvalte et internasjonalt og aktuelt kunnskapsnivå.

AHO har i 2018 avsluttet sin evaluering av egen forskning og begynt arbeidet med å implementere anbefalingene i organisasjonen. Skolen har også startet et pilotprosjekt på doktorgradsnivå som skal drive kunnskapsutvikling innenfor AHOs praktiske fagfelt.

Forskningsevaluering

AHOs forskningsevaluering er en intern evaluering som gir en komplett oversikt over all forskningsaktivitet som har foregått ved skolen i tidsrommet 2014–2017. Rapporten ble ferdigstilt i 2018 og er et viktig institusjonelt arbeid, som også inkluderer en ekstern evaluering av rapportens resultater og skolens egne forskningsresultater.

Forskningsevalueringen har vært en prosess hvor hele organisasjonen har vært involvert. AHO har dokumentert all forskning som har foregått på skolen og gjennom dette har skolen på mange måter redefinert sin egenforståelse rundt hvilken institusjon AHO er. Evalueringen viser både hva AHO har vært, hva AHO er blitt og diskuterer også hva AHO bør være i fremtiden.

Den eksterne komiteen som evaluerte rapporten kom med mange anbefalinger til AHO, men vektla to hovedpunkter som de mente AHO burde bygge sin fremtidige forskningsstrategi på. AHO ble anbefalt å styrke skolens unike kobling mellom forskning og utdanning, en særegen modell AHO har utviklet gjennom flere tiår. I tillegg anbefaler komiteen at AHOs forskning bør utvikles i samsvar med en mer eksplisitt rolle hvor AHO fremstår som en vitenskapelig høgskole i og for samfunnet.

Innholdet i evalueringen, tilbakemeldingene fra den eksterne komiteen og diskusjonene internt på AHO danner grunnlaget for å formulere en ny forskningsstrategi som vil erstatte det nåværende strategidokumentet Strategi 2020. Gjennom å bruke funnene i evalueringen vil AHO diskutere hva skolen bør være i fremtiden og hva som skal kjennetegne AHO som forskningsinstitusjon. Foreløpig er det klart at koblingen mellom forskning og utdanning vil være et viktig element, men også fokus på det eksperimentelle, relevans, samarbeid, og ikke minst at AHOs forskning må bygges nedenfra og opp rundt forskningsmiljøenes kompetanse og interesse.

Forskning på egen utdannelse

En konsekvens av både forskningsevalueringen, kvalitetsmeldingen og diskusjonen rundt kunstnerisk utviklingsarbeid er et pilotprosjekt kalt «*PhD By Practice*» igangsatt ved AHO i 2018. Målsetningen er å utforske hvordan ny kunnskap om AHOs fagfelt kan skapes med et praksisbasert fokus innenfor rammene av en akademisk doktorgrad. Formålet er å utvikle praksisbasert kreativt arbeid gjennom dialog med praksis og academia for å skape et rammeverk for formalisert refleksjon i praksisbaserte prosesser. AHOs styre reviderte AHOs Ph.d.-forskrift i 2018 og åpnet for at ulike former for «arbeider» kan være en del av avhandlingen i ph.d.-programmet (i henhold til UHRs veiledende retningslinjer) og for å legge til rette for pilotens formål og målsetning.

AHO tok opp tre ph.d-kandidater i 2018 som vil være deltagere i dette pilotprosjektet og studenter i ph.d.-programmet. Pilotprosjektet er på mange måter et nybrottsarbeid innenfor skolens fagfelt i en norsk kontekst, og derfor har AHO knyttet til seg faglig kompetanse fra de ypperste arkitekturinstitutionene i Europa og USA som vil ha en formalisert rolle i veiledning, utvikling og evaluering av piloten.

Publisering

NASJONALT ÅRLIG VIRKNING	STYRINGSPARAMETER	MED	RESULTAT			MÅLSETNING
			2016	2017	2018	2018
Antall publikasjonspoeng per faglig årsverk			0,46	0,72	0,57 ⁴	0,60
Verdien av Horisont 2020-kontrakter per FoU-årsverk			-	-	-	-

LOKALT TREÅRLIG GJENNOMSNIFF	STYRINGSPARAMETER	MED	RESULTAT			MÅLSETNING
			2014-2016	2015-2017	2016-2018	2016-2018
Antall publikasjonspoeng i gjennomsnitt			49,28	56,27	47,68 ⁵	55

Selv om tallene er foreløpige ser det ut til at AHO har en liten nedgang i publikasjonspoeng fra 58 i 2017 til 48 i 2018. Hovedgrunnen til denne nedgangen er at AHO publiserte to monografier i 2017 som dro opp snittet. AHO hatt en økning i 2018 i artikkelpublikasjoner og kapitler i antologier sammenlignet med 2017. Det er også en liten økning i publisering på nivå 2 sammenlignet med 2017.

Antall publikasjonspoeng i gjennomsnitt er under målsetningen. AHO har hatt en kraftig økning i publikasjonspoeng i 2017 (58) og 2018 (48) sammenlignet med 2016 hvor det kun ble registrert 36 publikasjonspoeng. Det er også resultatet fra 2016 som trekker snittet under målsetningen.

Åpen publisering

Hvordan AHO skal forholde seg til det stadig økende kravet om åpen publisering, og ikke minst implementering av Plan S, har vært debattert i 2018. AHO vedtok i 2018 opprettelse av et publiseringsfond som skal støtte opp under forfatterbetaling til tidsskrifter. I tillegg har det blitt opprettet en arbeidsgruppe som skal gå nærmere inn i hva Plan S vil bety for AHOs forskningsfelt og hvordan skolen kan forberede seg på kravene om at offentlig finansiert forskning skal publiseres i tidsskrifter som er åpne eller være tilgjengelig i institusjonens vitenarkiv.

⁴ Tallet er foreløpig og basert på data AHO har i rapporteringstidspunktet. Dette kan endre seg når den offisielle rapporteringen blir gjort til NSD gjennom Cristin.

⁵ Tallet er foreløpig og basert på data AHO har i rapporteringstidspunktet. Dette kan endre seg når den offisielle rapporteringen blir gjort til NSD gjennom Cristin.

AHO er utgangspunktet positivt innstilt til målsetningen om at all offentlig finansiert forskning skal være offentlig tilgjengelig, men ser at det foreløpig er flere store utfordringer som må løses. For det første er det få publiseringskanaler innen våre fagfelt som er gull open access. For det andre kan det hemme forskningen ved å ramme tidsskrifter som fungerer som spydspiss for spesialiserte fagmiljøer og arenaer for felles kunnskapsutvikling. For det tredje kan det gjøre det vanskeligere å identifisere forskning av høy kvalitet og gjøre det vanskeligere å evaluere vitenskapelig kvalitet på en effektiv, transparent, pålitelig og ikke-diskriminerende måte. Til sist kan planen slik den fremstår nå bidra til å svekke AHOs og norske forskeres internasjonale nettverk og muligheter for internasjonalt samarbeid.

Sektormål 2. Forskning og utdanning for velferd, verdiskapning og omstilling

Virksomhetsmål 2.1

AHO skal gjennom utdanning, forskning og formidling innenfor sine kjernefag: arkitektur, urbanisme, landskapsarkitektur og design både være en innovativ kraft i samfunns- og næringsutvikling og en kritisk evaluerende stemme i endringsprosessene. Gjennom formidling og fagkritikk skal AHO bidra til at forskningsbasert kunnskap innenfor fagene våre blir brukt for å løse de store samfunnsutfordringene vi står foran. Dette forutsetter at vurderinger om relevans får stor betydning for forskningsprioriteringer

Forskningen ved AHO kjennetegnes ved en særegen kobling til undervisningen og praksis. Ledende forskere gjennomfører undervisningsløp knyttet til forskningstemaer relevante for AHO. Studenter blir også direkte involverte i forskningsaktiviteter. Forskingen ved AHO bidrar inn i kunnskapsutviklingen i en rekke samfunnsrelevante felt, som tjenesteutvikling i helsesektoren, maritim design og bærekraftige trekonstruksjoner. AHOs forskning er også viktig for utvikling av akademisk teori og kunnskap, blant annet innen arkitekturhistorie og humanistisk landskapsteori.

AHOs forskning og FNs bærekraftsmål

I forslag til «stortingsmelding 4 (2018-2019): Langtidsplan for forskning og høyere utdanning 2019-2028» legges det stor vekt på at forskningen må kobles opp mot 2030-agendaen og de 17 globale målene for en bærekraftig utvikling. Bærekraft er et tema som gjennomsyrrer AHOs forskning og undervisning, og som har fått et økende fokus de siste årene. Skolens forskningsmiljøer berører mange av de 17 bærekraftsmålene, men spesielt mål 9 (innovasjon og infrastruktur), mål 11 (Bærekraftige byer og samfunn) og mål 12 (ansvarlig forbruk og produksjon) er mål som er tett knyttet til tilnærmet all forskning ved skolen.

AHO er organisert i fire institutter som organiserer forskning innenfor sine felter i ulike sentre. Arkitekturinstituttet driver mye av sin undervisning og forskningsvirksomhet i tematikk rundt de overnevnte bærekraftsmålene som arkitektur og kultur, prosjektering i praksis, rom og teknikk, ytelse og komputasjon og økologi og materialitet. The Oslo Center for Urban and Landscape Studies (OCULS) fokuseres sin forskning på studiet av tre sammenhengende temaer; Urbanitet; landskaper og byer som materiell form og prosess; og utøvelsen av urbanisme, urban arkitektonisk og landskapsdesign. The Oslo Center for Critical Architectural Studies (OCCAS) er et verdensledende forskningsmiljø innen arkitekturforskning og med fokus på nordisk arkitekturkultur ser OCCAS på det skapende miljøet som et sted for kulturforhandling. Det fjerde senteret, Center for Design Research (CDR) har designforskning som hovedtema og omfatter praksisbasert og akademisk forskning som trekker på designprosesser, med mennesket i sentrum, i skjæringspunktene mellom produkter og tjenester, industri, teknologi og opplevelser.

Humaniorameldingen

Meld. St. 25 (2016–2017) «Humaniora i Norge» tar utgangspunkt i at de humanistiske fagene bidrar til økt forståelse av historie, kultur, identitet, verdier og religion, og derfor står sentralt i møtet med vår tids store utfordringer. AHO har som andre UH-institusjoner blitt bedt om å legge til rette for mer utfordringsdrevet humanistisk forskning og utdanning med vekt på områdene integrering, migrasjon og konflikter, de store teknologiskiftene, samt klima, miljø og bærekraft.

AHO er basert i en humanistisk forskningstradisjon og har i lang tid drevet forskning rettet mot denne typen utfordringer. AHO underviser og forsker på forholdet mellom teknologi og humaniora. Dette gjøres gjennom en utforskning av teknologiens potensial for å forbedre kvaliteten på livet, men også gjennom en kritisk undersøkelse av de utilsiktede konsekvensene som teknologisk forandring introduserer i den menneskelige verden. Det finnes mange eksempler på ulike tilnæringsmåter til disse temaene, og noen av disse vil vi belyse under.

Maritim forskning

Et konkret på hvordan AHOs forskning knytter seg direkte til bærekraftsmålene og humaniorameldingen er det stadig mer anerkjente miljøet innen maritim forskning «Ocean Industries Concept Lab». Forskergruppen fokuserer på innovasjon i offshore, subsea og det maritime, og henter stadig inn nye eksterne prosjekter. Blant annet har forskningsgruppen etablert et tverrdisiplinært team som jobber for å gjenoppfinne skipsbroen med moderne teknologi. Med 20 partnere fra norsk maritim industri med en ledende posisjon i verden, utvikler gruppen en åpen plattform som gir bedre og sikrere brukergrensesnitt på skip, forenkler integrasjon mellom leverandører og åpner skipsbroen for nye applikasjoner.

Arkitektur i møte med flyktningkrisen

AHO har etablert et tverrfaglig team av undervisere og forskere for å se på hvordan arkitekter og planleggere kan ta en aktiv, forebyggende rolle i krisehåndtering. Prosjektet kalt «The Architecture of Displacement (ADU)» spenner seg over hele AHO og har blant annet fått tilslag på et prosjekt fra NFR/EU (EQUIP) med oppstart i 2019. Bakgrunnen for prosjektet er målsetningen om at AHO skal bruke skolens kunnskaper til å løse de store samfunnsutfordringene Norge står foran, og en av de aller største er nettopp migrasjonskrisen.

Bærekraftig bygg og bærekraftens historie

AHO har, med base i arkitekturinstituttet, bygget opp et miljø som ser på den økende bruken av trearkitektur i urbane omgivelser (WoodBeBetter) og hvilke miljøfordeler det kan føre til. Bærekraft, både i en historisk kontekst og i et skandinavisk søkelys er også viktig. I samarbeid med Harvard University, KADK (København) og KTH (Stockholm) har AHO identifisert de viktigste fordelene med bærekraftig arkitektur og byer sett fra et skandinavisk perspektiv. En mer teoretisk og historisk tilnærming er også viktig for å forstå utfordringene samfunnet står foran. Kritiske studier av bærekraft i en historisk sammenheng, fremhever røttene til vår nåværende tenkning og de utfordringene de gir.

De store teknologiskiftene

Digital teknologi er en sentral del av samfunnsutviklingen og hverdagen og blir stadig viktigere i byutviklingen. For å møte disse utfordringene har AHO etablert en tverrfaglig forskergruppe «Digital Urban Living» som har som mål å utvikle mer inkluderende og tverrfaglige perspektiver på hvordan arkitekter, designere og planleggere jobber med utvikling av digitale tjenester og produkter for hverdagen i bylivet. Gruppens kjernevirksomhet blir å utvikle felles undervisningsopplegg og forskningsprosjekter som eksplisitt drar veksler på kunnskapsområder fra både urbanisme (byteori, bykulturelle perspektiver) og interaksjonsdesign.

Arbeidslivsrelevans

NASJONALT STYRINGSPARAMETER MED ÅRLIG VIRKNING	RESULTAT			MÅLSETNING
	2016	2017	2018 ⁶	2018
Antall masterkandidater sysselsatt i relevant arbeid et halvt år etter endt utdanning	-	78,95 (94% AHO)	-	95 %

Resultatene fra NIFU sin kandidatundersøkelse i 2017 ble offentliggjort i 2018. NIFU sin undersøkelse 2017 har lavt svarantall fra AHO (kun 19 kandidater). AHO utførte en egen undersøkelse i 2016/2017 med høyere svarprosent. Her fant AHO ut at 94% av de uteksaminerte som svarte på undersøkelsen hadde en heltidsstilling ved spørsmålstidspunktet. 31% skaffet den første jobben før fullført studium og 64% opplever at utdanningen har relevans i henhold til nåværende stilling. Siden AHOs egen kandidatundersøkelse hadde en høyere svarprosent antar skolen at denne er mer representativ enn NIFU sin for 2017.

AHOs kandidater er meget etterspurt i arbeidslivet og mange får jobb i god tid før utdannelsen er fullført. Spesielt innen spesialiseringer som interaksjonsdesign og tjenestedesign er etterspørsel meget høy. I tillegg har de fleste av AHOs kandidater praksisopphold i arbeidslivet i løpet av studiet, noe AHO legger til rette for gjennom permisjonsordninger. AHO har kontinuerlig lærerkrefter fra praksis inne i undervisningen, for å sikre at undervisningen er praksisnær. Dette til sammen bidrar til en sterk kobling mellom utdanning og praksis, og gjør AHOs kandidater meget relevante for arbeidslivet.

Forskningsinntekter

NASJONALT STYRINGSPARAMETER MED ÅRLIG VIRKNING	RESULTAT			MÅLSETNING
	2016	2017	2018	2018
Bidragssinntekter fra Forskningsrådet per faglig årsverk	151,33	85,43	105,39	100
Andre bidrags- og oppdragsinntekter per faglig årsverk	45,61	27,65	21,93	45

LOKALT STYRINGSPARAMETER MED ÅRLIG VIRKNING	RESULTAT			MÅLSETNING
	2016	2017	2018	2018
EU midler totalt	211	889	3787	2000

LOKALT STYRINGSPARAMETER MED ÅRLIG VIRKNING	RESULTAT			MÅLSETNING
	2016	2017	2018	2018
Oppdragsinntekter	926	353	467	1 000
Antall nye forskningsprosjekter fra NFR ⁷	2	3	2	3

⁶ NIFU sin kandidatundersøkelse ble gjennomført i 2013, 2015 og 2017, med publisering av resultatene året etter. Derfor finnes det ikke tall for 2018.

⁷ Antall prosjekter som har fått tilslag i kalenderåret. Noen kan ha oppstart påfølgende år. Fra 2017 regner vi inn både prosjekt der AHO er prosjektleder og prosjekter der AHO er prosjektpartner, men ikke prosjektleder, som nye prosjekter.

Det er gledelig at bidragsinntektene fra NFR har en oppgang sammenlignet med fjoråret og AHO har nådd målsetningen satt for 2018. Innsatsen fra skolen har de siste årene blitt lagt mot å hente inn midler fra EU og EU-finansierte prosjekter, noe AHO stolt over å ha lykkes med. Slår vi sammen inntektene fra NFR og EU veier disse opp for nedgangen og bidrar samlet til en økning. AHO har satset på miljøer som tidligere har vist seg dyktige til å hente inn eksterne midler, og dette er årsaken til den skarpe veksten i EU-midler spesielt.

Andre bidrags- og oppdragsinntekter per faglige årsverk er lavere enn målsetningen. Det har vist seg å være krevende å følge opp innovasjonsmuligheter, da kapasitet og kompetanse både i fagmiljøene og i støttefunksjonen er begrenset. AHO har begrenset kapasitet og er opptatt av å prioritere ressursene strategisk. De siste årene har arbeidet vært rettet mot å få tilslag på EU-prosjekter, men konsekvensen er at andre inntektsmuligheter nedprioriteres.

Eksternfinansiert rekrutteringsstillinger

LOKALT STYRINGSPARAMETER TREÅRLIG GJENNOMSNITT	MED	RESULTAT			MÅLSETNING
		2014-2016	2015-2017	2016-2018	2016-2018
Antall nærings-ph.d.-er og offentlige ph.d.-er i perioden		1	2	2	3
Antall næringsfinansierte stillinger		1	2	2	3

Det er et strategisk ønske fra AHO å øke antall eksternfinansierte rekrutteringsstillinger gjennom samarbeid med næringslivet. AHO har ikke lyktes med å få inn nye stillinger i 2018, men har fremdeles et høyt antall stillinger sammenlignet med størrelsen på institusjonen. AHO har både en offentlig-ph.d. og en nærings-ph.d. under utdanning, i tillegg til en stipendiat finansiert av SINTEF gjennom bevilgning til de teknisk-industrielle instituttene fra NFR.

Sektormål 3. God tilgang til utdanning

Det er stor konkurranse om studieplassene ved AHO og studentene opplever ofte høyt arbeidspress. Opptaksprøver og kriterium for å få opptak er nåløye som bare de best kvalifiserte kandidatene slipper gjennom. AHO ønsker å nå bredt ut for å kunne tiltrekke seg talent fra hele landet, uavhengig av kulturell og sosial bakgrunn. Det er av den grunn spesielt viktig at AHO legger til rette for et læringsmiljø som er tilfredsstillende både fysisk og psykisk.

AHO skal ha et kontinuerlig fokus på etter- og videreutdanning innenfor våre fag og ønsker å nå bredest mulig ut til faggruppers behov og ønsker om utvidet kunnskaper i fagfelt som relaterer seg til arkitekturvern og urbanisme.

Virksomhetsmål 3.1

AHO stiller høye krav til studenter og ansatte og skal legge til rette for en kunnskapsorganisasjon med et særs godt arbeids- og læringsmiljø. Som arbeidsplass skal AHO preges av likestilling, respekt, effektivitet og sjenerøsitet.

Læringsmiljø og tilfredshet

LOKALT STYRINGSPARAMETER MED ÅRLIG VIRKNING	RESULTAT			MÅLSETNING
	2016	2017	2018	2018
Skår på hvordan studentene oppfatter studie- og læringsmiljø	4,0	4,25	3,9	4,3

AHO scorer høyest blant arkitekturutdanningene i Norge i Studiebarometeret for 2018 med 4,0 poeng (BAS 3,3 og NTNU 3,7) i studentenes evaluering av læringsmiljø. Arkitekturstudentene er mest fornøyd med studiet i sin helhet ved AHO, med et snitt på 4,3 (BAS 3,9 og NTNU 4,1). Det har fra 2017 til 2018 vært en økning i tilfredshet blant arkitekturstudentene ved AHO, noe skolen må si seg fornøyd med.

AHO har tidligere år satt inn tiltak av faglig og sosial art for studentene på alle studieprogram, med et spesielt fokus på designprogrammet. Det gav resultater allerede i 2017 ved at AHO gikk forbi tilsvarnende studier på NTNU og Oslo Met på alle indikatorer som studiebarometeret måler. For et par år siden lå designstudiet på AHO bak de sammenliknbare studiene. Dette viser seg også i tallene for 2018 ved at AHO scorer høyest, med et unntak. Studentene på master i design gir læringsmiljøet en skår på 3,7, en ganske kraftig nedgang fra tidligere år. Hovedgrunnen til den lave scoren er at studentene ikke er fornøyd med IKT-tjenester og undervisningslokaler, noe som det er et økende behov for i studieretninger som interaksjonsdesign og tjenstedesign. Dette er også grunnen til at den totale scoren rundt læringsmiljø faller fra fjorårets tall.

Det er dessverre for lav svarprosent både på den toårige masteren i landskapsarkitektur og i design til at det er mulig å hente signifikante svar ut av tallmaterialet.

SHOT-undersøkelsen

Studentsamskipnadene i Norge gjennomførte våren 2018 en spørreundersøkelse om psykisk og fysisk helse blant studentene, «SHOT-undersøkelsen». Selv om undersøkelsen viser at AHOs studenter skårer høyere enn landsgjennomsnittet på trivsel, ble det også rapportert om psykiske plager, rusbruk og tilfeller av seksuell trakassering blant studentene på

AHO. Formålet med Studentenes helse- og trivselsundersøkelse (SHOT) er å belyse psykososiale forhold og hvordan disse påvirker studiesituasjonen og hverdagen til studenter i Norge. Ved forrige undersøkelse i 2014 var det for lav svarprosent fra AHO til at skolen kunne få egne tall. AHO bruker SHOT-undersøkelsen i sitt arbeid med læringsmiljø.

Handlingsplan for læringsmiljø

Læringsmiljøutvalget (LMU) ved AHO har i løpet av studieåret 2017/2018 utviklet seg til et aktivt utvalg. LMU har i løpet av studieåret laget en handlingsplan som er behandlet av AHOs styre i 2018. LMU har plukket ut noen fokusprosjekter som det skal jobbes med på hele AHO fremover.

Det viktigste for studentene og første hovedpunkt i handlingsplanen er det fysiske læringsmiljøet. Det er klare ønsker til forbedret luft- og temperaturkontroll, lys på studiosalene, et krav om mer fokus på søppelhåndtering og et ønske om forbedret internettilgang. Andre hovedpunkt i handlingsplanen er det psykososiale. LMU har selv tatt ansvar for å følge opp punktet rundt psykisk helse påpekt i SHOT-undersøkelsen, mens SAHO (studentforeningen) ønsker å forbedre studentmiljøet ved skolen ved å opprette flere studentforeninger. Til slutt er et fokus på det psykososiale miljøet fremhevet gjennom revidering av etiske retningslinjer, forbedrede varslingsrutiner og fokus på hvordan AHOs pedagogikk kan formes til å minke stresset for mange studenter.

Likestilling og mangfold

Det vurderes hvordan AHO kan arbeide mer strategisk og systematisk med rekruttering i et mangfoldsperspektiv både på kort og lang sikt. I forbindelse med opprettelsen av fellesgrad i landskapsarkitektur fikk søkerne fra de nordligste fylkene tilbud om å gjennomføre opptaksprøve i Tromsø. Ingen kandidater benyttet seg av dette tilbudet i 2018.

Likestillings- og mangfoldsutvalget ved AHO har i 2018 utarbeidet en ny handlingsplan. Handlingsplan for likestilling og mangfold 2019-2020 er et ledd i å realisere målene i Strategi 2020, og skal fremme en organisasjonskultur og et arbeids- og læringsmiljø som vil gi kvinner og menn like muligheter.

- Øke andel kvinner i vitenskapelige toppstillinger
- Motarbeide trakassering og diskriminering
- Studentmangfold; med økt fokus på rekruttering, søknadskriterier og opptaksprøver.
- Kartlegging av og økt bevissthet rundt kjønnsbalansen ved engasjement av gjesteforelesere og ved bruk av jurymedlemmer og sensorer.

De to første målsetningene er en videreføring og opprettholdelse av målsetninger fra innværende handlingsplan, mens målsetning 3 og 4 er nye.

Etiske retningslinjer

I 2018 vedtok AHO å revidere sine etiske retningslinjer. De tidligere etiske retningslinjene ved AHO var tett knyttet til etiske retningslinjer for statstjenesten og var i liten grad tilpasset AHOs hovedaktiviteter: utdanning og forskning. I kjølvannet av #metoo-kampanjen, fokus på mobbing og trakassering i universitets- og høgskolesektoren vedtok AHO nye etiske retningslinjer. AHOs ansatte er omfattet av etiske retningslinjer for statstjenesten, og de lokale etiske retningslinjene er et supplement til disse og fokuserer på problemstillinger som er relevante for AHOs virksomhet.

Revisjonen har vært en prosess hvor hele AHO har vært involvert og forslaget er blitt presentert og diskutert blant annet i likestilling- og mangfoldutvalget, undervisningsutvalget, forskningsutvalget, i SAHO og ved alle instituttene. Dette har ført til mange gode diskusjoner og endringsinnspill. En av de viktigste diskusjonene som ble reist i prosessen rundt revideringen av retningslinjene er knyttet til den fagkritiske tradisjonen i arkitekturfaget. Dette er en viktig fagdidaktisk diskusjon, som kan rammes inn av de etiske retningslinjene, men som må defineres gjennom faglig diskusjon.

Arbeidsmiljøundersøkelse

AHO har benyttet seg av arbeidsmiljøundersøkelsen ARK som er utviklet av og for universitets- og høyskolesektoren. ARK består av flere deler; et spørreinstrument, et faktaark og oppfølgingsmøte med tolkning av svarrapporter og formulering av tiltak. Spørreundersøkelsen ble gjennomført i oktober-november 2017 og fikk en svarprosent på 63 %. Spørreundersøkelsen ble fulgt opp med tilbakemeldingsmøter, der resultatene ble presentert, tolket og det ble utformet tiltak. Disse møtene skjedde i tidsperioden januar – april 2018.

De overordnede resultatene viser at AHO har et godt arbeidsmiljø, og at AHO skårer stort sett relativt likt med UH-sektoren for øvrig. AHO utmerker seg med å oppleve stor autonomi og selvstendighet, stort jobbengasjement og høy tilfredshet med egen leder. På den annen side ser vi at det er gjennomgående stort arbeidspress, en manglende målklarhet på overordnet nivå og lavere tillit til toppledelsen. Alle enheter har utarbeidet en egen tiltaksplan basert på spørreundersøkelse og tilbakemeldingsmøtet, og disse vil bli fulgt opp jevnlig.

Virksomhetsmål 3.2

AHO skal som en del av nettverkssamarbeid ta et nasjonalt ansvar for videreutdanning og systemer for livslang læring innen våre fagfelt. AHO skal opprettholde kontakten med tidligere studenter gjennom alumninettverk.

Videreutdanning

AHO er med sine erfaringsbaserte videreutdanningsprogram i urbanisme og arkitekturvern med på å møte det store behovet for planleggingskompetanse (areal- og samfunnsplanleggere) i offentlig og privat sektor, og behovet for dokumenterbar kompetanse med tildeling av mastergrad. Studieprogrammet gir en akademisk utdanning, samtidig som masteroppgaven gir mulighet til fordypning i problemstillinger knyttet til eget arbeid og eget interessefelt. AHO vektlegger faglig diskusjon og kritisk refleksjon i studiet, og dessuten deltagelse i faglige og offentlige debatter.

I 2018 har AHO nedsatt et eget utvalg som skal se på fremtidig organisering av etter- og videreutdanningen. Målsetningen har vært at organiseringen av EVU skal sikre en profesjonell, langsiktig og bærekraftig drift og utvikling av etter- og videreutdanningsfeltet.

Det har over tid vært behov for å gå gjennom hvilken organisasjon AHO trenger for å sikre at etter- og videreutdanning kan gjennomføres på et faglig og administrativ tilfredsstillende nivå innenfor de gitte økonomisk rammene. Utvalget som er nedsatt har ferdigstilt rapporten i 2018 og vil legge den frem for AHOs styret i 2019 hvor de diskuterer organisatorisk forankring, ansvarsfordeling og rammebetingelser av EVU porteføljen ved AHO.

Alumnusaktivitet

AHO holder kontakten med tidligere studenter på ulike måter. Flere av AHOs uteksaminerte studenter blir knyttet til AHO gjennom å undervise eller hentet inn som sensorer for ulike kurs. Denne tette koblingen mellom AHOs undervisning og det som skjer i praksis er et viktig element for AHOs undervisningsportefølje både i design, arkitektur og landskapsarkitektur.

Gjennom en kontinuerlig rekke av gjesteforelesninger, utstillinger og seminar som er åpne for alle interesserte, både tidligere studenter og befolkningen i Oslo generelt, så ønsker AHO å vise hva som skjer på skolen. Disse tilstelningene er viktige for å vise aktiviteten som skjer i AHOs undervisning og forskning, men like viktig er det å få tilbakemeldinger fra AHOs referansegrupper (juryer, sponsorer, arbeidsgivere) som ofte er tidligere studenter som nå jobber og driver fagfeltenes utvikling i samfunn og næringsliv. Disse arrangementene gir AHO en kontinuerlig pekepin på kvaliteten og relevansen av skolens utdanning.

Sektormål 4. Effektiv, mangfoldig og solid høyere utdanningssektor og forskningssystem

Virksomhetsmål 4.1

AHO skal forvalte sine samlede ressurser effektivt og offensivt, slik at kjerneaktiviteten prioriteres, strategiske valg følges opp og de faglige målene nås.

Effektivitet og høy kvalitet

NASJONALT STYRINGSPARAMETER MED ÅRLIG VIRKNING	RESULTAT			MÅLSETNING
	2016	2017	2018	2018
Tall på studiepoeng per faglig årsverk	400,9	402,92	404,1	400

Med studier utelukkende i finansieringsklasse B, har AHO anledning til å prioritere en god lærer-til-student-ratio. Denne har ligget mellom 6-7 studenter per lærerårsverk over den siste 10-årsperioden. Dette vurderes som en investering i kvalitet, og må ikke forveksles med manglende effektivitet. AHOs studenter produserer i gjennomsnitt 53,9 studiepoeng, noe som ligger høyere enn gjennomsnittstudenten som avlegger 42,6 studiepoeng.

Det er en målsetting at effektivisering ikke skal gå ut over utdannings- og forskningskvaliteten. AHO er allerede en effektiv institusjon. Undervisnings- og forskningsstillingenes andel av totalbemanningen har i flere år ligget på ca 70 %, noe som er langt over gjennomsnittet for statlige institusjoner. Vi mener at det er en indikasjon på en effektiv institusjon der kjerneaktiviteten prioriteres.

Organisasjon

Styret har i 2018 vedtatt en ny organisering av administrasjonen. Formålet med organisasjonsendringen er utnytte ressursene på en best mulig måte ved å sikre bedre samspill innad i administrasjon for å bedre kunne støtte opp om primærvirksomheten og støtte i strategiske beslutninger og prosesser. Den nye organisasjonen implementeres i 2019, og vil bidra til en tydeligere rolle- og ansvarsfordeling.

Arealer

AHO har i 2018 fått en fløy i våre lokaler rehabilitert. Fløyen ble tatt i bruk fra august måned. Ved denne rehabiliteringen fikk AHO ca 1500 kvadratmeter nye arealer til undervisning og forskning. I november ble leieavtale inngått for to etasjer Akersbakken 12. Avtalen er med privat utleier. Lokalene tas i bruk fra januar 2019. Da øker tilgjengelige lokaler med ytterligere 1500 kvadratmeter.

Virksomhetsmål 4.2

AHO skal bidra til at nasjonale kunnskapsressurser innenfor arkitektur, urbanisme, landskapsarkitektur og design forvaltes helhetlig og til at oppgaver og ansvar fordeles og løses gjennom konsentrasjon og arbeidsdeling.

AHO har flere samarbeid av ulik karakter og omfang. Fellesgraden i landskapsarkitektur i samarbeid med UiT er et tett integrert samarbeid, med forgreininger både i undervisning, forskning, støttefunksjoner og administrasjon. Oppstarten av programmet er omtalt under sektormål 1.1.

Som en av sektorens minste institusjoner er AHO opptatt av å søke samarbeid der vi finner det hensiktsmessig. AHO forsøker ut ulike samarbeidsformer og ulike samarbeidspartnere. Følgene samarbeid er inngått:

Verkstedssamarbeid

AHO og KHiO har inngått en avtale om bruk av maskinparken i verkstedet på tvers av institusjonene. Dette er en prøveordning som gjelder en del av verkstedsfasilitetene, men det er ønskelig å se på mulighet for å utvide samarbeidet.

Felles personvernombud

AHO og NMH har valgt å kjøpe personverntjenester av en privat tilbyder. Hver institusjon har en separat likelydende avtale, men mange av aktivitetene koordineres på tvers av institusjonene og gir synergier og anledning til å hente ut «best practis». Dette er en pilot, men arbeidet så langt viser at dette er en god måte å utvikle et administrativt samarbeid.

Felles anbudsprosesser

Det formelle samarbeidet om en felles innkjøpsfunksjon med KHiO, NMH og NIH er avsluttet, men AHO gjennomfører fremdeles innkjøp i samarbeid med en eller flere av samarbeidspartnerne. For enkelte tjenester er det kun innkjøpet som gjøres i fellesskap, mens for andre tjenester vil det være naturlig å kunne hente ut synergier av å ha en felles tjenestetilbyder slik eksempelet med personvernombud viser.

I tillegg utreder AHO ytterligere samarbeid:

Felles redelighetsutvalg

Våren 2018 mottok AHO en forespørsel fra NMH om deltakelse i et eventuelt felles redelighetsutvalg, som følge av den nylig vedtatte forskningsetikkloven. I prosessen som fulgte ble det avholdt flere møter, der representanter fra NMH, KHiO, MF og AHO deltok. Med bakgrunn i diskusjonene ved disse møtene er det utarbeidet et utkast til et mandat for og sammensetning av felles redelighetsutvalg, og samtidig en overordnet avtale mellom de deltakende høyskolene om utvalget.

Utvalget forutsettes å ha en ekstern leder med juridisk kompetanse, samt oppnevnte representanter fra hver av de fire høyskolene med erfaring fra vitenskapelig forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid. I tillegg skal stipendiater/doktorgradsstudenter være representert, i en rotasjonsordning skolene i mellom.

Avtalen og mandatet skal ferdigstilles og undertegnes tidlig i 2019, slik at utvalget kan opprettes i løpet av våren 2019.

Felles studentombud

AHO er i dialog med Norges Musikkhøgskole, Kunsthøgskolen i Oslo, kriminalomsorgens høyskole og Politihøgskolen om å utrede muligheten for å gå sammen om rollen som studentombud for institusjonene. Det skal i løpet av våren 2019 lages en samarbeidsavtale mellom institusjonene som skal avklare det økonomiske delingsforholdet vedrørende en slik stilling, og man håper å ha rollen på plass i løpet av studieåret 2019. Det utredes om det felles studentombudet kan ha knyttet til andre studentombud for å sikre vedkommende et fagmiljø.

Felles program for pedagogisk basiskompetanse

AHO gjorde i 2018 en utredning om pedagogisk basiskompetanse innen våre fagfelt. Som en oppfølging av rapporten er AHO i dialog med to danske institusjoner, Det Kongelige Danske Kunstakademis Skoler for Arkitektur, Design og Konservering (KDAK) og Arkitektskolen i Aarhus, om å gå inn i deres pedagogiske utdanning. De har sammen med Universitetet i Aarhus hatt et pedagogisk basiskompetansekurs de siste ti årene, og er positive til å innlemme AHO i samarbeidet. Det vil arbeides videre med dette i 2019, med en målsetning om oppstart i 2020.

Kvinner i toppstillinger

NASJONALT STYRINGSPARAMETER MED ÅRLIG VIRKNING	RESULTAT			MÅLSETNING
	2016	2017	2018	2018
Andel kvinner i dosent- og professorstillinger (Nasjonalt styringsparameter) i %	24,8	23,7	30,8	25

AHO har i 2018 tilsatt i fem førstestillinger og fem professor/førsteamanuensis II. Av de fem hovedstillingene er det kun tilsatt en professor, dette er en kvinne. Det ble tilsatt 3 kvinnelige førsteamanuenser og en mannlig førsteamanuensis. Når vi ser på professor/førsteamanuensis II, som er tilsatt uten kunngjøring, ser vi imidlertid at bildet er motsatt: kun en av de fire professor II som ble ansatt i 2018 er en kvinne. Den ene førsteamanuensis II var også en mann.

Vi ser imidlertid at andel kvinner i professorstillinger har økt, som en kombinasjon av at flere menn har fratrådt sine professorater og at kvinner har tiltrådt. Med et lavt antall stillinger, blir det imidlertid lett store svingninger.

Heller ikke i 2018 har noen kvinner levert søknad om opprykk, mens vi har 3 menn.

Rekruttering av kvinner i toppstillinger har vært prioritert satsning i Handlingsplan for likestilling og mangfold i forrige periode. Prioriteringen vil videreføres i ny handlingsplan, men det legges et større fokus på opprykk enn det vi tidligere har hatt. Samtidig vil AHO selvsagt også fortsette fokuset på rekruttering av kvinner.

Midlertidighet

NASJONALT STYRINGSPARAMETER MED ÅRLIG VIRKNING	RESULTAT			MÅLSETNING
	2016	2017	2018	2018
Andel midlertidige ansatte i undervisning- og forskerstillinger (%)	13,77	10	10,9	12

AHO har stabilisert andel midlertidige ansatte på et lavere nivå. Det er fremdeles en relativt høy andel midlertidige i åremålsstillinger på kunstnerisk grunnlag.

TABELL: MIDLERTIDIGHET

		MIDLERTIDIG ÅRSVERK I ANTALL	MIDLERTIDIG ÅRSVERK I %	% KVINNER	% MENN
Totalt i virksomheten	I år	67,1	46,9	52,3	47,7
	I fjor	60,55	43,7	52,1	47,9
Administrative stillinger totalt	I år	5,2	12,2	57,7	42,3
	I fjor	6	16,2	16,7	83,3
Lederstillinger	I år	1	33,3	0	100
	I fjor	1	33,3	0	100
Mellomlederstillinger	I år	3	30,6	33,3	66,7
	I fjor	3	30,6	33,3	66,7
Saksbehandler/ utrederstillinger	I år	1	4,3	100	0
	I fjor	2	9,4	0	100
Undervisnings- forskerstillinger totalt	I år	21,5	36,4	47	53
	I fjor	17,3	30,4	48,5	51,45
Professor	I år	0,9	4,5	75	25
	I fjor	0	0	-	-
Førsteamanuensis	I år	2,8	29,6	35,7	64,3
	I fjor	3,5	21,2	74,3	25,7
Rekrutteringsstillinger totalt	I år	24	100	57,7	42,3
	I fjor	22,2	100	61,7	38,3
Professor II	I år	1,2	100	0	100
	I fjor	1,5	100	13,33	86,67

Kilde: DBH

Styring og kontroll i virksomheten

Rapportering om styring og kontroll

AHO har et system for internkontroll innenfor økonomiforvaltningsområdet. Dette består av retningslinjer, policyer, rutinebeskrivelser og nøkkelkontroller. AHO har også et system for internkontroll i studieadministrasjonen. Vi mener å oppfylle kravene til i økonomireglementet §§ 4 og 14 og bestemmelse pkt. 2.4 om internkontroll. Definerte nøkkelkontroller blir gjennomført hvert tertial.

Arbeidslivskriminalitet / Anskaffelser

AHO har i løpet av året oppdatert retningslinjer for innkjøp, mal for anskaffelsesprotokoll og konkurransegrunnlag. Deler av dette er gjort for å få til et økt fokus på og hindre eller motvirke arbeidslivskriminalitet. Krav til lønns- og arbeidsvilkår hos leverandører er innarbeidet i relevante dokumenter. Fremtidig inngåtte kontrakter der krav til lønns- og arbeidsvilkår inkluderes, vil også følges opp jevnlig med krav om innlevering av nødvendig dokumentasjon.

Samfunnssikkerhet og beredskap

AHO har ikke gjennomført ROS-analyse siden 2016, og skulle etter planen gjennomføre det i 2018. For å styrke det systematiske beredskapsarbeidet har AHO valgt å knytte til seg ekstern kompetanse, og på grunn av forsinkelser i anbudsprosessen er ROS-analysen utsatt til våren 2019.

Det er gjennomført en beredskapsøvelse våren 2018.

AHOs styre vedtok i 2016 Ledelsessystem for informasjonssikkerhet. Ledelsessystemet er bygget opp i henhold til gjeldende standard og beskriver sikkerhetsmål, risiko og organisering av arbeidet. Hovedhensikten med dette arbeidet er å bygge en kultur som forutser og forebygger uønskede hendelser og avvik før de oppstår. Arbeidet med informasjonssikkerhet skal basere seg på risikovurderinger, og definerte kriterier for akseptabel risiko. Risikovurderinger gjøres jevnlig basert på kriterier for akseptabel risiko. Disse vurderinger knytter seg til en vurdering mellom tilgjengelighet, konfidensialitet og integritet (forstått som informasjon som er korrekt og til å stole på).

Siden ledelsessystemet ble vedtatt er det gjort flere justeringer, og i 2018 har det vært fokus på å implementere GDPR. I tillegg har linjeledelsen blitt ansvarliggjort i større grad. I forbindelse med tiltredelse som personvernombud så gjorde Habberstad en vurdering av AHOs informasjonssikkerhetsarbeid. Dette var ikke en fullstendig revisjon, men fungerte likevel som en overordnet ekstern gjennomgang av AHO sitt informasjonssikkerhetsarbeid, inkludert ledelsessystem. Denne rapporten danner grunnlag for AHOs videre arbeid med informasjonssikkerhet. Ledelsens gjennomgang er gjennomført og dokumentert, og det vurderes kontinuerlige forbedringstiltak.

Lærlinger

Høsten 2018 ansatte AHO to lærlinger, innen IT-servicefaget. Dette har vært en positiv erfaring, og AHO planlegger å til enhver tid å ha to lærlinger på dette feltet. AHO er tilknyttet OK Stat.

Likestilling, mangfold, diskriminering og tilgjengelighet

Hovedfokus for likestilling- og mangfoldsarbeidet har i 2018 vært knyttet til målsetningene for handlingsplan for likestilling og mangfold:

- Et tydelig ansvar for likestilling og mangfold
- Øke andel kvinner i vitenskaplige toppstillinger
- Tilrettelegging for studenter med funksjonsnedsettelse og ekstra behov
- Motarbeide trakassering og diskriminering.

Det er særlig de tre siste punktene som har hatt fokus i 2018.

Målet om å øke andel kvinner i vitenskapelig toppstillinger har vært et stort fokus over flere år. Ettersom AHO er inne i en periode med stor utskifting i toppstillingene, så har det vært et fokus på å sikre kvinnelige kvalifiserte søkere til stillingene. Som det går frem under virksomhetsmål 4, viser tallene en økning men det er vedt å merke seg at med få stillinger vil små endringer kunne gi store utslag på prosentandelen.

Tilrettelegging for studenter med funksjonsnedsettelse har vært viktig i en periode der AHO tar i bruk nye lokaler. Læringsmiljøutvalget og studieadministrasjon har sikret tilretteleggelse for studenter med ulike behov.

Arbeidet mot trakassering har foregått på flere fronter, det har vært avholdt flere workshop om tematikken, de etiske retningslinjene er revidert etter en omfattende høringsrunde, det er arbeidet med varslingsrutiner og tematikken er behandlet i alt fra uformelle til formelle organer.

TABELL 1 KJØNNBALANSE OG LØNN

STILLING	ÅRSTAL	KJØNNBALANSE		TOTALT ÅRSVERK	GJENNOMSNIITSLØNN		
		% MENN	% KVINNER		MENN	KVINNER	TOTALT
Professor	2018	68,4	31,6	19,3	829'	848'	834'
	2017	67,9	32,1	21,8	819'	825'	820'
Førsteamanuensis	2018	51,7	48,3	19,6	662'	686'	674'
	2017	52,4	47,6	17	633'	641'	636'
Stipendiat	2018	45,65	54,35	23	517'	477'	496'
	2017	38,1	61,9	21	461'	463'	462'
Universitetslektor	2018	60,9	39,1	17,8	587'	610'	597'
	2017	60,9	39,1	17,5	580'	596'	587'
Rådgiver	2018	17,5	82,5	17,1	562'	544'	548'
	2017	21,5	78,5	19,1	524'	537'	534'

Kilde: DBH / AHO statistikk til Lønnsforhandling

TABELL 2 KJØNNBALANSE

STILLINGSGRUPPE	ÅRSTALL	% MENN	% KVINNER	ANTALL
Instituttledere	2018	50	50	4
	2017	50	50	4
Avdelingsledere	2018	40	60	5
	2017	33,3	66,7	6

Kilde: DBH * DBH statistikk baseres på årsverk. Her beregnes kjønnsbalanse på antall ansatte

TABELL 3 SØKERE OG TILSATTE

STILLINGSKATEGORI	UTLYSTE STILLINGER*				TILSATTE UTEN UTLYSNING**	
	ANTALL SØKERE		ANTALL NYTILSATTE		ANTALL TILSATTE	
	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
Professor og førsteamanuensis	17	34	3	2	1	4
Universitetslektor	23	40	3	3	-	-
Stipendiater og post.doc	112	105	1	5	-	-
Tekniske og administrative	163	70	5	1	-	-
Leder- og mellomlederstillinger	5	3	-	1	-	-

Kilde: JobbNorge/ Public 360

Inkluderingsdugnad

AHO må sikre seg de beste hodene for å ivareta undervisning og forskning. Da de aller fleste faglige stillingene behandles med sakkyndig komité, så vil det i praksis være administrative og støttestillinger som er aktuelle for inkluderingsdugnaden. AHO har ansatt i to administrative stillinger i perioden fra 01.07.2018.

Vurdering av framtidsutsikter

Sektormål 1. Høy kvalitet i utdanning og forskning

Virksomhetsmål 1.1:

AHO skal utdanne mastergradkandidater som holder et høyt internasjonalt nivå innenfor arkitektur, urbanisme, landskapsarkitektur og design og som er kvalifisert for regionale, nasjonale og globale arbeidsmarkeder

NASJONALT STYRINGSPARAMETER MED ÅRLIG VIRKNING	RESULTAT			MÅLSETNING
	2016	2017	2018	2019
Faglig tidsbruk (timer) per uke blant heltidsstudenter	53,9	51,9	48,8	45
Tall på hvordan studentene oppfatter studiekvaliteten	4,5	4,5	4,3	4,5

LOKALT STYRINGSPARAMETER MED ÅRLIG VIRKNING	RESULTAT			MÅLSETNING
	2016	2017	2018	2019
ANTALL SØKERE PER STUDIEPLASS				
Antall førstevalgsøkere per studieplass (1. år)				
DESIGN (30 plasser)	4,2	4,9	4,87	5,5
ARKITEKTUR (60 plasser)	11,2	12,78	12,23	12
FELLESGRAD LANDSKAPSARKITEKTUR (UIT/AHO) (20 plasser)	-	-	3,50	4
Antall Innpassingsøkere per studieplass (4. år)				
ARKITEKTUR (15 plasser)	39,6	38,8	35,3	35
Antall søkere til master (2 år)				
LANDSKAPSARKITEKTUR (30 plasser)	5,4	6,9	6,5	7
DESIGN ⁸ (15 plasser)	11,9	8,0 (30 plasser)	20,3	20

⁸ Nytt toårig studium i 2017. Fram til 2017 søkte studenter innpassing på den femårige mastergraden i design

NASJONALT STYRINGSPARAMETER MED ÅRLIG VIRKNING	RESULTAT			MÅLSETNING
	2016	2017	2018	2019
Antall studenter på masterutdanning som gjennomførte på normert tid (%)	45	58,8	47	70

LOKAL STYRINGSPARAMETER MED ÅRLIG VIRKNING	RESULTAT			MÅLSETNING
	2016	2017	2018	2019
Studiepoengsproduksjon (60 stp enheter)	524	557	572	600

LOKALT STYRINGSPARAMETER MED ÅRLIG VIRKNING GJENNOMFØRING:	RESULTAT			MÅLSETNING
	2016	2017	2018	2019
Tall kandidater med fullførte vitnemålgivende mastergrad				
DESIGN (5 år)	34	36	28	30
DESIGN (2 år) ⁹	-	-	-	9
ARKITEKTUR (5,5 år)	53	55	76	60
LANDSKAPSARKITEKTUR (2 år)	18	17	15	20
ERFARINGSBASERT MASTER ARKITEKTURVERN	-	1	3	6
ERFARINGSBASERT MASTER URBANISME	3	1	2	11

RISIKOVURDERING OG TILTAK

AHO vil i 2019 arbeide med tilbakemeldingene fra NOKUT-tilsynet og sikre at skolen følger opp alle pålagte krav fra NOKUT.

AHO opplever en evalueringstretthet hos studentene som materialiserer seg i veldig lav deltagelse på ulike evalueringer. Det gjør evalueringene mindre relevante for skolen og det er en risiko at tilbakemeldingene ikke samsvarer med det flertallet av studenter mener når svarprosenten er lav. AHO vil sette inn flere tiltak i 2019 for å sikre gode tilbakemeldinger og relevante evalueringer.

I 2019 må skolen fortsette det gode arbeidet rundt oppstarten av fellesgradsprogrammet i landskapsarkitektur med UiT. De tre største risikofaktorene vil fremdeles være søkere, god etablering av programmet og riktig rekruttering av ansatte. En analyse av om en felles opptaksprøve mellom arkitektur og landskapsarkitektur er vellykket vil gjennomføres etter opptaket i 2019. Skolen vil fra 2019 ha nærmere 700 studenter registrert hvert semester som konsekvens av opptaket av et nytt kull på fellesgraden og det bør være en målsetning at produksjonen av studiepoeng er over 600 for å sikre gjennomstrømning og lite frafall.

For 2019 vil den toårige graden i design bli inkludert i det nasjonale styringsparameteret for gjennomføring på normert tid. Det er en sannsynlig at gjennomføringsprosenten vil forbli på

⁹ Første kull startet høst 2017 og uteksamineres vår 2019.

samme nivå som tidligere år siden mange av studentene på denne graden tar permisjon for å jobbe i praksis i løpet av studietiden.

En riskofaktor er frafall fra studiene til AHO de første to semestrene. Undersøkelsene gjort i 2018 viser at frafallet er størst i starten av studiene. AHO vil i 2019 ha et ekstra fokus på opptakstarten for å sikre at skolen ivaretar alle nye studenter. AHO vil også gå grundigere inn i frafallstallene for å forstå hva som er grunnlaget for frafall på de ulike integrerte mastergradene.

AHO har som målsetting å øke aktiviteten innen etter- og videreutdanningsfeltet. Av den grunn ønsker AHO å inkludere opptakstall for de to erfaringsbaserte masterene i skolens lokale styringsparameter for 2019 for å sikre fokus og oppfølging av dette punktet. Det vil være viktig å sikre god organisering og rammebetingelser for denne aktiviteten, og AHO har utarbeidet en rapport knyttet til denne aktiviteten som vil bli fulgt opp i 2019. Rekrutteringsarbeidet for denne type utdanninger skiller seg fra de ordinære utdanningene og må ha et særskilt fokus.

Virksomhetsmål 1.2

AHO skal ha et utstrakt internasjonalt og nasjonalt utdannings samarbeid av høy kvalitet, som bidrar til økt utdanningskvalitet.

NASJONALT STYRINGSPARAMETER MED ÅRLIG VIRKNING	RESULTAT			MÅLSETNING
	2016	2017	2018	2018
Andel av utvekslingsstudenter på Erasmus+ av totaltallet studenter	5,98	2,80	4,36	5,0

LOKALT STYRINGSPARAMETER MED ÅRLIG VIRKNING	RESULTAT			MÅLSETNING
	2016	2017	2018	2019
Tall utreisende studenter per år	42	25	35	40
Tal innreisende per år	58	55	58	60

RISIKOVURDERING OG TILTAK

Det er økt fokus på kvalitetssikring av utvekslingsavtaler og samarbeidspartnere. Det er en risiko at AHOs studenter reiser ut på kvalitativt dårlige avtaler. Som et tiltak vil AHO i 2018-2019 besøke partnerinstitusjoner for å forsikre seg om at skolene tilbyr en faglig høy kvalitet til AHOs studenter. Det er en risiko at et økende fokus på kvantitet (øke antall utreisende) gjør at kvalitet blir nedprioritert. For AHO vil kvalitet alltid ha prioritet og det vil være viktig å sørge for at det er grunnpilaren i alle samarbeidsformer med eksterne partnere i internasjonale samarbeid. Arbeidet med å kvalitetssikre gjeldende avtaleportefølje blir derfor også viktig inn i 2019 hvor både innhold, antall plasser, kurstilbud vil bli gjennomgått og kvalitetssikret.

Det bør sørges for at det gode arbeidet som er gjort i 2018 med økning i antallet studenter på Erasmus+ avtaler følges opp. Skolen tror ikke på ytterligere økning på kort sikt, men er fornøyd om antallet for 2018 holder seg stabilt for 2019. Det bør være et langsiktig mål å øke andelen ved AHO som har delstudium i utlandet som en del av sin grad. Internasjonalisering er et viktig fokusområde for AHO. I utviklingsavtalen har AHO forpliktet seg til å lage en handlingplan for internasjonalisering, det skal utvikles måleparametere knyttet til studentutveksling der både læringsutbytte og studenttilfredshet skal måles og AHO skal gå gjennom virkemiddelapparatet for å stimulere til utenlandsopphold. Kartleggingsarbeidet er i gang, og det er en risiko for at det igangsettes for mange prosjekter samtidig. Arbeidet er derfor delt inn i faser for å sikre en best mulig koordinering av prosjektene.

Virksomhetsmål 1.3

AHO skal tilby forskerutdanning av høy kvalitet som bygger på den akademiske tradisjonen til skolen og skolen sin praksisforankring.

NASJONALT STYRINGSPARAMETER MED ÅRLIG VIRKNING	RESULTAT			MÅLSETNING
	2016	2017	2018	2019
Antall uteksaminerte kandidater tatt opp på doktorgradsprogrammet 6 år tidligere (Nasjonalt styringsparameter)	50 % 1 av 2	60 % 6 av 10	41,6 % 5 av 12	50 % 4 av 8

LOKALT STYRINGSPARAMETER MED TREÅRLIG GJENNOMSNITT	RESULTAT			MÅLSETNING
	2014-2016	2015-2017	2016-2018	2017-2019
Antall doktorgrader i gjennomsnitt	6,6	7,33	6,33	7,50
Avbrutte doktorgradsavtaler totalt	2	3	2	2

LOKALT STYRINGSPARAMETER MED ÅRLIG VIRKNING	RESULTAT			MÅLSETNING
	2016	2017	2018	2019
Nye doktorgradskandidater med ekstern finansiering	0	3	0	2

RISIKOVURDERING OG TILTAK

En risiko har tidligere vært at ph.d.-programmet ikke har vært tydelig forankret i organisasjonen. Et hovedfokus for 2019 er fullføre prosessen med å forankre ph.d.-programmet tydelig og gjøre programmet mindre sårbart. Det innebærer at programmet og dens ansvarsområde er klarere definert i organisasjonen for å sikre at inntakskvalitet, studiekvalitet og progresjon for kandidater tilknyttet de ulike instituttene blir fulgt opp på en skikkelig måte.

AHO gjennomgår et generasjonsskifte på faglig side noe som fører til midlertidig mangel på veilederkapasitet og erfaring innenfor noen fagfelt. Det er en risiko for gjennomføring på kort sikt om det tar lang tid å fylle opp disse stillingene igjen. Det er viktig å sikre veiledningskapasitet i tilsetninger og i tillegg veiledningopplæring for de som har behov for oppfølging.

For å få bedre oversikt over hvor mange doktorgradsstudenter som slutter ønsker AHO å bytte ut et lokalt styringsparameter. Tidligere har frafall i løpet av første studieår vært et problem, men vi ser nå at de fleste doktorgradsstudentene faller fra senere i studieløpet. Styringsparameteret endres derfor til avbrutte doktorgradsavtaler årlig, sett over et treårsperspektiv. Vi ser at vi har hatt en jevn utvikling.

AHO bør i 2019 se på ulike incentivordninger for kandidater og veileder, og analysere om det kan bidra til økt gjennomføring og forhindre frafall.

Det er en risiko for ph.d.-programmet at AHO ikke henter inn eksterntfinansierte stipendiatstillinger. Det bør være et fokusområde å øke dette for 2019, spesielt med fokus på å få inn stillinger som er finansierte gjennom eksternt tildelte forskningsmidler (NFR/EU).

Virksomhetsmål 1.4

AHO skal være et ledende internasjonalt miljø for forsknings- og utviklingsarbeid innen våre prioriterte fagfelt. AHO driver kunnskapsutvikling innen praktiske, akademiske og kunstnariske felt og skal forvalte et internasjonalt og aktuelt kunnskapsnivå.

NASJONALT STYRINGSPARAMETER MED ÅRLIG VIRKNING	RESULTAT			MÅLSETNING
	2016	2017	2018	2019
Antall publikasjonspoeng per faglig årsverk	0,46	0,72	0,57 ¹⁰	0,60
Verdien av Horisont 2020-kontrakter per FoU-årsverk	-	-	-	-

LOKALT STYRINGSPARAMETER MED TREÅRLIG GJENNOMSNITT	RESULTAT			MÅLSETNING
	2014- 2016	2015- 2017	2016- 2018	2017- 2019
Antall publikasjonspoeng i gjennomsnitt	49,28	56,27	47,68 ¹¹	52

RISIKOVURDERING OG TILTAK

AHO må gå grundig gjennom forskningsevalueringen og følge den opp slik at den har en relevanse for den videre forskningstrategien til skolen. AHO er over lang tid bygget opp som en forskningsinstitusjon, med meget gode resultater på enkelte områder, men svakere resultater på andre områder. Det er stor variasjon i fagområdenes forskningsaktivitet.

I utviklingsavtalen inngått med Kunnskapsdepartementet skal AHO sikre at roller og ansvar rundt forskningsledelse er klargjort. Dette for å sikre kompetanseheving innen prosjektledelse og forskningsmetodikk. AHO håper dette vil bidra til flere publikasjoner med høy kvalitet på lang sikt. Dette blir viktig å følge opp i 2019 og fremover.

AHO må sikre at pilotprosjektene som starter opp på doktorgradsnivå følges opp og blir forankret på hele skolen. Det vil kunne gi merverdi for alle AHOs fagfelt.

¹⁰ Tallet er foreløpig og basert på data AHO har i rapporteringstidspunktet. Dette kan endre seg når den offisielle rapporteringen blir gjort til NSD gjennom Cristin.

¹¹ Tallet er foreløpig og basert på data AHO har i rapporteringstidspunktet. Dette kan endre seg når den offisielle rapporteringen blir gjort til NSD gjennom Cristin.

Sektormål 2. Forskning og utdanning for velferd, verdiskaping og omstilling

Virksomhetsmål 2.1

AHO skal gjennom utdanning, forskning og formidling innenfor sine kjernefag: arkitektur, urbanisme, landskapsarkitektur og design både være en innovativ kraft i samfunns- og næringsutvikling og en kritisk evaluerende stemme i endringsprosessene. Gjennom formidling og fagkritikk skal AHO bidra til at forskningsbasert kunnskap innenfor fagene våre blir brukt for å løse de store samfunnsutfordringene vi står foran. Dette forutsetter at vurderinger om relevans får stor betydning for forskningsprioriteringer

NASJONALT STYRINGSPARAMETER MED ÅRLIG VIRKNING	RESULTAT			MÅLSETNING
	2016	2017	2018	2019
Antall masterkandidater sysselsatt i relevant arbeid et halvt år etter endt utdanning ¹²	-	78,95 (94 % AHO)	-	95 %

NASJONALT STYRINGSPARAMETER MED ÅRLIG VIRKNING	RESULTAT			MÅLSETNING
	2016	2017	2018	2019
Bidraginntekter fra Forskningsrådet per faglig årsverk	151,33	85,43	105,39	110
Andre bidrags- og oppdragsinntekter per faglig årsverk	45,61	27,65	21,93	22

LOKALT STYRINGSPARAMETER MED ÅRLIG VIRKNING	RESULTAT			MÅLSETNING
	2016	2017	2018	2019
EU midler totalt	211	889	3787	3050
Tilslag på nye forskningsprosjekter fra NFR og EU over 1 million	3	2	2	2

LOKALT STYRINGSPARAMETER MED TREÅRLIG GJENNOMSNIITT	RESULTAT			MÅLSETNING
	2014-2016	2015-2017	2016-2018	2017-2019
Antall nærings-ph.d.-er og offentlige ph.d.-er i perioden	1	2	2	3
Antall næringsfinansierte stillinger	1	2	2	2

RISIKOVURDERING OG TILTAK

AHO er trygge på at skolens uteksaminerte kandidater finner seg relevant jobb, noe som også går frem av AHOs egne kandidatundersøkelser. Arbeidsmarkedet for designere er så bra at flere av våre studenter headhunted til jobb lenge før de er ferdig med studiene. AHO må fortsette arbeidet sammen med næringslivet og offentlig sektor for å øke kapasiteten på designstudiet for å sikre at behovet for designere i arbeidslivet blir fulgt opp.

AHO har fått en liten økning i midler fra NFR i 2018. Skolen er glade for at trenden med langvarig negativ tendens har snudd. Skolen vil trolig ikke merke noen økning av denne posten i 2019, men tror den vil holde seg stabil. En risikofaktor er at det er de samme miljøene som henter inn eksterne midler og det er få nye miljøer som lykkes i kampen om forskningsfinansiering. AHO må fortsette arbeidet med fokus på kompetanseheving og prosjektutviklingsstøtte for å sikre at også nye forskningsmiljøer lykkes i å hente inn eksterne midler.

AHO er stolte over en langsiktig økning i EU-midler, med 2018 som et absolutt toppår. Skolen har de siste årene lagt inn ressurser på å hente inn midler fra EU relaterte programmer og lykkes med det. Nedgangen i midler fra NFR oppveies av oppgangen i EU midler. AHO tror skolen vil stabilisere inntektene fra EU i 2019 på omtrent samme nivå.

AHO er en liten skole i den norske UH-sektoren. Det vil være viktig å prioritere skolens ressurser strengt strategisk for å utnytte ressurser og kompetanse effektivt. Det er ressurskrevende å søke midler på mange områder samtidig og det er naturlig at skolen fortsetter sin strategi med å hente inn EU midler, selv om det fører til nedprioritering av andre inntektskilder. Det viser seg mest i den fallende kurven for oppdrags- og bidragsinntekter. Det er en målsetning å også øke disse inntektene, men det har vist seg vanskelig å både prioritere fokus på EU-midler med fokus på andre bidrags- og oppdragsinntekter. AHO vil fremover satse på å etablere langsiktige avtaler med sentrale samfunnsaktører, noe som forhåpentligvis kan føre til bidragsinntekter, eksterne stillinger og andre samarbeid.

Det er en risiko om AHO ikke makter å hente inn eksternfinansierte ph.d.-stillinger over flere år. AHO oppfattes som en attraktiv partner for næringsliv og offentlig sektor, og skolen får mange forespørsler om samarbeid om doktorgrader. Førsteprioritet for AHO er å sikre kvaliteten i prosjektene før eventuelle samarbeidsavtaler underskrives. Dette for å sikre gjennomføring og klargjøre at prosjektene har verdi for AHO. Det kan føre til at skolen henter inn færre stillinger enn ønskelig, men også på dette punktet vil AHO prioritere kvalitet for kvantitet fremover.

Sektormål 3. God tilgang til utdanning

Virksomhetsmål 3.1

AHO stiller høye krav til studenter og ansatte og skal legge til rette for en kunnskapsorganisasjon med et særs godt arbeids- og læringsmiljø. Som arbeidsplass skal AHO preges av likestilling, respekt, effektivitet og sjenerøsitet.

LOKALT STYRINGSPARAMETER MED ÅRLIG VIRKNING	RESULTAT			MÅLSETNING
	2016	2017	2018	2018
Skår på hvordan studentene oppfatter studie- og læringsmiljø	4,0	4,25	3,9	4,3

RISIKOVURDERING OG TILTAK

Det er en risiko at studentene ved AHO blir for homogene med tanke på ulike faktorer. AHO vil fortsette og intensivere arbeidet med å rekruttere bredt og ha et fokus på mangfold. Et heterogent studentmiljø vil være en gode for hele organisasjonen. Det vil derfor bli arbeidet både med kortsiktige og langsiktige tiltak knyttet til en bredere rekruttering.

Tendensen til nedgang i tilfredshet med studiemiljøet og læringsmiljøet i årets Studiebarometer må holdes under oppsikt. AHO har i 2018 igangsatt mange tiltak på begge områder og dette vil forhåpentligvis vises at det har en effekt de påfølgende år. Skolen må uansett holde kontinuerlig oversikt over utviklingen, i god dialog med studentene, studentorganisasjonen og andre relevante grupper.

AHO må sikre at nye etiske retningslinjer og handlingsplaner for læringsmiljø og likestilling følges opp i hele organisasjonen. Det vil også bli arbeidet videre mot trakassering med gjennomgang av varslingsrutiner og lederopplæring. Dette for å sikre at hele organisasjonen oppfatter AHO som et attraktivt sted å arbeide og studere.

Virksomhetsmål 3.2

AHO skal som en del av nettverkssamarbeid ta et nasjonalt ansvar for videreutdanning og system for livslang læring innen våre fagfelt. AHO skal opprettholde kontakten med tidligere studenter gjennom alumninettverk.

LOKALT STYRINGSPARAMETER MED VIRKNING	MED	ÅRLIG	RESULTAT		MÅLSETNING	
OPPTAK OG AKTIVE			2016	2017	2018	2019
<i>Antall studenter tatt opp til videreutdanningsprogrammer¹³</i>						
Erfaringsbasert master i arkitekturvern			-	8	-	15
Erfaringsbasert master i urbanisme			-	20	-	20
<i>Antall aktive studenter på videreutdanningsprogrammer</i>						
Erfaringsbasert master i arkitekturvern			9	11	7	25
Erfaringsbasert master i urbanisme			6	11	7	40

RISIKOVURDERING OG TILTAK

I utviklingsavtalen inngått med Kunnskapsdepartementet er oppfølging og videreutvikling av AHOs etter- og videreutdanning et av hovedpunktene. Det er viktig at skolen legger inn ressurser og tid til å følge dette opp og sikre at EVU bidrar til livslang læring innenfor AHOs fagfelt.

Det vil være viktig å forankre organiseringen av EVU i organisasjonen på en tilfredstillende måte og sikre at rammene for EVU blir forutsigbare. For å sikre en kritisk masse i begge AHOs eksisterende videreutdanningsprogrammer og for å sikre et kontinuerlig fokus hva gjelder videreutdanninger innfører AHO et nytt lokalt styringsparameter med to paramterer:

- Opptak til videreutdanning.
- Aktive studenter på videreutdanning.

Her vil skolen kunne sette målsetninger for EVU fremover og sikre at dette følges opp både kvalitativt og kvantitativt. Det er en risiko at datakvaliteten på videreutdanningsprogrammene er dårlige, ettersom AHO tidligere ikke har hatt rutiner for å følge opp EVU-studenter på samme måte som ordinære studenter. Den lokale styringsparameteren vil bidra til at dette følges opp på lik linje.

AHO vil også utrede oppstart av et nytt viderutdanningsprogram innen design og utføre markedsundersøkelser med tanke på en porteføljegjennomgang.

¹³ Opptak hvert oddetallsår (2015, 2017, 2019)

Sektormål 4. Effektiv, mangfoldig og solid høyere utdanningssektor og forskningssystem

Virksomhetsmål 4.1

AHO skal forvalte sine samlede ressurser effektivt og offensivt, slik at kjerneaktiviteten prioriteres, strategiske valg følges opp og de faglige målene nås.

NASJONALT STYRINGSPARAMETER MED ÅRLIG VIRKNING	RESULTAT			MÅLSETNING
	2016	2017	2018	2019
Antall studiepoeng per faglige årsverk	400,9	402,92	404,1	400

RISIKOVURDERING OG TILTAK

I 2019 skal AHO implementere en ny administrativ organisering. Formålet med en ny organisering er å klargjøre ansvar og myndighet, bedre samspillet for å yte bedre tjenester internt og sikre bedre strategisk handlingskraft.

AHO er nå en av de minste institusjonene i sektoren, og det er viktig at AHO evner å utnytte fordelene ved å være liten og oversiktlig, samtidig som vi kompenserer ved ulempene ved å være liten. I løpet av 2019 skal det gjøres en gjennomgang av muligheter og behov for samarbeid innen alle sider ved AHOs virksomhet. Det er viktig at dette arbeidet har en åpenhet for nye løsninger og et langsiktig perspektiv. Parallelt sees det på mulighet for å digitalisere og effektivisere arbeidsprosesser.

AHO har den siste tiden overtatt store nye lokaler, det er viktig at skolen klarer å utnytte perioden frem mot fullt utbygde studier til å prøve ut ulike bruk av de nye lokalene. Arbeidet med campusutvikling må videreføres slik at arealene benyttes på en mest mulig hensiktsmessig måte.

Virksomhetsmål 4.2

AHO skal bidra til at nasjonale kunnskapsressurser innenfor arkitektur, urbanisme, landskapsarkitektur og design forvaltes helhetlig og til at oppgaver og ansvar fordeles og løses gjennom konsentrasjon og arbeidsdeling.

NASJONALT STYRINGSPARAMETER MED ÅRLIG VIRKNING	RESULTAT			MÅLSETNING
	2016	2017	2018	2019
Antall kvinner i dosent- og professorstillinger (Nasjonalt styringsparameter) i %	24,8	23,7	30,81	35

NASJONALT STYRINGSPARAMETER MED ÅRLIG VIRKNING	RESULTAT			MÅLSETNING
	2016	2017	2018	2019
Antall midlertidige ansatte i undervisnings- og forskerstillinger (%)	13,77	10	10,9	10

RISIKOVURDERING OG TILTAK

Det er fremdeles behov for å følge opp andel kvinner i toppstilling. AHO rekrutterer til nye stillinger innenfor landskapsarkitektur samtidig som det er en stor utskifting blant det vitenskapelige personalet. I tillegg er det en utfordring at det er få kvinner som søker opprykk fra førsteamanuensis, det vil derfor bli satt i gang et prosjekt for å styrke og støtte denne typen søknader.

Styret har over lang tid hatt fokus på andel midlertidige og AHO har over flere år hatt et nivå som ligger lavere enn sektoren forøvrig. Dette skyldes delvis muligheten til å ansette i åremål på kunstnerisk grunnlag. Det er imidlertid viktig å fortsette fokuset på midlertidighet.

Budsjett 2019

Budsjett 2019			
		Forslag budsjett 2019	Revidert budsjett mars 2018
Tildelt fra KD		185,352,000	178,995,000
Bevilgning fra UiT		5,294,000	
Tilført fra AHOs avsatte reserve/fond (inntil)		6,400,000	9,814,000
Til disp. fra bevilg.		197,046,000	188,809,000
<u>Inntekter</u>			
Papriavg.		200,000	200,000
Refusjon sykepenger		1,500,000	1,500,000
Overhead på prosjekter, AHO felles adm.andel		2,000,000	2,000,000
OBOS		1,000,000	400,000
Tilfeldige inntekter		2,630,000	2,630,000
Sum inntekter		7,330,000	6,730,000
Sum bevilgning og andre inntekter		204,376,000	195,539,000
Sum til disposisjon		204,376,000	195,539,000
<u>Utgifter</u>			
Investeringer		2,000,000	2,500,000
Strategiske midler		1,000,000	1,000,000
Nye tiltak/økninger i budsjettet		650,000	
Lønn og drift 5-årig master i landskapsarkitektur		5,294,000	
Lønnsbudsjett, ord. drift		107,114,000	105,771,000
<u>Instituttene:</u>			
Kurs, timelærere, drift av institutter		11,254,000	10,958,000
Boligsatsing OBOS		1,000,000	500,000
FoU resultat		1,000,000	1,000,000
Prosjektoverskudd		2,000,000	1,694,000
Sum instituttene		15,254,000	14,152,000
Bruk av avsatt reserve/fondet (inntil)		6,400,000	9,814,000
<u>Drift og administrasjon:</u>			
Felles driftsbudsjett		50,767,000	46,821,000
Administrative enheter, fellestiltak		15,510,000	15,102,000
Sum drift og administrasjon		66,277,000	61,923,000
Sum utgifter		203,989,000	195,159,999
Balanse		387,000	379,000

Bevilgningen fra Kunnskapsdepartementet benyttes i stor grad til normal drift ved AHO. Ved siden av husleie og driftskostnader til våre lokaler er det meste av Arkitektur- og designhøgskolens ressursbruk knyttet til lønn. God styring av personalressursene er viktig for å kunne opprettholde et forsvarlig og ønskelig handlingsrom fremover.

I budsjettet for 2019 er det satt av 2,5 millioner kroner til ordinære investeringer. Planlagt bruk av tidligere års ubrukt bevilgning knytter seg i hovedsak til satsinger og tiltak som ikke gir permanente økninger i våre faste kostnader.

Styret sine kommentarer til AHOs regnskap for 2018

1. Institusjonens formål

AHO er en selvstendig vitenskapelig høyskole på universitetsnivå ("specialized university") som omfatter disiplinene arkitektur, design, urbanisme og landskapsarkitektur. AHO driver kunnskapsutvikling innen praktiske, akademiske og kunstneriske felt og skal forvalte et internasjonalt og aktuelt kunnskapsnivå. AHO skal videreføre det beste i sin akademitradisjon og transformere denne inn i en ny institusjonskultur der den akademiske kunnskapsbasen er tydeligere, FoU-orienteringen mer gjennomgripende og det flerfaglige perspektivet sterkere.

AHOs målsettinger og overordnede strategier er formulert i Strategisk plan 2020 som styret vedtok i 2010.

2. Bekreftelse på at regnskapet er avlagt i samsvar med reglene

Regnskapet er avlagt i henhold til reglement og bestemmelser for økonomistyring i staten, rundskriv fra Finansdepartementet, krav fra overordnet departement og de statlige regnskapsstandarder (SRS) som gjelder for et statlig periodisert regnskap.

Regnskapet er presentert i samsvar med regnskapsmalen for universiteter og høyskoler, og gir et dekkende bilde av høgskolens virksomhet i regnskapsåret.

Det er ikke foretatt vesentlige endringer i regnskapsprinsippene i forhold til regnskapsavleggelsen for 2017.

AHOs revisor er Riksrevisjonen.

3. Institusjonens drift i perioden

Driftsresultat

Resultat av ordinære aktiviteter inklusive finanskostnader er negativt med 3,8 mill. kr for 2018. For 2017 var tilsvarende negativt med 0,5 mill. I dette ligger en tilsvarende reduksjon i forpliktelsen overfor Kunnskapsdepartementet (avsetning statlig aktivitet).

Årets resultat fra oppdragsfinansiert aktivitet er kr 190 000. For 2017 var resultatet kr 38 000. AHO har nå en virksomhetskapital på kr 1.334.000. Det har vært en nedgang i oppdragsinntektene de siste årene

Inntekter

Sum driftsinntekter utgjorde 197,9 mill. og økte med 7,1 mill. sammenlignet med 2017, noe som er en økning på 3,8 %. Økningen knytter seg hovedsakelig til inntekt fra tilskudd og

overføringer, knyttet til overføringer fra NFR med 1,6 mill. kr og 2,8 mill kroner fra EU. Bevilgningsinntekten økte fra 172,4 til 179,8 mill. Dette er en økning på 7,4 mill., eller 4,3 %.

I tillegg er det overført kr 1,8 mill fra UiT til det ny oppstartede studiet Master i Landskapsarkitektur.

Kostnader

Sum driftskostnader er på 201,7 mill. kr og er en økning på 10,5 mill. kr sammenlignet med 2017. Økningen knytter seg hovedsakelig til økte lønnskostnader og postene under andre driftskostnader. Andel lønnskostnader av totale driftskostnader holder seg på samme nivå som i 2017, på ca 63 %. Dette er noe over nivået fra 2016. Styrets intensjon er å holde lønnskostnadene på det nivået det nå har for å unngå en økt andel faste kostnader og redusert handlingsrom.

Lønnskostnadene økte med 5,9 mill. i fra 2017 til 2018. Av denne økningen utgjør økte styrehonorarer ca 1,2 millioner kroner.

Avskrivningskostnadene er noe lavere enn i 2017.

Samlet sett har høgskolen god kontroll på både inntekter og kostnader.

4. Vesentlige avvik mellom budsjett og regnskap

Inntekter

Totale driftsinntekter er 4,9 mill. lavere enn budsjettet. Store deler av dette avviket skyldes lavere inntekter innenfor tilskudd og overføringer. Dette gjelder i hovedsak annen bidragsfinansiert aktivitet og noen utsatte EU-inntekter. Avviket skyldes forsinkelser/utsettelse i henhold til opprinnelig betalingsplan.

Kostnader

AHOs totale driftskostnader på kr 201,7 mill. og er 7,0 mill. lavere enn budsjettet. Avviket skyldes i hovedsak en rekke ulike poster med lavere driftskostnader enn budsjettet. I tillegg er de økte investeringene finansiert av ved innsparinger på driftsbudsjettet. Lønnskostnadene er 1,7 mill lavere enn budsjett.

Styrets oppfatning er at AHO har kontroll med egen kostnadsutvikling, og vurderer at det ikke er rom for større økninger i 2019 av utgiftsposter som gir langtidsvirkninger på AHOs budsjett.

5. Investeringer i perioden og planlagte investeringer i senere perioder

Det er i 2018 gjennomført investeringer for tilsammen 10,6 mill. kr. Investeringene knytter seg til oppgraderinger i bygget, investeringer i IKT utstyr og oppgradering av trådløst nett, nytt inventar og maskiner til verkstedene.

Det er planlagt med økte investeringer i bygget og inventar vil de nærmeste årene. Dette drives både av et utskiftningsbehov og utviklingsbehov. Sørfløyen er ferdig rehabilitert og tatt i bruk høsten 2018. Det gjenstår noe investeringer i inventar her.

6. Utvikling i avsatt andel av tilskudd til bevilgningsfinansiert virksomhet

Avsatt andel av tilskudd til bevilgningsfinansiert aktivitet relatert til tildelingen fra Kunnskapsdepartementet (vårt overskudd innen ordinær drift) er ved utgangen av året redusert med ca 3,9 millioner kroner. Totalt sett er AHOs avsetninger ved utgangen av 2018 på 18,1 mill. kr.

Ambisjonsnivået for aktiviteter har vært høyt og flere planlagte aktiviteter er utsatt til 2018 og 2019. Dette gjelder også flere investeringer i inventar og utstyr.

Avsetningen tilsvarer ved utgangen av 2018 ca. 9,9 % av AHOs bevilgning fra Kunnskapsdepartementet. Dette overstiger styrets mål om en avsetning på om lag 5 % av total årlig bevilgning. Store deler av avsetningen er planlagt brukt i årene 2019-2021.

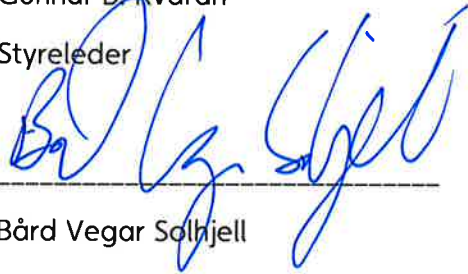
Tabellen nedenfor viser utviklingen i avsetningene i perioden 2014-2018 (beløp i kr. 1000):

	2014	2015	2016	2017	2018
Avsetning fra bevilgningsfinansiert virksomhet	15,299	18,531	22,471	21,826	18,111

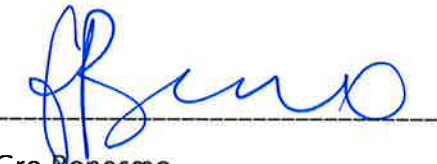
Oslo, 6 mars 2019

Gunnar B. Kvaran
Styreleder

Bård Vegar Solhjell

Gro Bonesmo

Solveig Sandness

Frida McIntosh

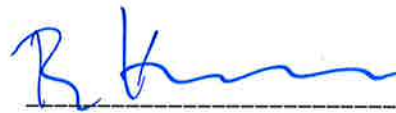
Jonas Johansen Lippestad

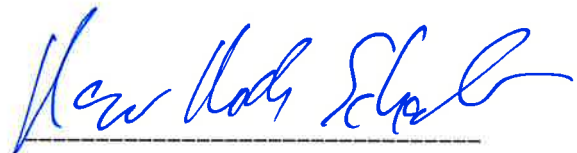
Lisa Ann Cooper

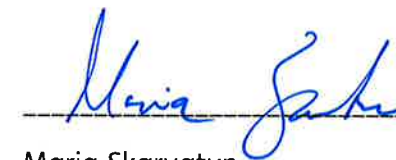
Mathilde Aggebo

Peter Hemmersam

Reier Møll Schoder

Maria Skarvatun

Årsregnskap 2018

Fortegnsregler i oppgjørspakken

I resultatregnskapet og balanseoppstillingene bestemmes fortegnet av teksten på den enkelte regnskapslinje. I disse oppstillingene skal derfor alle tall være positive. Dette er lagt til grunn i aritmetikken i disse regnearkene. I kontantstrømoppstillingen skal det i alle linjene i avsnittene for innbetalinger og utbetalinger være positive tall i tallkolonnene. For tydelighets skyld er det i avsnittene som omhandler investeringsaktiviteter og finansieringsaktiviteter i kontantstrømoppstillingen angitt på den enkelte regnskapslinje hvilket

Symbolet (+) på den enkelte regnskapslinje angir at tallene på linjen hvor dette symbolet forekommer, skal ha positivt fortegn i alle tallkolonner. Regnskapslinjer i kontantstrømoppstillingen hvor fortegnet bestemmes av andre forhold enn teksten på regnskapslinjen, er merket med symbolet (+/-).

Aritmetikken i notene er basert på at tallene i tallkolonnene summeres. I notene skal utbetalinger og andre reduksjoner derfor angis med negative tall i tallkolonnene. Linjer hvor tallene skal være negative i tallkolonnene, er for tydelighets skyld merket med symbolet (-) på den enkelte regnskapslinje. Linjer hvor fortegnet styres av andre forhold enn teksten på regnskapslinjen, er merket med (+/-).

Andre forhold i oppgjørspakken

Virksomhetens navn settes inn i celle A3 i resultatregnskapet og blir automatisk overført til de øvrige arkene i pakken. Overskriftene i tallkolonnene i notene styres med noen unntak av overskriftene i resultatregnskapets celler C5, D5 og E5. I kontantstrømoppstillingen og i enkelte noter er det innarbeidet budsjettkolonner. Overskriften i budsjettkolonnen i de aktuelle notene styres av overskriften på budsjettkolonnen i kontantstrømoppstillingen (celle G5).

Generelle regnskapsprinsipper

Revisjonsnoter - SRS

Regnskapet er utarbeidet og avlagt i samsvar med de Statlige Regnskapsstandardene (SRS) og etter de nærmere retningslinjene som er fastsatt for forvaltningsorganer med fullmakt til bruttoføring utenfor statsregnskapet i Bestemmelser om økonomistyringen i staten av 12. desember 2003 med endringer, senest 5. november 2015. Regnskapet er avlagt i henhold til punkt 3.4 i Bestemmelser om økonomistyringen i staten og retningslinjene i punkt 6 i Finansdepartementets rundskriv R-115 med Kunnskapsdepartementets tilpasninger for universitets- og

Anvendte regnskapsprinsipper

Inntekter

Tildelinger uten motytelse eller med utsatt motytelse er behandlet etter bestemmelsene i SRS 10 og sammenstilt med de tilsvarende kostnadene (motsatt sammenstilling). Ordinære driftsbevilgninger fra Kunnskapsdepartementet er med mindre annet ikke særskilt angitt, å anse som opptjent på balansedagen. Dette innebærer at slike bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet er presentert i regnskapet i den perioden midlene er bevilget. Bevilgninger til ordinær drift som ikke er benyttet på balansedagen, er klassifisert som forpliktelse og ført opp i avsnitt C II Avregninger i del C Statens kapital i balanseoppstillingen. Bevilgninger som gjelder særskilte tiltak og som ikke er benyttet på balansedagen, er klassifisert som forpliktelse og presentert i avsnitt C IV i balanseoppstillingen. Dette gjelder også bevilgningsfinansiert aktivitet hvor det er dokumentert at midlene av bevilgende myndighet er forutsatt benyttet i senere terminer. Bidrag og tilskudd fra statlige etater og tilskudd fra Norges forskningsråd samt bidrag og tilskudd fra andre som ikke er benyttet på balansedagen er klassifisert som forskudd og presentert som ikke inntektsførte bidrag i avsnitt D III Kortsiktig gjeld i balanseoppstillingen. Tilsvarende gjelder for gaver og gaveforsterkninger.

Inntekter som forutsetter en motytelse er behandlet etter bestemmelsene i SRS 9 og er resultatført i den perioden rettigheten til inntekten er opptjent. Slike inntekter måles til verdien av vederlaget på transaksjonstidspunktet. Inntekter fra salg av tjenester anses som opptjent på det tidspunktet krav om vederlag oppstår.

Kostnader

Kostnader ved virksomhet som er finansiert av bevilgninger eller midler som skal behandles tilsvarende, er resultatført i den perioden kostnaden er pådratt eller når det er identifisert en forpliktelse.

Kostnader som vedrører transaksjonsbaserte inntekter er sammenstilt med de tilsvarende inntekter og kostnadsført i samme periode. Prosjekter innen oppdragsvirksomhet er behandlet etter metoden løpende avregning uten fortjeneste. Fullføringsgraden er målt som forholdet mellom påløpte kostnader og totalt estimerte kontraktskostnader.

Tap

Det er ikke foretatt en generell vurdering knyttet til latente tap i aktive oppdragsprosjekter. Eventuelle tap konstateres først ved avslutning av prosjektet og er som hovedregel kostnadsført når en eventuell underdekning i prosjektet er endelig konstatert. For aktive prosjekter hvor det er konstatert sannsynlig tap, er det avsatt for latente tap.

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet, samt poster som knytter seg til varekretsløpet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmiddel/langsiktig gjeld. Fordringer er klassifisert som omløpsmidler hvis de skal tilbakebetales i løpet av ett år etter utbetalingstidspunktet.

Omløpsmidler er vurdert til det laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Aksjer og andre finansielle eiendeler

Aksjer og andre finansielle eiendeler er balanseført til historisk anskaffelseskost på transaksjonstidspunktet. Aksjer og andeler som er anskaffet med dekning i bevilgning over 90-post og aksjer anskaffet før 1. januar 2003 og som ble overført fra gruppe 1 til gruppe 2 fra 1. januar 2009, har motpost i *Innskutt virksomhetskapital*. Aksjer og andeler som er finansiert av overskudd av eksternt finansiert oppdragsaktivitet, har motpost i *Opptjent virksomhetskapital*. Dette gjelder både langsiktige og kortsiktige investeringer. Mottatt utbytte og andre utdelinger er inntektsført som annen finansinntekt. Når verdifallet ikke er forventet å være forbigående, er det foretatt nedskrivning til virkelig verdi.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler er vurdert til anskaffelseskost og avskrives over driftsmidlets forventede levetid, men nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som ikke forventes å være forbigående. Varig driftsmidler balanseføres med motpost *Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler*.

Forpliktelsen som etableres på investeringstidspunktet oppløses i takt med avskrivningene og utligner dermed resultatvirkningen av avskrivningene.

Ved realisasjon/avgang av driftsmidler resultatføres regnskapsmessig gevinst/tap. Gevinst/tap beregnes som forskjellen mellom salgsvederlaget og balanseført verdi på realisasjonstidspunktet. Resterende bokført verdi av *forpliktelse* knyttet til anleggsmiddelet på realisasjonstidspunktet er vist som *Utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer, bokført verdi avhendede anleggsmidler* i note 1.

For eiendeler som inngår i åpningsbalansen er bruksverdi basert på gjenanskaffelsesverdi lagt til grunn for verdifastsettelsen, mens virkelig verdi benyttes når det gjelder finansielle eiendeler. Ved fastsettelse av gjenanskaffelsesverdi er det tatt hensyn til slit og elde, teknisk funksjonell standard og andre forhold av betydning for verdifastsettelsen. For tomter, bygninger, infrastruktur er gjenanskaffelsesverdien dels basert på

standard og andre forhold av betydning for verdifastsettelsen. For tomter, bygninger, infrastruktur er gjenanskaffelsesverdien dels basert på estimater utarbeidet og dokumentert av virksomheten selv, og dels på kvalitetssikring fra og verddivurderinger utarbeidet av uavhengige tekniske miljøer. Verdi knyttet til nasjonaleiendom og kulturminner, samt kunst og bøker er i utgangspunktet ikke inkludert i åpningsbalansen. Slike eiendeler er inkludert i den grad det foreligger en reell bruksverdi for virksomheten. Finansieringen av varige driftsmidler, som er inkludert i åpningsbalansen for første gang, er klassifisert som en langsiktig forpliktelse. Denne forpliktelsen løses opp i takt med avskrivningen på de anleggsmidler som finansieringen dekker.

For omløpsmidler, kortsiktig gjeld samt eventuelle øvrige forpliktelser som inkluderes i åpningsbalansen, er virkelig verdi benyttet som grunnlag for verdifastsettelsen.

Immaterielle eiendeler

Eksternt innkjøpte immaterielle eiendeler er vurdert til anskaffelseskost og avskrives over driftsmidlets forventede levetid, men nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som ikke forventes å være forbigående. Immaterielle eiendeler er balanseført med motpost *Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler*.

Forpliktelsen som etableres på investeringstidspunktet oppløses i takt med avskrivningene og utligner dermed resultatvirkningen av

Varebeholdninger

Lager av innkjøpte varer er verdsatt til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Egentilvirkede ferdigvarer og varer under tilvirkning er vurdert til full tilvirkningskost. Det er foretatt nedskrivning for påregnelig ukurans.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap er gjort på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene. I tillegg er det for kundefordringer gjort en spesifisert avsetning for å dekke antatt tap.

Internhandel

Alle vesentlige interne transaksjoner og mellomværender innen virksomheten er eliminert i regnskapet.

Pensjoner

De ansatte er tilknyttet Statens Pensjonskasse (SPK). Det er lagt til grunn en forenklet regnskapsmessig tilnærming, og det er ikke foretatt beregning eller avsetning for eventuell over- eller underdekning i pensjonsordningen. Årets pensjonskostnad tilsvarende årlig premie til SPK.

Valuta

Pengeposter i utenlandsk valuta er vurdert etter kursen ved regnskapsårets slutt.

Virksomhetskapsital

Universiteter og høyskoler kan bare opptjene virksomhetskapsital innenfor sin oppdragsvirksomhet. Deler av de midlene som opptjenes innenfor oppdragsvirksomhet kan føres tilbake til og inngå i virksomhetens tilgjengelige midler til dekning av drift, anskaffelser eller andre forhold innenfor formålet til institusjonen. Midler som gjennom interne disponeringer er øremerket slike formål, er klassifisert som virksomhetskapsital ved enhetene.

Kontantstrøm

Kontantstrømpoppstillingen er utarbeidet etter den *direkte* metode tilpasset statlige virksomheter.

Kontoplan

Standard kontoplan og Kunnskapsdepartementets anbefalte føringskontoplan for virksomheter i universitets- og høyskolesektoren er lagt til grunn.

Selvassurandørprinsipp

Staten er selvassurandør. Det er følgelig ikke inkludert poster i balanse eller resultatregnskap som søker å reflektere alternative netto forsikringskostnader eller forpliktelser.

Statens konsernkontoordning

Statlige virksomheter omfattes av statens konsernkontoordning. Konsernkontoordningen innebærer at alle bankinnskudd/utbetalinger daglig

Resultatregnskap

Virksomhet: Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo

Org.nr: 971526378

Beløp i 1000 kroner

	Note	31.12.2018	31.12.2017	Referanse
Driftsinntekter				
Inntekt fra bevilgninger	1	175 254	171 462	RE.1
Inntekt fra gebyrer	1	0	0	RE.2
Inntekt fra tilskudd og overføringer	1	14 040	9 668	RE.3
Salgs- og leieinntekter	1	5 399	4 957	RE.5
Andre driftsinntekter	1	3 276	4 690	RE.6
Sum driftsinntekter		197 968	190 777	RE.7
Driftskostnader				
Varekostnader		0	0	RE.9
Lønnskostnader	2	126 389	120 506	RE.8
Avskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	4,5	4 229	5 137	RE.12
Nedskrivninger av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	4,5	0	0	RE.13
Andre driftskostnader	3	71 063	65 569	RE.10
Sum driftskostnader		201 681	191 212	RE.14
Driftsresultat		-3 713	-436	RE.15
Finansinntekter og finanskostnader				
Finansinntekter	6	34	59	RE.16
Finanskostnader	6	78	65	RE.17
Sum finansinntekter og finanskostnader		-44	-6	RE.18
Resultat av periodens aktiviteter		-3 757	-442	RE.21
Avregninger og disponeringer				
Avregning med statskassen (bruttobudsjetterte)	7	0	0	RE.22
Avregning bevilgningsfinansiert aktivitet (nettobudsjetterte)	15 I	3 947	480	RE.23
Disponering av periodens resultat (til virksomhetskaper)	8	-190	-38	RE.26
Sum avregninger og disponeringer		3 757	442	RE.24
Innkrevningsvirksomhet og andre overføringer til staten				
Avgifter og gebyrer direkte til statskassen	9	0	0	RE.28
Avregning med statskassen innkrevningsvirksomhet	9	0	0	RE.30
Sum innkrevningsvirksomhet og andre overføringer til staten		0	0	RE.31
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten				
Avregning med statskassen tilskuddsforvaltning	10	0	0	RE.32
Utbetalinger av tilskudd til andre	10	0	0	RE.33
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten		0	0	RE.34

Balanse

Virksomhet: Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo

Beløp i 1000 kroner

	Note	31.12.2018	31.12.2017	Referanse
EIENDELER				
A. Anleggsmidler				
I Immaterielle eiendeler				
Forskning og utvikling	4	0	0	AI.01
Programvare og lignende rettigheter	4	102	524	AI.02
Immaterielle eiendeler under utførelse	4	0	0	AI.02A
<i>Sum immaterielle eiendeler</i>		102	524	AI.1
II Varige driftsmidler				
Bygninger, tomter og annen fast eiendom	5	0	0	AII.01
Maskiner og transportmidler	5	3 739	3 857	AII.02
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	5	17 999	11 115	AII.03
Anlegg under utførelse	5	0	0	AII.04
Infrastruktureiendeler	5	0	0	AII.06
<i>Sum varige driftsmidler</i>		21 738	14 972	AII.1
III Finansielle anleggsmidler				
Investeringer i aksjer og andeler	11	0	0	AIII.03
Obligasjoner		0	0	AIII.04
Andre fordringer		0	0	AIII.04A
<i>Sum finansielle anleggsmidler</i>		0	0	AIII.1
Sum anleggsmidler		21 840	15 496	AIV.1
B. Omløpsmidler				
I Beholdninger av varer og driftsmateriell				
Beholdninger av varer og driftsmateriell	12	0	0	BI.1
<i>Sum beholdning av varer og driftsmateriell</i>		0	0	BI.3
II Fordringer				
Kundefordringer	13	2 754	2 851	BII.1
Andre fordringer	14	12 855	10 574	BII.2
Opptjente, ikke fakturerte inntekter	16	0	24	BII.3
<i>Sum fordringer</i>		15 609	13 449	BII.4
III Bankinnskudd, kontanter og lignende				
Bankinnskudd på konsernkonto i Norges Bank	17	56 657	55 674	BIV.1
Andre bankinnskudd	17	1 607	1 137	BIV.2
Kontanter og lignende	17	0	0	BIV.3
<i>Sum bankinnskudd, kontanter og lignende</i>		58 265	56 811	BIV.4
Sum omløpsmidler		73 874	70 260	BIV.5
Sum eiendeler		95 713	85 756	BV.1

Balanse

Virksomhet: Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo

Beløp i 1000 kroner

	Note	31.12.2018	31.12.2017	Referanse
STATENS KAPITAL OG GJELD				
C. Statens kapital				
I Innskutt virksomhetskaper				
Innskutt virksomhetskaper	8	0	0	CI.01
Opptjent virksomhetskaper	8	1 334	1 144	CI.03
Sum virksomhetskaper		1 334	1 144	CI.1
II Avregninger				
Avregning med statskassen (bruttobudsjetterte)		0	0	CII.01
Avregnet bevilgningsfinansiert aktivitet (nettobudsjetterte)	15.1	18 111	22 058	CII.02
Sum avregninger		18 111	22 058	CII.1
III Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler				
Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler	4, 5	21 840	15 496	CIII.01
Sum statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler		21 840	15 496	CIII.1
IV Statens finansiering av særskilte tiltak				
Statens finansiering av særskilte tiltak med utsatt inntektsføring	15 III	0	0	CIV.01
Sum statens finansiering av særskilte tiltak		0	0	CIV.1
Sum statens kapital		41 285	38 698	SK.1
D. Gjeld				
I Avsetning for langsiktige forpliktelser				
Avsetninger langsiktige forpliktelser		0	0	DI.01
Sum avsetning for langsiktige forpliktelser		0	0	DI.3
II Annen langsiktig gjeld				
Øvrig langsiktig gjeld		0	0	DII.01
Sum annen langsiktig gjeld		0	0	DII.1
III Kortsiktig gjeld				
Leverandørgjeld		21 943	14 463	DIII.1
Skyldig skattetrekk		4 512	4 087	DIII.2
Skyldige offentlige avgifter		4 225	3 873	DIII.3
Avsatte feriepenger		9 184	9 175	DIII.4
Ikke inntektsførte tilskudd og overføringer (nettobudsjetterte)	15	7 421	9 266	DIII.05
Mottatt forskuddsbetaling	16	37	229	DIII.06
Annen kortsiktig gjeld	18, 20	7 108	6 197	DIII.6
Sum kortsiktig gjeld		54 429	47 290	DIII.7
Sum gjeld		54 429	47 290	DV.1
Sum virksomhetskaper og gjeld		95 713	85 989	SKG.1

Virksomhet: Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo

Kontantstrømsoppstilling for nettbudsjetterte virksomheter (direkte modell)

Beløp i 1000 kroner	Note	31.12.2018	31.12.2017	Budsjett 2019	Referanse
Kontantstrømmer fra driftsaktiviteter					
Innbetalinger					
innbetalinger av bevilgning fra fagdepartementet (nettbudsjetterte)		179 817	172 380	185 352	KS.1A
innbetalinger av bevilgninger fra andre departementer (nettbudsjetterte)			0	0	KS.1B
innbetalinger av skatter, avgifter og gebyrer til statskassen		0	0	0	KS.2
innbetalinger fra salg av varer og tjenester		8 868	8 643	2 630	KS.4
innbetalinger av avgifter, gebyrer og lisenser		0	0	0	KS.5
innbetalinger av tilskudd og overføringer ¹⁾		7 231	8 985	7 000	KS.6
innbetaling av refusjoner		0	0	0	KS.9
innbetalinger knyttet til konsortie-/samarbeidsavtaler		1 780	0	5 294	KS.9A
andre innbetalinger ²⁾		6 053	3 236	0	KS.10
Sum innbetalinger		203 749	193 243	200 276	KS.INN
Utbetalinger					
utbetalinger av lønn og sosiale kostnader		125 110	120 692	120 000	KS.11
utbetalinger for varer og tjenester for videresalg og eget forbruk		69 840	62 174	75 000	KS.12
utbetalinger av skatter og offentlige avgifter		-52	31	30	KS.14
utbetalinger og overføringer til andre statsetater		0	0	0	KS.14A
utbetalinger og overføringer til andre virksomheter		0	0	0	KS.14B
andre utbetalinger		-3 219	0	0	KS.15
Sum utbetalinger		191 679	182 897	195 030	KS.UT
Netto kontantstrøm fra driftsaktiviteter *		12 070	10 347	5 246	KS.OP
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter					
innbetalinger ved salg av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler (+)		0	0	0	KS.16
utbetalinger ved kjøp av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler (-)		-10 572	-6 054	-4 000	KS.17
innbetalinger ved salg av aksjer og andeler (+)		0	0	0	KS.18
utbetalinger ved kjøp av aksjer og andeler (-)		0	0	0	KS.19
innbetalinger ved salg av obligasjoner og andre fordringer (+)		0	0	0	KS.21A
utbetalinger ved kjøp av obligasjoner og andre fordringer (-)		0	0	0	KS.21B
innbetalinger av utbytte (+)		0	0	0	KS.7
innbetalinger av renter (+)		34	59	34	KS.8
utbetalinger av renter (-)		-78	-65	-78	KS.13
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		-10 616	-6 061	-4 044	KS.INV
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter					
innbetalinger av virksomhetskapskapital		0	0	0	KS.22
tilbakebetalinger av virksomhetskapskapital (-)		0	0	0	KS.23
utbetalinger av utbytte til statskassen (-)		0	0	0	KS.24
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		0	0	0	KS.FIN
Kontantstrømmer knyttet til overføringer³⁾					
innbetalinger fra statskassen til tilskudd til andre (+)		0	0	0	KS.3
utbetalinger og overføringer til andre virksomheter (-)		0	0	0	KS.14BI
Netto kontantstrøm knyttet til overføringer		0	0	0	KS.OVF
Effekt av valutakursendringer på kontanter og kontantekvivalenter (+/-)		0	0	0	KS.24A
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter (+/-)		1 454	4 286	1 202	KS.25
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens begynnelse		56 811	52 525	58 265	KS.26
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens slutt		58 265	56 811	59 467	KS.BEH

* Avstemming

Note	31.12.2018	31.12.2017	
avregning av bevilgningsfinansiert aktivitet	-3 947	-480	KS.27A
disponering av periodens resultat (til virksomhetskapskapital)	190	38	KS.27B
bokført verdi avhendede anleggsmidler	0		KS.28
ordinære avskrivninger	4 229	5 137	KS.29
nedskrivning av anleggsmidler	0	0	KS.30
inntekt fra bevilgning (gjelder vanligvis bruttbudsjetterte virksomheter)			KS.32
arbeidsgiveravgift/gruppeliv ført på kap 5700/5309			KS.33
avsetning utsatte inntekter (tilgang anleggsmidler)	-10 572	-6 054	KS.34
resultatandel i datterselskap			KS.35
resultatandel tilknyttet selskap			KS.36
endring i ikke inntektsført bevilgning knyttet til anleggsmidler	6 343	917	KS.37
endring i varelager	0		KS.38
endring i kundefordringer	97	-511	KS.39
endring i ikke inntektsførte bevilgninger og bidrag	-1 845	6 477	KS.40
endring i ikke inntektsførte gaver og gaveforsterkninger	0		KS.41
endring i leverandørgjeld	7 481	-188	KS.42
effekt av valutakursendringer	0		KS.43

inntekter til pensjoner (kalkulatoriske)			KS.44
pensjonskostnader (kalkulatoriske)			KS.45
poster klassifisert som investerings- eller finansieringsaktiviteter	10 616	6 061	KS.46
endring i andre tidsavgrensingsposter	-521	-1 050	KS.47
Netto kontantstrøm fra driftsaktiviteter*	12 070	10 347	KS.AVS

Kontrollsum: Netto kontantstrøm operasjonelle aktiviteter

0 0

1) Regnskapslinjen gjelder tilskudd og overføringer som er en del av driftsinntektene til institusjonen og som kommer fra statlige etater eller virksomheter som skal behandles tilsvarende.

2) Regnskapslinjen gjelder innbetalinger som er en del av driftsinntektene og som etter sin art ikke skal føres på de øvrige linjene i avsnittet.

3) Avsnittet omfatter innbetalinger fra statskassen som gjelder tilskuddsforvaltning (bevilgninger over 70-poster) og utbetalinger til tilskuddsmottakere.

Virksomhet: Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo

Prinsipp for bevilgningsoppstilling

Virksomhetsregnskapet for statlige forvaltningsorganer med særskilte fullmakter til bruttoføring utenfor statsregnskapet (nettobudsjetterte virksomheter) er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer i bestemmelser om økonomistyring i staten. Virksomhetsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsenes punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 og tilleggskrav fastsatt av Kunnskapsdepartementet.

Virksomheten er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til bestemmelsenes punkt 3.7.1. Nettobudsjetterte virksomheter får bevilgningen fra Kunnskapsdepartementet innbetalt på sin bankkonto. Beholdninger på virksomhets oppgjørskonto i Norges Bank overføres til nytt år.

Bevilgningsoppstillingen omfatter perioden fra 1. januar til den aktuelle balansedagen.

Bevilgningsoppstillingens del I viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i henhold til tildelingsbrev og hvilke utbetalinger som er registrert i statens konsernkontosystem. Utbetalingene er knyttet til og avstemt mot tildelingsbrevene og er satt opp etter inndelingen Stortinget har fastsatt for budsjettet og de spesifikasjonene som er angitt i tildelingsbrevene.

Bevilgningsoppstillingens del II omfatter det som er rapportert i likvidrapporten til statsregnskapet. Likvidrapporten viser saldo og likvidbevegelser på virksomhetens oppgjørskonto og øvrige konti i Norges Bank. Beholdningene rapportert i likvidrapporten er avstemt mot statens konsernkontosystem og øvrige beholdninger i Norges Bank.

Bevilgningsoppstillingens del III viser alle finansielle eiendeler som virksomheten er ført opp med i statens kapitalregnskap. Beholdningene i statens kapitalregnskap er basert på at transaksjonene er ført med verdien på betalingstidspunktet. Verdien på balansedagen er satt til historisk kostpris på transaksjonstidspunktet.

Oppstilling av bevilgningsrapportering for 2018 for nettobudsjetterte virksomheter

Del I

Samlet utbetaling i henhold til tildelingsbrev					Samlet utbetaling	Referanse
Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst			
260	Universiteter og høyskoler	50	Statlige universiteter og høyskoler		178 995	BR111.011
280	Felles enheter	01	Driftsutgifter		0	BR111.012
280	Felles enheter	21	Spesielle driftsutgifter		0	BR111.013
280	Felles enheter	50	Senter for internasjonalisering av utdanning		0	BR111.014
280	Felles enheter	51	Drift av nasjonale fellesopp-gaver		0	BR111.015
281	Felles utgifter for universiteter og høyskoler	01	Driftsutgifter, kan nyttes under post 70		822	BR111.016
281	Felles utgifter for universiteter og høyskoler	45	Større utstyrsanskaffelser, kan overføres		0	BR111.017
281	Felles utgifter for universiteter og høyskoler	70	Andre overføringer, kan nyttes under post 01		0	BR111.018
Sum på kapitler og poster under programkategori 07.60 Høyere utdanning og fagskoler					179 817	BR111.01
2xx	Formålet/virksomheten				0	BR111.019
2xx	Formålet/virksomheten				0	BR111.019
2xx	Formålet/virksomheten				0	BR111.019
Samlet sum på kapitler og poster under programområde 07 Kunnskapsdepartementet					179 817	BR111.01A
260	UiT	50	Bevilgning overført fra UiT			BR111.021
xxxx	[Formålet/Virksomheten]	xx			0	BR111.021
Sum utbetalinger på andre kapitler og poster i statsbudsjettet					0	BR111.02
Sum utbetalinger i alt					179 817	BR111.1

DEL II

Beholdninger rapportert i likvidrapport ¹⁾	Note	Regnskap 31.12.2018	
Oppgjørskonto i Norges Bank			
Inngående saldo på oppgjørskonto i Norges Bank	17	55 674	BR111.001
Endringer i perioden (+/-)		984	BR111.002
Sum utgående saldo oppgjørskonto i Norges Bank	17	56 657	BR111.1
Øvrige bankkonti Norges Bank²⁾			
Inngående saldo på øvrige bankkonti i Norges Bank	17	0	BR111.021
Endringer i perioden (+/-)		0	BR111.022
Sum utgående saldo øvrige bankkonti i Norges Bank	17	0	BR111.2

Del III

Beløp i 1 000 kroner

Beholdninger på konti i kapitalregnskapet					
Konto	Tekst	Note	31.12.2018	31.12.2017	Endring
6001/8202xx	Oppgjørskonto i Norges Bank	17	56 657	55 674	984
628002	Leieboerinnskudd	11	0	0	0
6402xx/8102xx	Gaver og gaveforsterkninger		0	0	0

Virksomhet: Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo

Note 1 Spesifikasjon av driftsinntekter

Beløp i 1000 kroner

	31.12.2018	31.12.2017	Budsjett 2019	Referanse
Inntekt fra bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet				
Overført bevilgning fra foregående år (bruttobudsjetterte virksomheter)	0	0	0	N1.1
Periodens bevilgning fra Kunnskapsdepartementet *	179 817	172 380	185 352	N1.2
- brutto benyttet til investeringsformål / varige driftsmidler av periodens bevilgning / driftstilskudd (-)	-10 572	-6 054	-2 000	N1.3
- ubrukt bevilgning til investeringsformål (bruttobudsjetterte virksomheter)	0	0	0	N1.4
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer (avskrivninger) (+)	4 229	5 137	4 300	N1.5
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer (nedskrivninger) (+)	0	0	0	N1.5A
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer, bokført verdi avhendede anleggsmidler	0	0	0	N1.6
- periodens tilskudd til andre (-)	0	0	0	N1.8
Andre poster som vedrører bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet* fra UiT	1 780	0	5 294	N1.9
Sum inntekt fra bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet	175 254	171 462	192 946	N1.10
* Vesentlige tildelinger skal spesifiseres på egne linjer under oppstillingen.				
Inntekt fra bevilgninger fra andre departement				
Periodens tilskudd/overføring fra andre departement *	0	0	0	N1.11A
- brutto benyttet til investeringsformål / varige driftsmidler av periodens bevilgning/ driftstilskudd (-)	0	0	0	N1.12
- ubrukt bevilgning til investeringsformål (bruttobudsjetterte virksomheter)	0	0	0	N1.13
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer (avskrivninger) (+)	0	0	0	N1.14
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer (nedskrivninger) (+)	0	0	0	N1.14A
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer, bokført verdi avhendede anleggsmidler (+)	0	0	0	N1.15
- tilskudd til andre (-)	0	0	0	N1.17
Andre poster som vedrører tilskudd og overføringer fra andre departement (spesifiseres)	0	0	0	N1.18
Sum inntekt fra bevilgninger fra andre departement	0	0	0	N1.19
1) Vesentlige inntekter av denne typen skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen. Dette avsnittet skal bare brukes når gebyrene eller lisensene skal klassifiseres som driftsinntekt for institusjonen.				
2) Dersom institusjonen krever inn gebyrer eller mottar midler knyttet til lisenser på vegne av staten og som skal overføres til statskassen, skal slike midler klassifiseres som innkrevingsvirksomhet og presenteres i avsnittet for innkrevingsvirksomhet i resultatregnskapet og spesifiseres i note 9.				
Sum inntekt fra bevilgninger (linje RE.1 i resultatregnskapet)	175 254	171 462	192 946	N1.20
Gebyrer og lisenser ¹⁾²⁾				
Gebyrer	0	0	0	N1.661
Lisenser	0	0	0	N1.662
Sum gebyrer og lisenser (linje RE.2 i resultatregnskapet)	0	0	0	N1.66
* Vesentlige tilskudd/overføringer skal spesifiseres på egne linjer under oppstillingen.				
Tilskudd og overføringer fra statlige etater ¹⁾				
Periodens tilskudd/overføring fra andre statlige etater	359	735	300	N1.21
+ periodens tilskudd fra andre statlige etater via andre virksomheter	0	0	0	N1.21A
- periodens tilskudd til andre virksomheter (-)	0	0	0	N1.21B
Periodens netto tilskudd fra andre statlige etater	359	735	300	N1.21E
Periodens tilskudd/overføring direkte fra Norges forskningsråd (NFR)	7 435	6 885	5 000	N1.23
+ periodens tilskudd fra NFR via andre virksomheter (+)	0	0	0	N1.23A
- periodens tilskudd/overføring fra NFR til andre (-)	1 439	0	170	N1.29
Periodens netto tilskudd fra NFR	8 874	6 885	5 170	N1.29A
Andre poster som vedrører tilskudd/overføringer fra andre statlige etater (spesifiseres) ²⁾	0	0	0	N1.30
Sum tilskudd og overføringer fra statlige etater	9 233	7 620	5 470	N1.31
1) Vesentlige bidrag skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen. Linjene N1.21 skal bare omfatte tilskudd/overføringer som omfattes av bestemmelsene i rundskriv F-07-13. Midler som benyttes til investeringer, skal behandles etter forpliktelsesmodellen og spesifiseres i KD-avsnittet. Oppdragsinntekter og salgs- og leieinntekter skal spesifiseres i de respektive avsnittene nedenfor.				
2) Vesentlige bidrag skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen. Linje N1.30 skal omfatte tilskudd/overføringer som ikke omfattes av bestemmelsene i rundskriv F-07-13.				
Tilskudd til annen bidragsfinansiert aktivitet ¹⁾				
Periodens tilskudd/overføring fra regionale forskningsfond (RFF)	0	0	0	N1.22A
+ periodens tilskudd fra RFF via andre virksomheter (+)	0	0	0	N1.22B
- periodens tilskudd/overføring fra RFF til andre (-)	0	0	0	N1.22C
Periodens netto tilskudd/overføring fra RFF	0	0	0	N1.22D
Periodens tilskudd/overføring fra kommunale og fylkeskommunale etater	90	296	0	N1.32A
Periodens tilskudd/overføring fra organisasjoner og stiftelser	0	0	0	N1.32B
Periodens tilskudd/overføring fra næringsliv og private	936	762	1 000	N1.32C
Periodens tilskudd/overføring fra andre bidragsytere	-6	101	0	N1.32D
- periodens tilskudd/overføring fra diverse bidragsytere til andre virksomheter (-)	0	0	0	N1.32E
Periodens netto tilskudd/overføring fra diverse bidragsytere	1 020	1 159	1 000	N1.32F
Periodens tilskudd/overføring fra EUs rammeprogram for forskning (FP6, FP7 og Horisont 2020)	1 042	-561	2 425	N1.35
+ periodens tilskudd/overføring fra EUs rammeprogram for forskning fra andre (+)	0	0	0	N1.35B

- periodens tilskudd/overføring fra EUs rammeprogram for forskning til andre (-)	0	0	0	N1.35A
Periodens netto tilskudd/overføring fra EUs rammeprogram for forskning (FP6, FP7 og Horisont 2020)	1 042	-561	2 425	N1.35C
Periodens tilskudd/overføring fra EU til undervisning og annet	2 745	1 450	670	N1.36
+ periodens tilskudd/overføring fra EU til undervisning og annet fra andre (+)	0	0	0	N1.36B
- periodens tilskudd/overføring fra EU til undervisning og annet til andre (-)	0	0	0	N1.36A
Periodens netto tilskudd/overføring fra EU til undervisning og annet	2 745	1 450	670	N1.36C
Periodens tilskudd/overføring fra andre bidragsytere ²⁾	0	0	0	N1.37
Sum tilskudd til annen bidragsfinansiert aktivitet	4 807	2 048	4 095	N1.38

1) Vesentlige bidrag skal spesifiseres på i egne avsnitt under oppstillingen. Midler som benyttes til investeringer skal behandles etter forpliktelsesmodellen og spesifiseres i KD-avsnittet. Avsnittet gjelder bidrag som tilfredsstiller kravene i rundskriv F-07-13.

2) Gjelder tilskudd/overføringer som ikke omfattes av bestemmelsene i F-07/2013.

Tilskudd fra gaver og gaveforsterkninger¹⁾

Mottatte gaver/gaveforsterkninger i perioden	0	0	0	N1.40
- ikke inntektsførte gaver og gaveforsterkninger (-)	0	0	0	N1.41
+ utsatt inntekt fra mottatte gaver/gaveforsterkninger (+)	0	0	0	N1.42
Sum tilskudd fra gaver og gaveforsterkninger	0	0	0	N1.43

1) Vesentlige bidrag skal spesifiseres på egne linjer eller i egne avsnitt under oppstillingen. Midler som benyttes til investeringer skal behandles etter forpliktelsesmodellen og spesifiseres i KD-avsnittet.

Sum tilskudd og overføringer fra andre (linje RE.3 i resultatregnskapet)	14 040	9 668	9 565	N1.44
---	---------------	--------------	--------------	--------------

* Vesentlige salgstransaksjoner skal kommenteres og det skal angis eventuell øremerking av midlene. Merk at det er den regnskapsmessige gevinst og ikke salgssum som skal spesifiseres under driftsinntekter, jf. også note 9.

Oppdragsinntekter, salgs- og leieinntekter

Inntekt fra oppdragsfinansiert aktivitet¹⁾

Statlige etater	0	0	0	N1.49
Kommunale og fylkeskommunale etater	0	0	100	N1.50
Organisasjoner og stiftelser	0	0	0	N1.51
Næringsliv/privat	467	353	0	N1.52
Andre	0	0	0	N1.54
Sum inntekt fra oppdragsfinansiert aktivitet	467	353	100	N1.55

1) Avsnittet skal omfatte oppdragsinntekter som omfattes av bestemmelsene i rundskriv F-07-13.

Andre salgs- og leieinntekter

Andre salgs- og leieinntekter 1	4 922	4 592	3 000	N1.56
Andre salgs- og leieinntekter 2, fremleie	10	12	40	N1.56
Andre salgs- og leieinntekter*, erstatning bøker	0	0	0	N1.57
Sum andre salgs- og leieinntekter	4 932	4 604	3 040	N1.59

Sum oppdrags-, salgs- og leieinntekter (linje RE.5 i resultatregnskapet)	5 399	4 957	3 140	N1.60
---	--------------	--------------	--------------	--------------

Andre driftsinntekter

Gaver som skal inntektsføres	0	0	0	N1.61
Øvrige andre inntekter 1	3 276	4 690	2 500	N1.62
Øvrige andre inntekter 2	0	0	0	N1.62
Øvrige andre inntekter*	0	0	0	N1.63
Sum andre driftsinntekter (linje RE.6 i resultatregnskapet)	3 276	4 690	2 500	N1.65

Gevinst ved salg av eiendom, anlegg, maskiner mv.¹⁾

Salg av eiendom	0	0	0	N1.45
Salg av maskiner, utstyr mv	0	0	0	N1.46
Salg av andre driftsmidler	0	0	0	N1.47
Sum gevinst ved salg av eiendom, anlegg, maskiner mv. (linje RE.6 i resultatregnskapet)	0	0	0	N1.48

1) Vesentlige salgstransaksjoner skal kommenteres og det skal angis eventuell øremerking av midlene. Merk at det er den regnskapsmessige gevinst og ikke salgssum som skal spesifiseres under driftsinntekter.

Sum driftsinntekter	197 968	190 777	208 151	N1.67
----------------------------	----------------	----------------	----------------	--------------

Kontrollsum	197 968	190 777	208 151
Differanse	0	0	0

Virksomhet: Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo

Note 2 Lønn og sosiale kostnader

DEL I

Beløp i 1000 kroner

	31.12.2018	31.12.2017	Referanse
Lønninger	89 402	85 456	N2.1
Feriepenger	10 601	10 120	N2.2
Arbeidsgiveravgift	15 134	14 465	N2.3
Pensjonskostnader ¹⁾	11 101	9 984	N2.4
Sykepenger og andre refusjoner	-2 278	-1 752	N2.5
Andre ytelser	2 429	2 234	N2.6
Sum lønnskostnader	126 389	120 506	N2.7

Kontrollsum	126 389	120 506
Differanse	0	0

Antall årsverk: N2.8

1) Gjelder virksomheter som betaler pensjonspremie selv (alle som har unntak fra bruttoprinsippet)

Pensjoner kostnadsføres i resultatregnskapet basert på faktisk påløpt premie for regnskapsåret.

Premiesats til Statens pensjonskasse er 12,35 prosent for 2018.

DEL II

Lønn og godtgjørelser til ledende personer	Lønn	Andre godtgjørelser	
Rektor (gjelder også dersom rektor er tilsatt)	1 354 869		N2.9
Ekstern styreleder (gjelder institusjoner som har tilsatt rektor)	194 200	27 382	N2.10
Administrerende direktør			N2.11

Godtgjørelse til styremedlemmer	Fast godtgjørelse	Godtgjørelse pr. møte	
Styremedlemmer fra egen institusjon	194 200	27 382	N2.12
Eksterne styremedlemmer	209 000	29 469	N2.13
Styremedlemmer valgt av studentene	194 800	27 467	N2.14
Varamedlemmer for styremedlemmer fra egen institusjon	470 400	66 326	N2.15
Varamedlemmer for eksterne styremedlemmer	75 600	10 659	N2.16
Varamedlemmer for studenter			N2.17

Lønn og godtgjørelser til ledende personer oppgis i kroner i samsvar med faktiske utbetalinger for regnskapsåret 2018. For styremedlemmer som har fast godtgjørelse, oppgis godtgjørelsen for regnskapsåret 2018. Når det gis godtgjørelse pr. møte, oppgis satsen pr. møte

Note 3 Andre driftskostnader

Beløp i 1000 kroner

	31.12.2018	31.12.2017	Referanse
Husleie	29 523	28 011	N3.1
Vedlikehold egne bygg og anlegg	0	0	N3.2
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	942	284	N3.3
Andre kostnader til drift av eiendom og lokaler	7 851	6 410	N3.4
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	855	275	N3.5
Mindre utstyrsanskaffelser	4 290	2 958	N3.6
Tap ved avgang anleggsmidler	0	0	N3.6A
Leie av maskiner, inventar og lignende	570	1 153	N3.7
Konsulenter og andre kjøp av tjenester fra eksterne	9 787	7 313	N3.8
Reiser og diett	6 526	7 778	N3.9
Øvrige driftskostnader ¹⁾	10 717	11 385	N3.10
Sum andre driftskostnader	71 063	65 569	N3.11

1) Spesifiseres ytterligere under oppstillingen dersom det er andre vesentlige poster som bør fremgå av regnskapet

Kontrollsum	71 063	65 569
Differanse	0	0

Virksomhet: Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo

Note 4 Immaterielle eiendeler

Beløp i 1000 kroner

	F&U ¹⁾	Programvare og tilsvarende	Andre rettigheter mv.	Under utførelse	SUM	Referanse
Anskaffelseskost 31.12.2017	0	3 589	0	0	3 589	N4.1
+Tilgang pr. 31.12.2018 (+)	0	50	0	0	50	N4.2
-Avgang anskaffelseskost pr. 31.12.2018 (-)	0	0	0	0	0	N4.3
+/- fra eiendel under utførelse til annen gruppe (+/-)	0	0	0	0	0	N4.3A
Anskaffelseskost 31.12.2018	0	3 639	0	0	3 639	N4.4
-akkumulerte nedskrivninger pr 31.12.2017 (-)	0	0	0	0	0	N4.5
-nedskrivninger pr. 31.12.2018 (-)	0	0	0	0	0	N4.6
-akkumulerte avskrivninger 31.12.2017 (-)	0	-3 065	0	0	-3 065	N4.7
-ordinære avskrivninger pr. 31.12.2018 (-)	0	-472	0	0	-472	N4.8
+ akkumulert avskrivning avgang pr.31.12.2018 (+)	0	0	0	0	0	N4.9
Balansført verdi 31.12.2018	0	102	0	0	102	N4.10

Avskrivningssatser (levetider) Virksomhets- spesifikt 5 år / lineært

1) Forskning og utvikling er en del av statsoppdraget og skal ikke aktiveres ved universiteter og høyskoler

Tilleggsopplysninger når det er avhendet immaterielle eiendeler:

Salgssum ved avgang anleggsmidler	0	0	0	0	0	N4.11
- Bokført verdi avhendede anleggsmidler	0	0	0	0	0	N4.12
Regnskapsmessig gevinst/tap	0	0	0	0	0	N4.13

Virksomhet: Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo

Note 5 Varige driftsmidler

Beløp i 1000 kroner

	Tomter	Drifts-bygninger	Øvrige bygninger	Anlegg under utførelse	Infrastruktur-eiendeler	Maskiner, transportmidler	Annet inventar og utstyr	SUM	Referanse
Anskaffelseskost 31.12.2017									
+ tilgang nybygg pr. 31.12.2018 - eksternt finansiert (+)	0	0	0	0	0	0	15 843	57 407	73 250 N5.1
+ tilgang nybygg pr. 31.12.2018 - internt finansiert (+)	0	0	0	0	0	0	0	0	0 N5.20
+ andre tilganger pr. 31.12.2018 (+)	0	0	0	0	0	0	453	10 070	10 522 N5.20A
- Avgang anskaffelseskost pr. 31.12.2018 (-)	0	0	0	0	0	0	0	0	0 N5.3
+/- fra anlegg under utførelse til annen gruppe (+/-)	0	0	0	0	0	0	0	0	0 N5.4
Anskaffelseskost 31.12.2018	0	0	0	0	0	0	16 295	67 477	83 772 N5.5
- Akkumulerte nedskrivninger pr. 31.12.2017 (-)	0	0	0	0	0	0	0	0	0 N5.6
- Nedskrivninger pr. 31.12.2018 (-)	0	0	0	0	0	0	0	0	0 N5.7
- Akkumulerte avskrivninger 31.12.2017 (-)	0	0	0	0	0	-11 986	-46 292	-58 278	N5.8
- Ordinære avskrivninger pr. 31.12.2018 (-)	0	0	0	0	0	-571	-3 186	-3 757	N5.9
+ Akkumulerte avskrivninger avgang pr. 31.12.2018 (+)	0	0	0	0	0	0	0	0	0 N5.10
Balansført verdi 31.12.2018	0	0	0	0	0	0	3 739	17 999	21 738 N5.11

Avskrivningsatser (levetider)

Tilleggsopplysninger når det er avhendet anleggsmidler:

	Ingen avskrivning	10-60 år dekomponert lineært	20-60 år dekomponert lineært	Ingen avskrivning	Virksomhets-spesifikt	3-15 år lineært	3-15 år lineært
Vederlag ved avhending av anleggsmidler	0	0	0	0	0	0	0
- bokført verdi av avhendede anleggsmidler (-)	0	0	0	0	0	0	0
Regnskapsmessig gevinst/tap	0	0	0	0	0	0	0

Resterende forpliktelse vedrørende bokført verdi av avhendede anleggsmidler er inntektsført og vist i note 1 som "utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer, bokført verdi avhendede anleggsmidler".

Virksomhet: Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo

Note 6 Finansinntekter og finanskostnader

Beløp i 1000 kroner

	31.12.2018	31.12.2017	Referanse
Finansinntekter			
Renteinntekter	2	2	N6.1
Agio gevinst	31	57	N6.2
Oppskrivning av aksjer	0	0	N6.2A
Utbytte fra eierandeler i selskaper mv. (spesifiseres i avsnittet nedenfor)	0	0	N6.2B
Annen finansinntekt	0	0	N6.3
Sum finansinntekter	34	59	N6.4
Finanskostnader			
Rentekostnad	37	24	N6.5
Nedskrivning av aksjer	0	0	N6.6
Agio tap	41	42	N6.7
Annen finanskostnad	0	0	N6.8
Sum finanskostnader	78	65	N6.9
<i>1) Spesifikasjon av utbytte fra eierandeler i selskaper mv.,</i>			N6.010
Mottatt utbytte fra selskap XX	0	0	N6.010
Mottatt utbytte fra selskap YY	0	0	N6.010
Mottatt utbytte fra selskap ZZ	0	0	N6.010
Mottatt utbytte fra andre selskap ²⁾	0	0	N6.011
Sum mottatt utbytte	0	0	N6.11

1) Spesifiseres om nødvendig på egne linjer under oppstillingen.

Virksomhet: Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo

Note 8 Innskutt og opptjent virksomhetskaper (nettobudsjetterte virksomheter)

Beløp i 1000 kroner

Nettobudsjetterte virksomheter kan ikke etablere virksomhetskaper innenfor den bevilgningsfinansierte og bidragsfinansierte aktiviteten, se note 15. Opptjent virksomhetskaper tilsvarer dermed resultatet fra oppdragsfinansiert aktivitet.

Universitet og høyskoler kan anvende opptjent virksomhetskaper til å finansiere investeringer i randsonevirksomhet. Når virksomhetskaper er anvendt til dette formålet, er den å anse som bundet virksomhetskaper, dvs den kan ikke anvendes til å dekke eventuelle underskudd innenfor den løpende driften.

Innskutt virksomhetskaper er kapitalene knyttet til aksjer som ble finansiert av bevilgning på 90-post og som derfor tidligere var klassifisert som aksjer i gruppe 1. Disse aksjene føres nå i gruppe 2 og er overført til den enkelte institusjons virksomhetsregnskap. Innskutt virksomhetskaper skal anses som bundet.

Innskutt virksomhetskaper:	Beløp	Referanse
Innskutt virksomhetskaper 01.01.2018	0	N8I.011
Oppskrivning av eierandeler i perioden (+)	0	N8I.012
Nedskrivning av eierandeler i perioden (-)	0	N8I.013
Salg av eierandeler i perioden (-)	0	N8I.014
Kjøp av eierandeler i perioden (+)	0	N8I.015
Innskutt virksomhetskaper 31.12.2018	0	N8I.1
Bunden virksomhetskaper:		
Bunden virksomhetskaper pr. 01.01.2018	0	N8I.021
Kjøp av aksjer i perioden	0	N8I.022
Salg av aksjer i perioden (-)	0	N8I.023
Oppskrivning av aksjer i perioden	0	N8I.024
Nedskrivning av aksjer i perioden (-)	0	N8I.025
Bunden virksomhetskaper 31.12.2018	0	N8I.2
Innskutt og bunden virksomhetskaper 31.12.2018	0	N8I.sum
Annen opptjent virksomhetskaper:		
Annen opptjent virksomhetskaper 01.01.2018	1 144	N8II.011
Underskudd bevilgningsfinansiert aktivitet belastet annen opptjent virksomhetskaper (-)	0	N8II.012
Overført fra periodens resultat	190	N8II.013
Overført til/fra bunden virksomhetskaper (+/-)	0	N8II.014
Annen opptjent virksomhetskaper 31.12.2018	1 334	N8II.1
Sum virksomhetskaper 31.12.2018	1 334	N8.total

Nettobudsjetterte virksomheter kan eventuelt supplere med ytterligere spesifisering og gruppering av opptjent virksomhetskaper på egne linjer under oppstillingen.
(Gjelder f. eks. virksomheter som fordeler opptjent virksomhetskaper til underliggende driftsenheter)

Virksomhet: Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo**Note 12 Beholdninger av varer og driftsmateriell**

Beløp i 1000 kroner

	31.12.2018	31.12.2017	Referanse
Anskaffelseskost			
Beholdninger anskaffet til internt bruk i virksomheten	0	0	N12.1
Beholdninger beregnet på videresalg	0	0	N12.2
Sum anskaffelseskost	0	0	N12.3
Ukurans			
Ukurans i beholdninger til internt bruk i virksomheten	0	0	N12.4
Ukurans i beholdninger beregnet på videresalg (-)	0	0	N12.5
Sum ukurans	0	0	N12.6
Sum varebeholdninger	0	0	N12.7

Dersom virksomheten har foretatt forskuddsbetalinger til leverandører skal det opplyses om forskuddsbetalt beløp. Det er bare forskudd til leverandører som leverer varer eller tjenester som er en direkte del av varekretsløpet eller tjenesteproduksjonen, som skal rapporteres i denne noten. Forskudd til andre leverandører skal rapporteres som andre fordringer. (For eksempel: husleie, strøm og tidsskrifter).

Note 13 Kundefordringer

Beløp i 1000 kroner

	31.12.2018	31.12.2017	Referanse
Kundefordringer til pålydende	2 904	3 001	N13.1
Avsatt til latent tap (-)	-150	-150	N13.2
Sum kundefordringer	2 754	2 851	N13.3

Note 14 Andre kortsiktige fordringer

Beløp i 1000 kroner

	31.12.2018	31.12.2017	Referanse
Fordringer			
Forskuddsbetalt lønn	102	38	N14.1
Reiseforskudd	197	8	N14.2
Personallån	146	236	N14.3
Andre fordringer på ansatte	4	5	N14.4
Forskuddsbetalte kostnader	11 289	9 432	N14.5
Andre fordringer	1 117	856	N14.6
Fordring på datterselskap mv. 1)	0	0	N14.7
Sum	12 855	10 574	N14.8

1) gjelder også tilknyttet selskap (TS) og felleskontrollert virksomhet.

Virksomhet: Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo

Note 15 Avregning statlig og bidragsfinansiert aktivitet mv. (nettbudsjetterte virksomheter)

Beløp i 1000 kroner

Den andel av ordinære bevilgninger og midler som er inntektsført, men ikke benyttet ved regnskapsavslutningen, er å anse som en forpliktelse. Det skal spesifiseres hvilke formål bevilgningen forutsettes å dekke i påfølgende termin. Vesentlige poster skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen.

Det er foretatt følgende interne avsetninger til de angitte prioriterte oppgaver/formål innenfor ordinær bevilgningsfinansiert aktivitet og aktivitet som skal behandles tilsvarende:

Del I: Inntektsførte ordinære bevilgninger:	Avsetning pr. 31.12.2018	Overført fra virksomhets- kapital	Avsetning pr. 31.12.2017	Endring i perioden	Referanse
Kunnskapsdepartementet					
<i>Utsatt virksomhet</i>					
Ubrukte midler ved enhetene	1 450		2 215	-765	N15I.011
Ubrukte midler EVU	0		573	-573	N15I.011
Prioritert oppgave 3	0		0	0	N15I.011
Andre oppgaver ⁰⁾	0		0	0	N15I.012
SUM utsatt virksomhet	1 450	0	2 788	-1 338	N15I.1
<i>Strategiske formål</i>					
Landskapsutdanningen Tromsø	2 000		2 000	0	N15I.021
Oslo Arkitektur Triennale	500		1 000	-500	N15I.021
Forskningsstimulering	400		0	400	N15I.021
Digitalisering	2 000		0	2 000	N15I.022
SUM strategiske formål	4 900	0	3 000	1 900	N15I.2
<i>Større investeringer</i>					
Utskiftning av møbler	1 000		700	300	N15I.031
Langsiktige investeringer i bygget	7 530		15 070	-7 540	N15I.031
Inventar sydflyøyen	300		0	300	N15I.031
Andre oppgaver ¹⁾	0		0	0	N15I.032
SUM større investeringer	8 830	0	15 770	-6 940	N15I.3
<i>Andre avsetninger</i>					
Kompetanseheving PhD-veiledere	200		500	-300	N15I.041
Statsinterne feriepenger	231		0	231	N15I.041
Pedagogisk basiskompetanse	2 000		0	2 000	N15I.041
Insentivordning tverrfaglige prosjekter	500		0	500	N15I.042
SUM andre avsetninger	2 931	0	500	2 431	N15I.4
Sum Kunnskapsdepartementet	18 111	0	22 058	-3 947	N15I.KD
<i>Andre departementer</i>					
Oppgave 1	0		0	0	N15I.051
Oppgave 2	0		0	0	N15I.052
Oppgave 3	0		0	0	N15I.053
Andre oppgaver ⁰⁾	0		0	0	N15I.054
Sum andre departementer	0	0	0	0	N15I.5
Sum avsatt andel av bevilgningsfinansiert aktivitet	18 111	0	22 058	-3 947	N15I.5A
0) Vesentlig poster spesifiseres i egen oppstilling					
Inntektsførte bidrag⁰⁾:					
Andre statlige etater	0		0	0	N15I.6
Norges forskningsråd	0		0	0	N15I.7
Regionale forskningsfond	0		0	0	N15I.8
Andre bidragsytere ³⁾	0		0	0	N15I.9
Sum avsatt andel av tilskudd til statlig og bidragsfinansiert aktivitet	18 111	0	22 058	-3 947	N15I.10
Tilført fra annen opptjent virksomhetskapital, se note 8					0 N15I.10B
Resultatført endring av avsatt andel av tilskudd til bidrags- og bevilgningsfinansiert aktivitet				-3 947	N15I.11

Note 15 Avregning statlig og bidragsfinansiert aktivitet mv. (nettbudsjetterte virksomheter), forts

Del II: Ikke inntektsførte ordinære bevilgninger, tilskudd, bidrag og gaver:

	Avsetning pr. 31.12.2018	Avsetning pr. 31.12.2017	Endring i perioden	Referanse
--	-----------------------------	-----------------------------	-----------------------	-----------

Kunnskapsdepartementet (Kun til bruk ved delårsrapportering)			
Tiltak/oppgave/formål	0	0	0 N15II.011
Tiltak/oppgave/formål	0	0	0 N15II.011
Tiltak/oppgave/formål ⁶⁾	0	0	0 N15II.011
Sum Kunnskapsdepartementet	0	0	0 N15II.1
Andre departementer (Kun til bruk ved delårsrapportering)			
Tiltak/oppgave/formål	0	0	0 N15II.021
Tiltak/oppgave/formål	0	0	0 N15II.021
Tiltak/oppgave/formål ⁶⁾	0	0	0 N15II.021
Sum andre departementer	0	0	0 N15II.2
Andre statlige etater (unntatt NFR)			
Tiltak/oppgave/formål	1 175	678	497 N15II.061
Tiltak/oppgave/formål	0	0	0 N15II.061
Tiltak/oppgave/formål ⁶⁾	0	0	0 N15II.061
Sum andre statlige etater (unntatt NFR)	1 175	678	497 N15II.6
Norges forskningsråd			
Tiltak/oppgave/formål	267	1 325	-1 059 N15II.031
Tiltak/oppgave/formål	0	0	0 N15II.031
Tiltak/oppgave/formål ⁶⁾	0	0	0 N15II.031
Sum Norges forskningsråd	267	1 325	-1 059 N15II.3
Regionale forskningsfond			
Tiltak/oppgave/formål	0	0	0 N15II.041
Tiltak/oppgave/formål	0	0	0 N15II.041
Tiltak/oppgave/formål ⁶⁾	0	0	0 N15II.041
Sum regionale forskningsfond	0	0	0 N15II.4
Andre bidragsytere³⁾			
Kommunale og fylkeskommunale etater	0	86	-86 N15II.051A
Organisasjoner og stiftelser	0	0	0 N15II.051B
Næringsliv og private bidragsytere	1 875	1 196	679 N15II.051C
Øvrige andre bidragsytere	1 060	513	548 N15II.051D
EU tilskudd/tildeling fra rammeprogram for forskning	602	1 059	-457 N15II.051E
EU tilskudd/tildeling til undervisning og andre formål	2 441	4 408	-1 967 N15II.051F
Sum andre bidrag¹⁾	5 979	7 262	-1 283 N15II.051G
Andre tilskudd og overføringer ²⁾	0	0	0 N15II.052
Sum andre bidrag, tilskudd og overføringer	5 979	7 262	-1 283 N15II.5
Sum ikke inntektsførte tilskudd og bidrag	7 421	9 266	-1 845 N15II.BB
Gaver og gaveforsterkninger			
Tiltak/oppgave/formål/giver	0	0	0 N15II.071
Tiltak/oppgave/formål/giver	0	0	0 N15II.071
Tiltak/oppgave/formål/giver ⁵⁾	0	0	0 N15II.071
Sum gaver og gaveforsterkninger	0	0	0 N15II.7
Sum ikke inntektsførte tilskudd, bidrag og gaver mv	7 421	9 266	-1 845 N15II.BBG

Del III: Ikke inntektsførte bevilgninger til særskilte tiltak⁷⁾ med utsatt inntektsføring

	Forpliktelse pr. 31.12.2018	Forpliktelse pr. 31.12.2017	Endring i perioden	Referanse
Kunnskapsdepartementet				
Tiltak/oppgave/formål	0	0	0	N15III.01
Tiltak/oppgave/formål				N15III.01
Tiltak/oppgave/formål				N15III.01
Sum Kunnskapsdepartementet	0	0	0	N15III.1
Andre departementer				
Tiltak/oppgave/formål	0	0	0	N15III.02
Tiltak/oppgave/formål				N15III.02
Tiltak/oppgave/formål				N15III.02
Sum andre departementer	0	0	0	N15III.2

Sum ikke inntektsførte bevilgninger til særskilte tiltak	0	0	0 N15III.BST
---	----------	----------	---------------------

- 1) Skal bare omfatte prosjekter som tilfredsstillir kravene til bidragsfinansiert aktivitet i rundskriv F-07/13.
- 2) Gjelder bidrag, tilskudd og overføringer som ikke tilfredsstillir kravene i rundskriv F-07/13.
- 3) I avsnittet "Andre bidragsytere" skal vesentlige poster spesifiseres etter bidragsyter.
- 5) og 6) Vesentlige poster spesifiseres om nødvendig i egne avsnitt under oppstillingen.
- 7) Del III gjelder bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet til øremerkede tiltak omhandlet i tildelingsbrevet og bevilgninger fra andre departementer som skal behandles tilsvarende. Større bevilgningsfinansierte tiltak med utsatt inntektsføring og bevilgningsfinansierte tiltak hvor det kan dokumenteres at midlene er forutsatt brukt i påfølgende termin eller senere fra bevilgende myndighets side, skal spesifiseres i denne delen. Eventuelle periodiseringer av ordinære bevilgninger i delårsregnskapene skal (som tidligere) presenteres i del II i noten.
- 8) Gjelder regnskapsmessig resultat for fullførte prosjekter der resultatet etter forutsetningene skal tilfalle institusjonen.

Generelle merknader:

I avsnittet "Inntektsførte bevilgninger og bidrag" skal de prioriterte oppgavene grupperes i kategorier som vist under den delen av noten som spesifiserer avsetningene under Kunnskapsdepartementet. Avsnittene gjelder tiltak som skal dekkes av den løpende driftsbevilgningen. I avsnittet "Utsatt virksomhet" skal institusjonene føre opp tildelinger til planlagt virksomhet som ikke ble gjennomført i perioden. I avsnittet "Strategiske formål" skal institusjonene føre opp avsetninger til tiltak som i henhold til institusjonens strategiske plan eller annet planverk er forutsatt gjennomført i senere perioder og som ikke er dekket gjennom bevilgninger i de terminer tiltakene planlegges gjennomført. I avsnittet "Større investeringer" skal institusjonene føre opp avsetninger til investeringer med dekning over den løpende driftsbevilgningen som er forutsatt gjennomført i senere perioder og som ikke er dekket gjennom bevilgninger i de terminer investeringene er planlagt gjennomført. I avsnittet "Andre avsetninger" skal institusjonene føre opp avsetninger uten spesifisert formål eller formål som ikke hører inn under de tre kategoriene som er omtalt ovenfor.

Større bevilgningsfinansierte tiltak med utsatt inntektsføring og bevilgningsfinansierte prosjekter hvor det kan dokumenteres at midlene er forutsatt brukt i påfølgende termin eller senere fra bevilgende myndighets side, skal etter dette spesifiseres i notens del III.

Virksomhet: Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo

Note 16 Opptjente, ikke fakturerte inntekter/Forskuddsbetalte, ikke opptjente inntekter

Beløp i 1000 kroner

DEL I

Opptjente, ikke fakturerte inntekter

	31.12.2018	31.12.2017	Referanse
Oppdragsfinansiert aktivitet - statlige etater ¹⁾	0	24	N16.010A
Oppdragsfinansiert aktivitet - kommunale og fylkeskommunale etater ¹⁾	0	0	N16.010B
Oppdragsfinansiert aktivitet - organisasjoner og stiftelser ¹⁾	0	0	N16.010C
Oppdragsfinansiert aktivitet - næringsliv/private ¹⁾	0	0	N16.010D
Oppdragsfinansiert aktivitet - andre	0	0	N16.010E
Andre prosjekter ²⁾	0	0	N16.011
Sum fordringer	0	24	N16.1
Kontrollsum	0	24	
Diff.	0	0	

DEL II

Forskuddsbetalte, ikke opptjente inntekter

	31.12.2018	31.12.2017	
Oppdragsfinansiert aktivitet - statlige etater ¹⁾	37	229	N16.021A
Oppdragsfinansiert aktivitet - kommunale og fylkeskommunale etater ¹⁾	0	0	N16.021B
Oppdragsfinansiert aktivitet - organisasjoner og stiftelser ¹⁾	0	0	N16.021C
Oppdragsfinansiert aktivitet - næringsliv/private ¹⁾	0	0	N16.021D
Oppdragsfinansiert aktivitet - andre	0	0	N16.021E
Andre prosjekter ²⁾	0	0	N16.022
Sum gjeld	37	229	N16.2
Kontrollsum	37	229	
Diff.	0	0	

Prosjektene spesifiseres etter sin art.

1) Gjelder aktivitet som faller inn under bestemmelsene i F-07-13. Vesentlige poster spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen.

2) Gjelder aktivitet som ikke tilfredsstiller kravene i F-07-13. Vesentlige poster spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen.

Virksomhet: Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo

Note 17 Bankinnskudd, kontanter og lignende²⁾

Beløp i 1000 kroner

	31.12.2018	31.12.2017	Referanse
Innskudd på oppgjørskonto i statens konsernkontosystem ³⁾	56 657	55 674	N17.1
Øvrige bankkonti i Norges Bank ^{1) 3)}	0	0	N17.2A
Øvrige bankkonti utenom Norges Bank ¹⁾	1 607	1 137	N17.2B
Håndkasser og andre kontantbeholdninger ¹⁾	0	0	N17.3
Sum bankinnskudd og kontanter	58 265	56 811	N17.4

1) Vesentlige beholdninger skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen.

2) Bankinnskudd og andre beholdninger skal oppgis i tusen kroner med tre desimaler.

3) Skal samsvare med kontoutskrift for oppgjørskontoen fra Norges Bank.

Note 18 Annen kortsiktig gjeld

Beløp i 1000 kroner

	31.12.2018	31.12.2017	Referanse
Skyldig lønn	3 055	2 205	N18.1
Skyldige reiseutgifter	250	436	N18.2
Annen gjeld til ansatte	0	0	N18.3
Påløpte kostnader	1 570	1 288	N18.4
Midler som skal videreformidles til andre ¹⁾	0	0	N18.4A
Annen kortsiktig gjeld	2 233	2 269	N18.5
Gjeld til datterselskap m.v. ²⁾	0	0	N18.6
Sum	7 108	6 197	N18.7
Kontrollsum	7 108	6 197	
Diff.	0	0	

1) Gjelder også tilknyttet selskap (TS) og felleskontrollert virksomhet.
Alle vesentlige poster skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen.

2) Gjelder midler som skal videreformidles til andre samarbeidspartnere i neste termin.
Alle vesentlige poster skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen. Se også note 20 om spesifisering av midler som er videreformidlet.

Virksomhet: Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo**Note 20 Videreformidling av midler til andre samarbeidspartnere***Beløp i 1000 kroner*

	31.12.2018	31.12.2017	Referanse
Norsk Institutt for bioøkonomi	300		N20.01
Norges Musikk Høgskole			N20.01
Ceske vysoke uceni technicke v Praza	22		N20.01
Universitatea de Arhitectura si Urbanism	32		N20.01
Technische Universiteit Delft	41		N20.01
Universiteit Hasselt	23		N20.01
Universita degli Studi di Genova	23		N20.01
EAAE - AEEA	84		N20.01
Universitat Politecnica de Catalunya	24	0	N20.01
Conseil des Architectes d'Europe AISBL	53		N20.01
Dipartimento di Architettura	39		N20.01
Universiteit Ghent	382	375	N20.01
University College London	572	561	N20.01
Universiteit Leiden, Geesteswetenschappen	673	661	N20.01
Universitetet i Oslo		1 075	N20.01
NTNU	1 231	849	N20.01
Norges Miljø- og biovitenskaplige univ.	400	800	N20.01
Universitetet i Tromsø	0	187	N20.01
Hunan University	144	239	N20.01
Andre videreformidlinger	0	0	N20.02
Sum videreformidlinger	4 043	4 747	N20.1

Merknad: Noten kan tas i bruk av de institusjoner som ønsker å spesifisere videreformidlinger

Virksomhet: Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo

Note 30 EU-finansierte prosjekter

Beløp i 1000 kroner

Prosjektets kortnavn (hos EU)	Prosjektnavn (tittel)	Tilskudd fra Horisont 2020	Tilskudd fra EUs rammeprogram for forskning (FP6 og FP7)	Tilskudd fra EUs randsonprogram til FP7	Tilskudd fra andre tiltak/programmer finansiert av EU	SUM	Koordinatorrolle (ja/nei)	Referanse	
2014-1-ND01-KAZ03-000366	101504 Confronting Wicked Problems				31		31	Ja	EU.011
HERA_15.002_JRP-UP	101505 HERA: PreAvc				671		671	Ja	EU.011
727580	101506 SafeConsume	84					84	Nei	EU.011
723526	101507 SEDNA	2 565					2 565	Nei	EU.011
Sum		2 649	0	0	702		3 351		EU.1

Forklaring

Tabellen omfatter de tiltak/prosjekter ved institusjonen som finansieres av EU og som er utbetalt i regnskapsperioden. Prosjekter som er EU-finansiert, størrelsen på finansieringen (ubetalings) og navnet og kortnavnet på prosjektene skal rapporteres. Det skal skilles mellom prosjekter som finansieres via Horisont 2020, EUs rammeprogram for forskning (FP7 og eventuelt FP6) og andre EU-finansierte prosjekter. Tilskudd fra EUs randsonprogram til FP7 skal oppgis særskilt. Institusjoner som har koordinatrolle i EU-finansierte prosjekter, skal opplyse om dette. Det vises til departementets brev av 16. desember 2011 som inneholder en oversikt over aktuelle randsonprogrammer til FP7.

Virksomhet: Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo

Note 31 Resultat - Budsjettoppfølgingsrapport

Beløp i 1000 kroner

	Budsjett pr 31.12.2018	Regnskap pr 31.12.2018	Avvik budsjett/ regnskap pr 31.12.2018	Regnskap pr 31.12.2017	Referanse
Driftsinntekter					
Inntekt fra bevilgninger	177 007	175 254	1 753	171 462	N31.1
Inntekt fra gebyrer	0	0	0	0	N31.2
Inntekt fra tilskudd og overføringer	18 696	14 040	4 657	9 668	N31.3
Salgs- og leieinntekter	3 043	5 399	-2 356	4 957	N31.4
Andre driftsinntekter	4 130	3 276	854	4 690	N31.5
<i>Sum driftsinntekter</i>	<i>202 876</i>	<i>197 968</i>	<i>4 908</i>	<i>190 777</i>	<i>N31.6</i>
Driftskostnader					
Varekostnader	0	0	0	0	N31.7
Lønn og sosiale kostnader	128 114	126 389	1 725	120 506	N31.8
Avskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	5 160	4 229	931	5 137	N31.9
Nedskrivninger av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	0	0	0	0	N31.10
Andre driftskostnader	75 429	71 063	4 366	65 569	N31.11
<i>Sum driftskostnader</i>	<i>208 703</i>	<i>201 681</i>	<i>7 022</i>	<i>191 212</i>	<i>N31.12</i>
Driftsresultat	-5 827	-3 713	-2 114	-436	N31.13
Finansinntekter og finanskostnader					
Finansinntekter	0	34	-34	59	N31.14
Finanskostnader	0	78	-78	65	N31.15
<i>Sum finansinntekter og finanskostnader</i>	<i>0</i>	<i>-44</i>	<i>44</i>	<i>-6</i>	<i>N31.16</i>
Resultat av periodens aktiviteter	-5 827	-3 757	-2 070	-442	N31.17
Avregninger					
Avregning med statskassen (bruttobudsjetterte)	0	0	0	0	N31.18
Avregning bevilgningsfinansiert aktivitet (nettobudsjetterte)	0	3 947		480	N31.19
Tilført annen opptjent virksomhetskaperital	0	-190	190	-38	N31.20
<i>Sum avregninger</i>	<i>0</i>	<i>3 757</i>	<i>190</i>	<i>442</i>	<i>N31.21</i>
Innkrevningsvirksomhet og andre overføringer til staten					
Inntekter av avgifter og gebyrer direkte til statskassen	0	0	0	0	N31.22
Avregning med statskassen innkrevningsvirksomhet	0	0	0	0	N31.23
<i>Sum innkrevningsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>N31.24</i>
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten					
Avregning med statskassen tilskuddsforvaltning	0	0	0	0	N31.25
Utbetalinger av tilskudd til andre	0	0	0	0	N31.26
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>N31.27</i>

Virksomhet: Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo**Note 32 Datagrunnlaget for indikatorer i finansieringssystemet**

Beløp i 1000 kroner

Indikator	31.12.2018	31.12.2017	Referanse
<i>Tilskudd fra EU</i>	3 787	889	N32.3
Tilskudd fra Norges forskningsråd - NFR	8 874	6 885	N32.20
Tilskudd fra regionale forskningsfond - RFF	0	0	N32.21
<i>Sum tilskudd fra NFR og RFF</i>	8 874	6 885	N32.2
Tilskudd fra bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA)			
- diverse bidragsinntekter	1 020	1 159	N32.10
- tilskudd fra statlige etater	359	735	N32.12
- oppdragsinntekter	467	353	N32.13
<i>Sum tilskudd fra bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet</i>	1 847	2 246	N32.1

Virksomhet: Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo

Utgiftsart/inntektsart	Regnskap				Budsjett 2019	Regneregler
	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2018	Budsjett 2019		
1. Utgifter						Merknad/referanse til kontantstrømpoppstillingen
<i>Driftsutgifter</i>						
Lønnsutgifter	120 383	120 692	125 110	120 000	KS.11	
Varer og tjenester	66 150	62 205	66 569	75 030	KS.12+KS.14+KS.15	
Sum driftsutgifter	186 533	182 897	191 679	195 030		
<i>Investeringsutgifter</i>						
Investeringer, større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	3 125	6 054	10 572	4 000	KS.17	
Sum utgifter til større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	3 125	6 054	10 572	4 000		
<i>Overføringer fra virksomheten</i>						
Utbetalinger til andre statlige regnskaper	0	0	0	0	KS.14A	
Andre utbetalinger	0	0	0	0	KS.14B+KS.14B1	
Sum overføringer fra virksomheten	0	0	0	0		
<i>Finansielle aktiviteter</i>						
Kjøp av aksjer og andeler	0	0	0	0	KS.19	
Andre finansielle utgifter	68	65	78	78	KS.13+KS.21B+KS.23+KS.24+KS.24A	
Sum finansielle aktiviteter	68	65	78	78		
SUM UTGIFTER	189 726	189 017	202 329	199 108		

2. Inntekter	Regnskap				Budsjett 2019	Regneregler
	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2018	Budsjett 2019		
<i>Driftsinntekter</i>						Merknad/referanse til kontantstrømpoppstillingen
Inntekter fra salg av varer og tjenester	10 165	8 643	8 868	2 630	KS.4	
Inntekter fra avgifter, gebyrer og lisenser	0	0	0	0	KS.5	
Refusjoner ¹⁾	2 290	0	0	0	KS.9	
Andre driftsinntekter	1 567	3 236	7 833	5 294	KS.9A+KS.10	
Sum driftsinntekter	14 022	11 879	16 701	7 924		
<i>Inntekter fra investeringer</i>						
Salg av varige driftsmidler	0	0	0	0	KS.16	
Sum investeringsinntekter	0	0	0	0		

Overføringer til virksomheten					
Inntekter fra statlige bevilgninger	182 783	181 365	187 048	192 352	KS.1A+KS.1B+KS.6
Andre innbetalinger	0	0	0	0	KS.2+KS.3
Sum overføringer til virksomheten	182 783	181 365	187 048	192 352	
Finansielle aktiviteter					
Innbetaling ved salg av aksjer og andeler	0	0	0	0	KS.18+KS.21A
Andre finansielle innbetalinger (f.eks. innbet. av rente)	33	59	34	34	KS.7+KS.8+KS.22+KS.24A
Sum finansielle aktiviteter	33	59	34	34	
SUM INNTEKTER	196 838	193 303	203 783	200 310	
3. Netto endring i kontantbeholdning (2-1)	7 112	4 286	1 454	1 202	

Kontroller

Netto endring fra kontantstrømpoppstillingen
Samsvarstest tabell/oppstilling

0 4 286 1 454 1 202 KS.25

0,000 0,000 0,000

1) Merk at denne linjen ikke skal benyttes ved standardrefusjoner for arbeidsmarkedstiltak, foreldrepenger, sykepenger, merutgifter til lærlinger og tilretteleggingstilskudd. Slike refusjoner skal inngå som utgiftsreduksjon (kreditpostering) på linjen for lønnsutgifter.

Virksomhet: Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo

Inntektstype	Regnskap 31.12.2016	Regnskap 31.12.2017	Regnskap 31.12.2018	Budsjett 2019	Regneregler
Bevilgninger til finansiering av statsopdraget					
Bevilgninger fra fagdepartementet	169 806	172 380	181 597	190 646	N1.2+N1.8+N1.9+(N15.III.1)
Bevilgninger fra andre departement	0	0	0	0	N1.11A+N1.17+N1.18+(N15.III.2)
Bevilgninger fra andre statlige forvaltningsorganer	1 188	989	855	300	N1.21E+N1.30+(N15II.6)
Tildelinger fra regionale forskningsfond	0	0	0	0	N1.22D+(N15II.4)
Tildelinger fra Norges forskningsråd	11 482	7 100	7 815	5 170	N1.29A+(N15II.3)
Sum bevilgninger til statsopdraget	182 476	180 469	190 268	196 116	
Offentlige og private bidrag					
Bidrag fra kommuner og fylkeskommuner	111	381	4	0	N1.32A+(N15II.051A)
Bidrag fra private	2 737	2 009	2 157	1 000	N1.32F-N1.32A+(N15II.051B+N15II.051C+N15II.051D+N15II.052)
Tildelinger fra internasjonale organisasjoner	227	1 875	1 363	3 095	N1.35C+N1.36C+(N15II.051E+N15II.051F)
Sum bidrag	3 075	4 265	3 524	4 095	
Oppdragsinntekter m.v.					
Oppdrag fra stellige virksomheter	299	205	37	0	N1.49+(N16.021A-N16.010A)
Oppdrag fra kommunale og fylkeskommunale virksomheter	10	0	0	100	N1.50+(N16.021B-N16.010B)
Oppdrag fra private	1 228	353	467	0	N1.51+N1.52+N1.54+(N16.021C+N16.021D+N16.021E-N16.010C-N16.010D-N16.010E)
Andre inntekter og tidsavgrensninger	9 751	8 011	9 487	-200 311	N1.48+N1.59+N1.65+N1.66+saldering mot tabell 1
Sum oppdragsinntekter m.v.	11 288	8 569	9 991	-200 211	
SUM INNTEKTER	196 839	193 303	203 783	0	

Tabell 1 - sum inntekter

Undersum

Andre inntekter

Regnskapstall i kolonne B og C må fylles ut manuelt.

193 303
185 292
9 293

203 783
194 296
8 207

0
200 311
5 540

Virksomhet: Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo

Regnskap 31.12.2016	Regnskap 31.12.2017	Regnskap 31.12.2018	Endring 2017 til 2018	Regneregler
Balansedag 31. desember				
Beløp i TNOK				
Kontantbeholdning				
Beholdning på oppgjørskonto i Norges Bank	51 024	56 657	984	BIV.1
Beholdning på andre bankkonti	1 501	1 607	470	BIV.2
Andre kontantbeholdninger	0	0	0	BIV.3
Sum kontanter og kontantekvivalenter	52 525	58 265	1 454	
Avsetninger til dekning av pålepte kostnader som forfaller i neste budsjetår :				
Feriepenger m.v.	9 364	9 175	9 184	8 DIII.4
Skattelekk og offentlige avgifter	8 283	7 960	8 736	DIII.2+DIII.3
Gjeld til leverandører	14 651	14 439	21 943	7 505 DIII.1-BII.3
Gjeld til oppdragsgivere	-2 067	-2 621	-2 717	-96 DIII.06-BII.1
Annen gjeld som forfaller i neste budsjetår	-4 073	-4 377	-5 747	-1 370 DIII.6-BII.2-BI.1
Sum til dekning av pålepte kostnader som forfaller i neste budsjetår	26 158	24 576	31 399	6 823
Avsetninger til dekning av planlagte tiltak der kostnadene helt eller delvis vil bli dekket i fremtidige budsjetår:				
Prosjekter finansiert av Norges forskningsråd	214	1 325	267	-1 059 N15I.7+N15II.3
Prosjekter finansiert av regionale forskningsfond	0	0	0	0 N15I.8+N15II.4
Større påbegynte, flerårige investeringsprosjekter finansiert av grunnbevilgningen fra fagdepartementet	14 715	15 770	8 830	-6 940 N15I.3
Konkrete påbegynte, ikke fullførte prosjekter finansiert av grunnbevilgningen fra fagdepartementet	1 800	2 788	1 450	-1 338 N15I.1
Andre avsetninger til vedtatte, ikke igangsatte formål	2 000	3 000	4 900	1 900 N15I.2
Konkrete påbegynte, ikke fullførte prosjekter finansiert av bevilgninger fra andre departementer	0	-232	0	232 N15I.5+N15I.6+N15I.9
Sum avsetninger til planlagte tiltak i fremtidige budsjetår	18 729	22 651	15 447	-7 205
Andre avsetninger:				
Avsetninger til andre formål/ikke spesifiserte formål	6 531	8 440	10 085	1 645 N15I.4+N15II.1+N15II.2+N15II.1+N15III.2+N15II.1+N15III.5+N15II.6+N15II.7
Fr virksomhetskapiatal	1 106	1 144	1 334	0 C.1-AIII.1
SUM andre avsetninger	7 637	9 584	11 419	1 645
Langsiktig gjeld (netto)				
Langsiktig forpliktelse knyttet til anleggsmidler	0	0	0	0 CIII.01-AII.1-AI.1
Annen langsiktig gjeld	0	0	0	0 DI.01+DII.1
Sum langsiktig gjeld	0	0	0	0
SUM NETTO GJELD OG FORPLIKTELSER	52 524	56 811	58 265	1 263

Kontroll

-0.40 -0.13

Forklaringer:

På linjen "Avsetninger til andre formål/ikke spesifiserte formål" skal virksomhetene føre opp avsetninger uten spesifisert formål eller til formål som ikke hører inn under de øvrige kategoriene.
 På linjen "Større påbegynte, flerårige investeringsprosjekter....." skal virksomhetene føre opp avsetninger til utstyr til nybygg og andre formål i tilslutning til byggevirksomhet som er forutsatt gjennomført i senere perioder og som ikke er dekket av bevilgninger i de terminer investeringer er planlagt gjennomført.

Balanseoppstilling

Virksomhet: Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo

Beløp i 1000 kroner

	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2016
EIENDELER			
A. Anleggsmidler			
<i>I Immaterielle eiendeler</i>	102	524	1 616
<i>II Varige driftsmidler</i>	21 738	14 972	12 963
<i>III Finansielle anleggsmidler</i>	0	0	0
Sum anleggsmidler	21 840	15 496	14 579
B. Omløpsmidler			
<i>I Beholdninger av varer og driftsmateriell</i>	0	0	0
<i>II Fordringer</i>	15 609	13 449	12 201
<i>III Bankinnskudd, kontanter og lignende</i>	58 265	56 811	52 525
Sum omløpsmidler	73 874	70 260	64 726
Sum eiendeler	95 713	85 756	79 305
STATENS KAPITAL OG GJELD	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2016
C. Statens kapital			
<i>I Virksomhetskaper</i>	1 334	1 144	1 106
<i>II Avregninger</i>	18 111	22 058	22 471
<i>III Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler</i>	21 840	15 496	14 579
<i>IV Statens finansiering av særskilte tiltak med utsatt inntektsføring</i>	0	0	0
Sum statens kapital	41 285	38 698	38 157
D. Gjeld			
<i>I Avsetning for langsiktige forpliktelser</i>	0	0	0
<i>II Annen langsiktig gjeld</i>	0	0	0
<i>III Kortsiktig gjeld</i>	54 429	47 290	41 148
Sum gjeld	54 429	47 290	41 148
Sum statens kapital og gjeld	95 713	85 989	79 305

Merknad: Regnskapstall i kolonne D må fylles ut manuelt ut fra forrige års spesifikasjon

Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo
Maridalsveien 29
Postboks 6768 St. Olavs plass
NO- 0130 Oslo
Sentralbord: +47 22 99 70 00
www.aho.no